

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa och till vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, arbetsavtalslagen, lagen om kommunala tjänsteinnehavare och lagen om sjöarbetsavtal. Genom de föreslagna ändringarna förverkligas arbetsmarknadsorganisationernas förslag i avtalet om arbetskarriärer. Dessa samt de övriga förslagen i propositionen förklarar lagstiftningen och gör utkomstskyddet för arbetslösa mera sporrande.

För att förlänga arbetskarriärerna föreslås att åldern då man får rätt till tilläggsdagpenning höjs från 60 år till 61 år. Det föreslås att förtjänstdelen i den inkomstrelaterade dagpenningen förkortas till 400 dagar för de arbetssökande som inte har arbetat i minst tre år innan arbetslösheten började. Det föreslås att maximitiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel förkortas med ytterligare 100 dagar, om den arbetssökande utan giltigt skäl vägrat ta emot sysselsättningsfrämjande service eller har avbrutit serviceåtgärden under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning.

Det föreslås att det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning förkortas från 34 veckor till 26 veckor för löntagare och från 18 månader till 15 månader för företagare. I arbetsvillkoret för löntagare kan i dess helhet räknas in arbete som utförts med högsta förhöjda lönesubvention.

För att förenkla utkomstskyddet för arbetslösa föreslås att antalet förmånsnivåer i förtjänstskyddet minskas från tre till två och att antalet dagpenningförmåner som beviljas på olika grunder minskas från fem till tre. I propositionen föreslås slopande av omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel, som är förknippade med en mängd specialvillkor. Däremot föreslås att alla förmånstagare under tiden för sysselsätt-

ningsfrämjande service betalas en förhöjningsdel eller en förhöjd förtjänstdel, vars belopp höjs till samma nivå som det nuvarande omställningsskyddets förtjänstdel. Dessutom slopas betalningen av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel för de 20 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning.

Åtgärdsmodellen för omställningsskyddet kvarstår, men eftersom det inte längre skulle ha någon effekt för arbetssökandens förmåner om han eller hon omfattas av omställningsskyddet, upphävs bestämmelserna om detta i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Det föreslås att maximibetalningstiden för den förhöjningsdel eller förhöjda förtjänstdel som ska betalas när en lång arbetshistoria avslutas ska förkortas från 100 dagar till 90 dagar och att dess nivå höjs så att den motsvarar det nuvarande omställningsskyddet.

Det föreslås att maximibeloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning ändras så att den tillsammans med barnförhöjningar och arbetsinkomsten kan utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen. Enligt gällande lag är maximibeloppet i dagens läge 90 procent i fråga om vanlig inkomstrelaterad dagpenning och 100 procent, om den arbetssökande får förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel.

Försäkrad arbetsinkomst som uppfyller arbetsvillkoret för företagare föreslås bli höjd till 1000 euro, vilket årligen höjs med en lönekoeficient. När arbetsvillkoret för företagare beräknas kan allt arbete som företagare räknas ihop. Förutsättningarna för att företagare ska erhålla utkomstskydd för arbetslösa föreslås också bli lindrade genom att företagsverksamhet lättare än för närvarande kan betraktas som bisyssla, genom att periodiseringen av vinst från försäljning av företags-

verksamhet lindras och genom att de förutsättningar enligt vilka familjemedlemmar kan omfattas av utkomstskyddet för arbetslösa lindras om förutsättningarna för företagsverksamheten försämrats på ett bestående sätt. Att företagsverksamhet lättare än tidigare betraktas som bisyssla, förbättrar även löntagarnas förutsättningar att inleda företagsverksamhet vid sidan av lönearbete.

I propositionen föreslås att ingen självrisktid ska åläggas eller lön bestämmas i fråga om arbetslöshetsdagpenningen, om självrisktiden har ålagts eller lönen fastställts under det senaste året.

Det föreslås att arbetsmarknadsstödet görs mera sporrande så att förhöjningsdelen kan betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service oberoende av hur länge den som får arbetsmarknadsstöd har varit arbetslös. Dessutom föreslås att självrisktiden åläggs endast en gång under den tid som arbetsmarknadsstödet betalas. Det föreslås att bestämmelserna om behovsprövning av arbetsmarknadsstödet ska förenklas genom att

specialvillkoren för stipendiater och perioden med 180 dagar utan behovsprövning slopas efter 500 dagar med arbetslöshetsdagpenning.

Dessutom föreslås sådana ändringar i betalningen av jämkad dagpenning och beräkningen av den lön som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning som underlättar verkställigheten och försnabbar behandlingen av dagpenningsansökningar.

Under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning för de dagar som den arbets sökande deltar i servicen. Ett problem har varit att en del av de sökande inte meddelar sin frånvaro. Därför föreslås att en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten i sådana situationer ska ha möjlighet att i ett enklare förfarande än nu avgöra ärendet på nytt.

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

Lagarna avses träda i kraft den 1 januari 2014.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLL	3
ALLMÅN MOTIVERING	5
1 INLEDNING	5
2 NULÄGE	5
2.1 Lagstiftning och praxis	5
Arbetsvillkoret	5
Nivån på arbetslöshetsdagpenningen	7
Maximitiden för perioden med arbetslöshetsdagpenning och rätten till tilläggsdagar	8
Arbetsmarknadsstöd	8
Företagare	9
Omställningsskydd	10
Sysselsättningsskyldighet	11
3 MÅLSÄTTNING OCH DE VIKTIGASTE FÖRSLAGEN	11
3.1 Inledning	11
3.2 Arbetsvillkoret	12
3.3 Sysselsättning i företagsverksamhet	12
3.4 Hur länge förtjänst delen betalas	13
3.5 Minskning av förmånsnivåer och förmånsgrunder	13
3.6 Rätten till tilläggsdagar och sysselsättningsskyldighet	14
3.7 Maximibeloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning	14
3.8 Arbetsmarknadsstöd	14
3.9 Övriga ändringar	14
4 PROPOSITIONENS KONSEKVENSER	15
4.1 Konsekvenser för hushållens ställning	15
4.2 Konsekvenser för företagares ställning och företag	17
4.3 Konsekvenser för myndigheterna	18
4.4 Ekonomiska konsekvenser	19
Totalkonsekvenser	19
Konsekvenser av enskilda förslag	19
Konsekvenser för staten	21
Konsekvenser för arbetslöshetsförsäkringsfondens förtjänstskyddsutgifter och ar- betslöshetsförsäkringsavgift	22
Konsekvenser för arbetslöshetskassorna	22
4.5 Samhälleliga konsekvenser	22
5 BEREDNINGEN AV PROPOSITIONEN	23
5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial	23
5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats	23
6 SAMBAND MED ANDRA PROPOSITIONER	25
DETALJMOTIVERING	26
1 LAGFÖRSLAG	26
1.1 Lag om utkomstskydd för arbetslösa	26
1 kap. Allmänna bestämmelser	26
2 kap. Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmå- ner	26
2 a kap. Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda	26

3 kap.	Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner	26
4 kap.	Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.....	27
5 kap.	Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.....	27
6 kap.	Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet.....	30
7 kap.	Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd.....	34
11 kap.	Bestämmelser om verkställighet.....	35
12 kap.	Sökande av ändring	35
13 kap.	Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter	36
14 kap.	Särskilda bestämmelser	36
1.2	Lag om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice	38
1 kap.	Allmänna bestämmelser	38
2 kap.	Arbetssökande	38
6 kap.	Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån .	39
11 kap.	Sysselsättningsskyldigheten, den regionala garantin och tilläggsstöd som beviljas kommuner.....	39
12 kap.	Genomförande av offentlig arbeidskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete	39
1.3	Arbetsavtalslag	39
9 kap.	Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal	39
1.4	Lag om kommunala tjänsteinnehavare	40
1.5	Lag om sjöarbetsavtal	40
10 kap.	Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal	40
2	IKRAFTTRÄDANDE.....	40
3	FÖRHÅLLANDE TILL GRUNDLAGEN SAMT LAGSTIFTNINGSORDNING	40
	LAGFÖRSLAGET	43
1.	Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	43
2.	Lag om ändring av lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice.....	53
3.	Lag om ändring av 9 kap. 3 a och 3 b § i arbetsavtalslagen	55
4.	Lag om ändring av 37 a § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare	56
5.	Lag om ändring av 10 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal	57
	BILAGA.....	58
	PARALLELLTEXTER.....	58
1.	Lag om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa.....	58
2.	Lag om ändring av lagen om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice.....	84
3.	Lag om ändring av 9 kap. 3 a och 3 b § i arbetsavtalslagen	89
4.	Lag om ändring av 37 a § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare	91
5.	Lag om ändring av 10 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal	92

ALLMÄN MOTIVERING

1 Inledning

Enligt regeringsprogrammet revideras systemet med utkomstskydd för arbetslösa på trepartsbasis i syfte att förenkla och förtydliga det utifrån det nuvarande systemet. Målet är att arbetslösa ska sysselsättas snabbare än för närvarande. Som en del av det ramavtal som ingicks hösten 2011 om att trygga Finlands konkurrenskraft och sysselsättning kom arbetsmarknadsorganisationerna överens om vissa ändringar i systemet med utkomstskydd för arbetslösa samt saker som ska granskas när systemet vidareutvecklas. En totalreform ska enligt överenskommelse göras kostnadsneutralt. De förslag som ingår i ramavtalet och handlar om att dagpenningen för helt arbetslösa dagar ska betalas utan jämkning till sådana vars arbetstid med anledning av permittering har förkortats med en eller flera dagar per vecka, den arbetstidsgräns som är förutsättningen för betalningen av jämkad dagpenning ska höjas och att periodiseringen av semesterersättningen ska slopas har redan förverkligats. I det avtal om arbetskarriärer som arbetsmarknadsorganisationerna ingick våren 2012 ingår flera föreslagna ändringar i utkomstskyddet för arbetslösa genom vilka målen för en reformering av systemet med utkomstskyddet för arbetslösa kan uppnås.

Genom denna proposition genomförs de ändringar som överenskommits i avtalet om arbetskarriärer. Dessutom innehåller propositionen flera andra ändringar som förenklar lagstiftningen och gör arbete mera sporrande. Målet med lagändringarna har också varit att underlätta verkställigheten av lagen, vilket främjar en snabbare behandling av ansökningar och minskar dröjsmålen i utbetalningen av förmåner. I propositionen ingår också förslag som effektiviserar arbets- och näringsbyråernas samt remissinstansernas arbete. Förutom denna proposition är avsikten att bestämmelser som utfärdats genom förordningar ska ändras på ett sätt som gör utbetal-

ningen av förmåner flexiblare och minskar det anslutande administrativa arbetet.

2 Nuläge

2.1 Lagstiftning och praxis

Arbetsvillkoret

En arbetslös som har uppfyllt arbetsvillkoret har rätt till arbetslöshetsdagpenning. Syftet med arbetsvillkoret är att visa att personen i fråga har varit stadigvarande på arbetsmarknaden och fått sin försörjning av sitt förvärvsarbete.

Det föreskrivs om arbetsvillkoret i 5 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002). En löntagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 28 månaderna (granskningsperiod) har varit 34 kalenderveckor i sådant arbete som uppfyller arbetsvillkoret. I arbetsvillkoret räknas in de kalenderveckor under vilka personens arbetstid har varit minst 18 timmar och lönen har följt kollektivavtalet. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen för heltidsarbete vara minst 1 134 euro i månaden. Förutsättningen för arbetstiden per vecka kan frångås genom förutsättningar som föreskrivs närmare genom förordning av statsrådet inom branscher med atypiska arbetstidsarrangemang.

Vid beräkningen av om arbetsvillkoret uppfyllts beaktas enligt 5 kap. 4 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa hälften av antalet kalenderveckor under vilka sådant arbete utförts i fråga om vilket arbetsgivaren för lönekostnaderna har fått högsta förhöjda lönesubvention. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning.

Om en person är förhindrad att vara på arbetsmarknaden med anledning av sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperi-

od, barnafödelse, vård av ett högst treårigt barn eller någon annan godtagbar orsak, förlängs granskningsperioden med motsvarande tid, dock med högst sju år. Om en person är i ett arbete för vars lönekostnader har beviljats sammansatt stöd eller högsta förhöjda lönesubvention, förlängs granskningsperioden med den tid för vilken arbetet på grund av begränsningen i 5 kap. 4 § 4 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa inte räknas in i arbetsvillkoret. Granskningsperioden förlängs också för en tid för vilken en person får partiell sjukdagpenning eller för vilken han eller hon har betalats sänkt lön för sjukdomstid med stöd av arbets- eller tjänstekollektivavtal.

Om en medlem av en arbetslöshetskassa har arbetat som företagare över 18 månader eller om han eller hon har uppfyllt företagares arbetsvillkor som medlem av en företagarkassa, beviljas personen i fråga inte arbetslöshetsdagpenning för löntagare förrän han eller hon har uppfyllt arbetsvillkoret efter företagsverksamheten. Då börjar granskningsperioden för arbetsvillkoret från det att personen har börjat arbeta efter företagsverksamheten.

En företagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 48 månaderna (granskningsperiod) i sammanlagt 18 månader har arbetat som företagare i företagsverksamhet som till sin omfattning varit väsentlig. Varje period som personen har arbetat som företagare räknas in endast en gång i arbetsvillkoret för företagare. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning. Genom förordning av statsrådet bestäms närmare om den arbetsinkomst för försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare samt enligt lagen om pension för arbetstagare som visar att företagsverksamheten är av väsentlig omfattning. Enligt förordningen är företagsverksamhet väsentlig under de månader då en person har haft en gällande försäkring enligt lagen om pension för företagare för verksamhet, för vilken den fastställda arbetsinkomsten uppgår till minst 710 euro i månaden, eller har haft en gällande försäkring enligt lagen om pension för lantbruksföretagare för verksam-

het, för vilken den fastställda arbetsinkomsten är minst 400 euro i månaden. I fråga om grunddagpenning inräknas i arbetsvillkoret för företagare arbete som utförts under de närmast föregående 28 månaderna och som räknas in i löntagares arbetsvillkor.

Om en person är förhindrad att vara på arbetsmarknaden med anledning av sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av ett högst treårigt barn eller någon annan jämförbar godtagbar orsak eller har arbetat medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning, förlängs granskningsperioden med motsvarande tid, dock med högst sju år.

Om en medlem av en företagarkassa efter att ha blivit löntagare och utträtt ur företagarkassan inom en månad ansluter sig till en löntagarkassa, ska högst 10 veckor arbetstid i företagarkassan räknas honom eller henne till godo i arbetsvillkoret för inkomstrelaterad dagpenning. På motsvarande vis inräknas i fråga om inkomstrelaterad dagpenning i arbetsvillkoret för företagare högst sex månader av det arbetsvillkor som uppfyllts under tiden som medlem i en löntagarkassa, om en medlem av en löntagarkassa inom en månad efter det att han eller hon har inlett företagsverksamhet och utträtt ur löntagarkassan ansluter sig till en företagarkassa.

Om den som utträtt ur en löntagarkassa och övergått till en företagarkassa blir arbetslös innan han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret för företagare, har personen i fråga rätt till den arbetslöshetsdagpenning som skulle betalas till honom eller henne, om han eller hon fortfarande var medlem i löntagarkassan. På motsvarande vis om den som utträtt ur en företagarkassa och övergått till en löntagarkassa blir arbetslös innan han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare, har personen i fråga rätt till den arbetslöshetsdagpenning som skulle betalas till honom eller henne, om han eller hon fortfarande var medlem i en företagarkassa. Detta s.k. efterskydd tillämpas, om personen i fråga sedan han eller hon utträdde ur kassan inom en månad anslutit sig till en annan arbetslöshetskassa.

Om en medlem av en löntagarkassa har varit frånvarande från arbetsmarknaden över sex månader utan godtagbart skäl, beviljas

personen i fråga inte inkomstrelaterad dagpenning för löntagare förrän han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret efter frånvaron. Då börjar granskningsperioden för arbetsvillkoret från det att personen har börjat arbeta efter frånvaron. Om en medlem av en företagarkassa har varit frånvarande från arbetsmarknaden över sex månader utan godtagbart skäl, beviljas han eller hon inte inkomstrelaterad dagpenning för företagare förrän han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret efter frånvaron. Då börjar den 48 månader långa granskningsperioden från det att personen i fråga har inlett företagsverksamhet efter frånvaron. Om en person som inte är medlem av en arbetslöshetskassa har varit frånvarande från arbetsmarknaden över sex månader utan godtagbart skäl, beviljas han eller hon inte grunddagpenning förrän han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret efter frånvaron. Då börjar granskningsperioden för arbetsvillkoret från det att personen har börjat arbeta efter frånvaron. En person anses ha varit på arbetsmarknaden om han eller hon har varit i arbete som räknas in i arbetsvillkoret eller sysselsatts i företagsverksamhet eller eget arbete eller har deltagit i sysselsättningsfrämjande service eller varit arbetslös arbetssökande vid en arbets- och näringsbyrå. En person anses ha haft ett godtagbart skäl till sin frånvaro från arbetsmarknaden med anledning av sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, stipendieperiod, barnafödelse, vård av ett högst treårigt barn eller någon annan godtagbar orsak.

Nivån på arbetslöshetsdagpenningen

Grunddagpenningen är 32,46 euro per dag. Grunddagpenningens förhöjningsdel och omställningsskyddstillägg är båda 4,75 euro per dag. Dessutom betalas barnförhöjningar på arbetslöshetsdagpenningen.

Den inkomstrelaterade dagpenningen består av en grunddel som är lika stor som grunddagpenningen, och en förtjänstdel. Förtjänstdelen utgör 45 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 20

procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

Den förhöjda förtjänstdelen utgör 57,5 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 35 procent. Den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stor som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stor som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

Omställningsskyddets förtjänstdel utgör 65 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 37,5 procent. Den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stor som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stor som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

Förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen betalas enligt tre olika grunder: när arbetslösheten börjar, när en lång arbetskarriär avslutats och under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

Förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen betalas för sammanlagt högst 20 dagar till en arbetssökande som har arbetat sammanlagt minst tre år innan rätten till arbetslöshetsdagpenning började.

Den förhöjda förtjänstdelen betalas till en arbetssökande som har förlorat sitt arbete av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker enligt 7 kap. 3, 4, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen, av motsvarande orsaker enligt lagen om sjöarbetsavtal eller motsvarande orsaker i anslutning till en offentlig samslutnings verksamhet och som innan han eller hon förlorade sitt arbete minst fem år har varit medlem av en löntagarkassa och som innan han eller hon förlorade sitt arbete har varit minst 20 år i arbete. En person anses ha förlorat sitt arbete av produktionsorsaker eller av ekonomiska orsaker även om han el-

ler hon i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen har sagt upp sitt arbetsavtal sedan permitteringen utan avbrott har varat minst 200 dagar. Grunddagpenningens förhöjningsdel betalas till en arbetssökande som inte är medlem av en arbetslöshetskassa men befinner sig i samma situation. Den förhöjda förtjänstdelen och grunddagpenningens förhöjningsdel betalas för sammanlagt högst 100 dagar.

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas för högst 200 dagar av tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen.

Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas till en arbetssökande som i enlighet med 2 kap. 10 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice omfattas av omställningsskydd och har en gällande sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan och som har rätt till arbetslöshetsdagpenning sedan han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare. De betalas för högst 200 dagar av tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter sysselsättningsplanen. Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas inte om den arbetssökande har rätt till de tilläggsdagar som betalas efter 500 dagar med arbetslöshetsdagpenning.

Lön som ligger till grund för en löntagares inkomstrelaterade dagpenning beräknas utgående från personens stabiliserade lön för den tid innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt löntagares arbetsvillkor. Företagares inkomstrelaterade dagpenning bestäms på grundval av den arbetsinkomst enligt vilken företagaren under sammanlagt högst 18 månader innan han eller hon blev arbetslös har varit försäkrad i en företagarkassa. Den arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen får dock inte bestämmas till ett högre belopp än vad den fastställda arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller lönen enligt lagen om pension för arbetstagare i genomsnitt har varit under nämnda tid.

Maximitiden för perioden med arbetslöshetsdagpenning och rätten till tilläggsdagar

Grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning betalas för sammanlagt högst 500 arbetslöshetsdagar. I maximitiden räknas också in sådana arbetslöshetsdagar för vilka en person har fått arbetslöshetsförmån i en stat som tillämpar förordningen om social trygghet eller grundförordningen eller med vilken Finland har ingått en överenskommelse om utkomstskydd för arbetslösa.

Till en arbetssökande som är född före 1950 och har fyllt 57 år innan maximitiden går ut, kan trots maximitiden betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterad dagpenning till utgången av den kalendermånad, under vilken han eller hon fyller 60 år. Till en person som är född före 1950 och har fyllt 60 år innan maximitiden går ut, betalas dagpenning dock till utgången av den kalendermånad under vilken maximitiden på 500 dagar går ut. Personer som är födda före 1950 har rätt till arbetslöshetspension sedan maximitiden gått ut.

Till arbetssökande som är födda 1950—1954 kan trots maximitiden betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år, om han eller hon har fyllt 59 år före utgången av maximitiden och har varit i arbete i minst fem år under de senaste 20 åren.

Till en arbetssökande som är född 1955 kan trots maximitiden betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken han eller hon fyller 65 år, om han eller hon har fyllt 60 år innan maximitiden gått ut och har arbetat i minst fem år under de senaste 20 åren.

Arbetsmarknadsstöd

Arbetsmarknadsstödet är lika stort som grunddagpenningen och betalas till arbetslösa arbetssökande som inte uppfyller arbetsvillkoret för arbetslöshetsdagpenningen eller som har fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden.

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel har en person som när han inlett en

sysselsättningsfrämjande serviceåtgärd har fått arbetsmarknadsstöd under högst 500 dagar eller högst 180 dagar efter det att hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att maximitiden gått ut. Förhöjningsdel betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan. Förhöjningsdel betalas för högst 200 dagar. Förhöjningsdelen börjar betalas från början när personen i fråga på nytt har blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut.

Arbetsmarknadsstödet är beroende av prövning och i stödet beaktas personens egna kapital- och övriga inkomster. För en arbetslös som bor ensam minskar hans eller hennes inkomster arbetsmarknadsstödet om de överskrider 311 euro per månad. Från det fulla arbetsmarknadsstödet dras av 75 procent från de inkomster som överskrider inkomstgränsen. För en arbetslös som är gift eller lever i ett samboförhållande och har familj är inkomstgränsen 1 044 euro. Inkomstgränsen höjs med 130 euro per varje barn som den arbetslösa försörjer. Från det fulla arbetsmarknadsstödet dras av 50 procent från de inkomster som överskrider inkomstgränsen.

För en arbetslös som bor i sina föräldrars hushåll och inte har uppfyllt arbetsvillkoret är arbetsmarknadsstödet 50 procent av det arbetsmarknadsstöd som annars skulle ha betalats till honom eller henne. Avdraget får dock inte göras medan den arbetssökande deltar i sysselsättningsfrämjande service. Avdraget får inte heller göras när föräldrarnas inkomster är högst 1 781 euro i månaden. Inkomstgränsen höjs med 106 euro för varje person som den arbetssökandes föräldrar försörjer och som bor i samma hushåll. Om den sökande på ett tillförlitligt sätt kan visa att föräldrarna inte stöder honom eller henne ekonomiskt i praktiken, ska arbetsmarknadsstödet betalas utan avdrag, även om inkomstgränsen överskrids.

Arbetsmarknadsstöd betalas utan behovsprövning för den tid under vilken personen deltar i sysselsättningsfrämjande service.

Arbetsmarknadsstöd betalas utan behovsprövning även till en sådan person som har

fyllt 55 år och har uppfyllt arbetsvillkoret när han eller hon blir arbetslös.

Till en person som har fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden betalas arbetsmarknadsstödet utan behovsprövning för de 180 första arbetslöshetsdagarna.

Till en person betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning för de 130 första arbetslöshetsdagarna, om han eller hon innan arbetslösheten började i enlighet med 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare har varit försäkrad i sammanlagt 24 månader under de närmast föregående 48 månaderna (försäkringsvillkoret för stipendiater).

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån i sammanlagt fem arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor (självrisktid). Självrisktiden är i kraft fram till utgången av det kalenderår under vilket det i sin helhet har sökts. Under ett begynnande kalenderår förutsätts ny självrisktid inte så länge som personen i fråga utan avbrott får arbetsmarknadsstöd. Om utbetalningen av arbetsmarknadsstödet bryts, förutsätts ny självrisktid i regel inte, om rätten till arbetsmarknadsstöd börjar på nytt inom 14 dagar från det att föregående rätt till arbetsmarknadsstöd upphörde.

Företagare

Enligt 2 kap. 5 § i lagen om utkomtskydd för arbetslösa anses en person vara sysselsatt på heltid som företagare eller i eget arbete och har inte rätt till arbetslöshetsförmån, om den arbetsinsats som verksamheten kräver är så stor att den hindrar honom eller henne att ta emot heltidsarbete. Sysselsättningen anses i princip utgöra bisyssla åtminstone om personen under minst åtta månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller det egna arbetet. Personen anses då genom sin tid i arbete ha visat att företagsverksamheten inte utgör ett hinder för att ta emot heltidsarbete.

Till en person som har varit sysselsatt på heltid som företagare kan betalas arbetslöshetsförmån, då hela företagsverksamheten har avslutats eller personens eget arbete i företaget har upphört på det sätt som föreskrivs

i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. En familjemedlem som är sysselsatt i företagarens familjeföretag kan i vissa situationer lättare komma att omfattas av arbetslöshetsförmån än den ordinarie företagaren.

En företagares familjemedlem kan enligt 2 kap. 7 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa få arbetslöshetsförmån bland annat om personens arbete har upphört på grund av att förutsättningarna för företagsverksamhet har försämrats på ett bestående sätt och inkomsten av företagsverksamheten per person som deltar i arbetet är mindre än den arbetsinkomst enligt 5 kap. 7 § 1 mom. som visar att företagsverksamheten är av väsentlig omfattning, och inga andra än företagarens familjemedlemmar arbetar i företaget. Inkomsten av företaget betraktas som väsentlig då den för personer som är försäkrade i enlighet med lagen om pension för företagare är minst 710 euro per månad och för personer försäkrade i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare är 400 euro per månad.

Omställningsskydd

Med omställningsskydd avses en åtgärdsmodell som arbets- och näringsbyrån, arbetsgivaren och arbetstagarna enligt 1 kap. 3 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice genomför i samarbete och med hjälp av vilken man försöker hjälpa en arbetstagare som blir arbetslös på grund av uppsägning, permittering tills vidare eller för minst 180 dagar eller visstidsanställnings upphörande att så snabbt som möjligt få arbete på nytt och som består av sådan service enligt denna lag som överenskommits i sysselsättningsplanen och eventuell annan service som utvecklar yrkesfärdigheterna.

Omställningsskyddet omfattar enligt 2 kap. 10 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice arbetssökande som arbetsgivaren har sagt upp av ekonomiska orsaker och produktionsorsaker enligt 7 kap. 3, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen eller 8 kap. 3, 6 eller 7 § i lagen om sjöarbetsavtal och vars tidigare anställningar före uppsägningstidens utgång skulle ha uppgått till sammanlagt minst tre år hos samma eller olika arbetsgivare. En arbetssökande som uppfyller motsvarande arbetshistorievillkor omfattas av omställnings-

skyddet även när han eller hon har sagt upp sitt anställningsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen eller 6 kap. 7 § i lagen om sjöarbetsavtal sedan en permittering har varat oavbrutet i minst 200 dagar.

En arbetssökande som varit i visstidsanställning omfattas av omställningsskyddet, om han eller hon när anställningsförhållandet upphör har varit i visstidsanställning hos samma arbetsgivare utan avbrott i minst tre år eller i visstidsanställningar hos samma arbetsgivare i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna. Dessutom omfattar omställningsskyddet en arbetssökande vars anställningsförhållande har upphört på grund av att anställningsavtalet gällde för viss tid och som när anställningsförhållandet upphörde hade varit anställd hos samma eller olika arbetsgivare i sammanlagt minst fem år under de sju år som föregick upphörandet.

En arbetssökande kan omfattas av omställningsskyddet även på grundval av permittering, om han eller hon permitteras för minst 180 dagar eller han eller hon redan varit permitterad motsvarande tid och har en arbetshistoria på sammanlagt minst tre år hos samma eller olika arbetsgivare. Personer som är permitterade tills vidare anses i princip uppfylla förutsättningen gällande permitterings varaktighet.

För att arbetssökanden ska omfattas av omställningsskyddet krävs utöver det ovan nämnda dessutom att hans eller hennes jobbsökning har börjat inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde eller att kraven på permitterings längd uppfylldes, om inte det att jobbsökningen började senare beror på att personen i fråga varit sådan tid i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, sjukdom, sluten vård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff, studier, stipendieperiod, barns födelse, vård av barn under skollåldern, vård av handikappad eller åldring eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa eller om det inte av annan anledning är oskäligt att förvägra den arbetssökande rätten att omfattas av omställningsskyddet.

Arbets- och näringsbyrån undersöker villkoren för att arbetssökande ska omfattas av omställningsskyddet i samband med att en

sysselsättningsplan utarbetas eller revideras. Arbetssökandens tid i arbete beaktas enligt en tillförlitlig utredning från den arbetssökande eller arbetsgivaren. En person omfattas av omställningsskyddet under den tid han eller hon är arbetssökande. Arbetssökanden omfattas inte längre av omställningsskyddet när hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör till följd av att maximitiden har gått ut.

Det har betydelse om den arbetssökande omfattas av omställningsskyddet eller inte endast när arbetssökanden deltar i sysselsättningsfrämjande service. Arbetssökande som omfattas av omställningsskyddet kan ha rätt att under tiden för servicen få arbetslöshetsförmån förhöjd med omställningsskyddsstillägg eller omställningsskyddets förtjänst-del. Det har i praktiken inga verkningar för samarbetet mellan arbets- och näringsbyråerna och arbetsgivarna om den arbetssökande omfattas av omställningsskyddet eller inte till exempel i samband med större uppsägningar och inte heller för vilka tjänster arbets- och näringsbyrån erbjuder personer som blir arbetslösa för att stödja ny sysselsättning.

Arbetsgivaren har enligt arbetsavtalslagen (55/2001) och lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) skyldighet att meddela arbets- och näringsbyrån, då en arbetstagare som omfattas av omställningsskyddet sägs upp på ekonomiska eller produktionsmässiga grunder eller då anställningsförhållandet för en arbetstagare som omfattas av omställningsskyddet upphör på grund av sin visstidskaraktär. Dessa bestämmelser i arbetsavtalslagen tillämpas även på kommunala tjänsteinnehavare.

Det centrala syftet med arbetsgivarens skyldighet att lämna meddelande är att arbets- och näringsbyrån ska ha möjlighet att bereda sig på att de uppsagda eller de som blir arbetslösa från visstidsarbete blir kunder hos byrån. Byrån ska enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att ha fått ovan avsedda meddelande från arbetsgivaren.

Exakta uppgifter om i vilken omfattning arbetsgivare meddelar uppsägningar och upphörande av visstidsanställningar till arbets- och näringsbyrån är inte tillgängliga.

Arbets- och näringsbyråerna utnyttjar de upplysningar de får i varierande mån.

Sysselsättningsskyldighet

Enligt 11 kap. 1 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice ska en arbetslös arbetssökande som är född 1950 eller därefter tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller arbetskraftsutbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning till följd av maximitidens utgång upphör när han eller hon fyllt 57 år, men innan han eller hon fyller 60 år. Om en arbetssökande som uppfyller nämnda förutsättningar inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig arbetskraftsutbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom eller henne, ska den arbetssökandes hemkommun på anvisning av arbets- och näringsbyrån ordna möjligheter till arbete i åtta månader. Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. Kommunen har rätt att få lönesubvention för de arbetstagare som den har sysselsatt för att fullgöra ovan beskrivna sysselsättningsskyldighet.

Syftet med sysselsättningsskyldigheten är att trygga rätten till arbetslöshetsdagpenning för arbetssökande som blivit arbetslösa som 55-åringar och som inte har rätt till tilläggsdagrar enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, med andra ord en rätt baserad på ålder och arbetshistoria att få arbetslöshetsförmån trots maximitiden på 500 dagar.

3 Målsättning och de viktigaste förslagen

3.1 Inledning

Målsättningen med propositionen är att göra systemet enklare och klarare utifrån det nuvarande systemet. Genom propositionen genomförs de ändringar i utkomstskyddet för arbetslösa som föreslås i det arbetskariärsavtal som arbetsmarknadsorganisationerna ingick våren 2012. Dessutom innehåller propositionen flera andra ändringar som förenklar lagstiftningen och gör arbete mera sporrande. Målet med lagändringarna är att underlätta

verkställigheten av lagen, vilket främjar en snabbare behandling av ansökningar och minskar dröjsmålen i utbetalningen av förmåner.

3.2 Arbetsvillkoret

Det föreslås att arbetsvillkoret förkortas från 34 veckor till 26 veckor för löntagare och från 18 månader till 15 månader för företagare. Förkortandet av arbetsvillkoret för löntagare hjälper dem som första gången kommer ut på arbetsmarknaden att få rätt till arbetslöshetsdagpenning i stället för det behovsprövade arbetsmarknadsstödet. Förändringen förbättrar framför allt ungas försörjning.

Bestämmelserna om arbetsvillkoret föreslås samtidigt bli förenklade. En sådan period om fyra på varandra följande kalenderveckor under vilken arbetstiden uppgår till sammanlagt minst 80 timmar fördelad på varje kalendervecka kan för närvarande räknas in i arbetsvillkoret, om personen i fråga begär detta skriftligt innan arbetsvillkoret blir uppfyllt. Denna bestämmelse föreslås bli struken, eftersom den i praktiken har tillämpats mycket sällan.

Vid beräkningen av arbetsvillkoret beaktas hälften av antalet kalenderveckor under vilka sådant arbete utförs i fråga om vilket arbetsgivaren har fått högsta förhöjda lönesubvention för lönekostnaderna. Detta villkor föreslås bli struket, vilket gör att allt det arbete som utförts i ett anställningsförhållande ökar arbetsvillkoret på samma sätt, vilket skulle bidra till en mera likvärdig behandling av arbetslösa.

Den som övergått från en löntagarkassa till en företagarkassa eller från en företagarkassa till en löntagarkassa har kunnat räkna sig till godo en del av det arbetsvillkor som uppfyllts i den tidigare kassan. Bestämmelsen är i praktiken obehövlig, eftersom bestämmelsen om efterskydd i 10 § garanterar att det inte uppstår ett avbrott i utkomstskyddet för den som bytt kassa. Lagstiftningen blir också enklare om bestämmelsen stryks.

I de bestämmelser som gäller beräkningen av företagares arbetsvillkor och den arbetsinkomst som ska användas som grund för inkomstrelaterad dagpenning föreslås dessutom

ändringar som gör lagstiftningen klarare och undanröjer onödiga skillnader i utkomstskyddet för löntagare och företagare. Samtidigt föreslås att det i lagen föreskrivs om det minimibelopp av arbetsinkomst som ökar företagares arbetsvillkor. För närvarande föreskrivs om saken genom statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1330/2002).

I detta sammanhang föreslås att beloppet av den arbetsinkomst som krävs för företagares arbetsvillkor ska höjas till 1 000 euro. Arbetsinkomstens belopp justeras årligen med en lönekoeficient. Arbetsinkomstens belopp ändrades senast 2003. Samtidigt föreslås att inkomstgränsen bestäms vara lika för alla företagare. Arbetsinkomstens belopp föreslås vara 1 000 euro, eftersom det inte lönar sig för en företagare att försäkra sig för arbetslöshet, om det inte ger någon ekonomisk vinning. Dessutom föreslås att en företagares samtliga försäkrade arbetsinkomster ska kunna räknas ihop när det granskas om arbetsvillkoret uppfylls. Företagaren kan ha företagsverksamhet både enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt. Företagaren kan dessutom vid sidan av den ordinarie företagsverksamheten som försäkrad i enlighet med lagen om pension för arbetstagare verka som s.k. delägare. Beaktandet av inkomster från olika företagskällor motsvarar den praxis som tillämpas i utkomstskyddet för arbetslösa löntagare, där arbete i olika deltidsanställningar kan räknas samman när arbetsvillkoret beräknas.

3.3 Sysselsättning i företagsverksamhet

En arbetssökande kan genom att vara sex månader i heltidsarbete visa att företagsverksamhet eller sysselsättning i eget arbete som han eller hon samtidigt bedriver inte utgör ett hinder för att ta emot heltidsarbete. Då ska företagsverksamheten eller sysselsättningen i eget arbete anses var bisyssla och inte utgöra ett hinder för att få arbetslöshetsförmån. För närvarande krävs åtta månader i arbete. Ändringen bygger på att det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenningen förkortas från åtta månader till sex månader.

Det blir lättare för en familjemedlem som är sysselsatt i företagarens familjeföretag att få arbetslöshetsförmåner i en situation där förutsättningarna för företagsverksamhet har försämrats på ett bestående sätt och familjemedlemmen inte längre arbetar i företaget. Förutsättningen ska bland annat vara att inkomsten av företagsverksamhet inte överskrider 1 000 euro i månaden per person som arbetar i företaget.

Den ändring som ansluter sig till försämrade förutsättningar för företagsverksamheten ska vara förenlig med vad som föreslås bli föreskrivet i 5 kap. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om den omfattning som krävs av företagsverksamhet som räknas in i arbetsvillkoret.

3.4 Hur länge förtjänstdelen betalas

För att göra utkomstskyddet för arbetslösa mera sporrande föreslås att inkomstrelaterad dagpenning ska betalas under en kortare tid. Längden på inkomstrelaterad dagpenning påverkas av hur lång den arbetssökandes arbetshistoria är och hur aktiv han eller hon är som arbetssökande. Det föreslås att förtjänstdelen i den inkomstrelaterade dagpenningen förkortas från 500 dagar till 400 dagar för sådana arbetssökande som inte har arbetat i sammanlagt minst tre år innan arbetslösheten började. Reformen föreslås bli genomförd så att maximitiden för dagpenningen fortfarande ska vara 500 dagar för alla, men arbetslöshetskassan betalar inte förtjänstdel för de sista 100 dagarna, utan den inkomstrelaterade dagpenningen betalas till samma belopp som den skulle betalas som grunddagpenning. Det föreslås att maximitiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel förkortas med ytterligare 100 dagar för alla de som får inkomstrelaterad dagpenning och utan giltigt skäl vägrat ta emot sysselsättningsfrämjande service eller har avbrutit serviceåtgärden under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning. I ett sådant fall betalas förtjänstdelen för högst 300 eller 400 dagar. Tillämpningen av bestämmelsen förutsätter att arbetssökanden inte under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har betalats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel un-

der sammanlagt minst 40 dagar under tiden för sysselsättningsfrämjande service.

3.5 Minskning av förmånsnivåer och förmånsgrunder

För att förenkla systemet med utkomstskyddet för arbetslösa föreslås bli föreskrivet i lagen om utkomstskydd för arbetslösa om att det under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas en förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel vars belopp motsvarar det nuvarande omställningsskyddets förtjänstdel. Omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel slopas. Detta innebär att det inte längre måste föreskrivas om förutsättningarna för att omfattas av omställningsskyddet i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice. Bestämmelsen om att omfattas av omställningsskyddet upphävs.

Upphävandet av bestämmelsen som gäller vem omställningsskyddet omfattar påverkar inte verkställigheten av åtgärdsmodellen för omställningsskyddet. I praktiken kommer arbets- och näringsbyråernas samarbete med arbetsgivare som minskar personalen och de tjänster som erbjuds arbetstagarna inte att förändras. Arbets- och näringsbyråernas arbete i anslutning till verkställigheten av systemet med utkomstskydd för arbetslösa skulle ändå minska, eftersom arbetssökandenas arbetshistoria inte behöver beräknas när sysselsättningsplaner görs upp.

Arbetsgivarens skyldighet enligt lagen om samarbete inom företag (334/2007) att i vissa situationer meddela arbets- och näringsbyrån om att samarbetsförhandlingar inletts och skyldigheten i arbetsavtalslagen att meddela om permitteringen av minst 10 arbetstagare samt motsvarande skyldigheter enligt andra lagar kvarstår som förut. Arbetsgivarens skyldighet enligt arbetsavtalslagen och lagen om sjöarbetsavtal att meddela arbets- och näringsbyrån om uppsägning av arbetstagare på ekonomiska eller produktionsmässiga grunder ändras däremot så att skyldigheten ska gälla alla uppsägningar av minst 10 arbetstagare oavsett arbetstagarnas arbetshistoria. Skyldigheten att meddela när visstidsanställningar upphör slopas.

Betalningen av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel under de 20 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning föreslås upphöra. Ändringen gör lagstiftningen enklare och minskar det administrativa arbetet eftersom nivån på dagpenningen inte växlar. Det föreslås att maximibetalningstiden för den förhöjningsdel eller förhöjda förtjänstdel som ska betalas när en lång arbetskarriär avslutas förkortas från 100 dagar till 90 dagar och att dess nivå höjs så att den motsvarar det nuvarande omställningsskyddet.

Efter de föreslagna ändringarna kommer arbetslöshetsdagpenningen att bestå av två nivåer: en grundnivå och en förhöjd nivå. Den förhöjda nivån, dvs. förhöjningsdelen eller den förhöjda förtjänstdelen ska betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service och sedan en lång arbetshistoria avslutats.

3.6 Rätten till tilläggsdagar och sysselsättningsskyldighet

För att förlänga arbetskarriärerna föreslås att lagen om utkomstskydd för arbetslösa ändras så att den nedre åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar för personer som är födda 1957 och senare höjs med ett år från 60 år till 61 år. Som en del av denna helhet föreskrivs i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice att personer som fyllt 60 år ska ha rätt att delta i sysselsättningsfrämjande service eller få arbete med lönesubvention, om rätten till arbetslöshetsdagpenning annars upphör. I lagen om utkomstskydd för arbetslösa föreslås en bestämmelse enligt vilken arbetsvillkoret för 60 år fyllda också ska intjänas under tiden för deltagande i sysselsättningsfrämjande service.

3.7 Maximibeloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning

Det föreslås att maximibeloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning ändras så att den tillsammans med barnförhöjningar och arbetsinkomsten kan utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen. Enligt gällande lag är maximibeloppet i dagens läge 90 procent i fråga om vanlig inkomstrelaterad dagpenning och 100

procent, om den arbetssökande får förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel. Ändringen gör arbete mera sporrande för personer som inte har höga inkomster till grund för dagpenningen.

3.8 Arbetsmarknadsstöd

Det föreslås att arbetsmarknadsstödet görs mera sporrande så att förhöjningsdelen kan betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service oberoende av hur länge den som får arbetsmarknadsstöd har varit arbetslös. Detta ökar också sporrarna för personer som varit längre arbetslösa att delta i sysselsättningsfrämjande service och ställer dem i en likvärdig ställning med övriga arbetslösa.

Det föreslås att självrisktiden åläggs endast en gång under den tid som arbetsmarknadsstödet betalas för att det ska bli mera sporrande att ta emot arbete. Enligt gällande lag är självrisktiden för arbetsmarknadsstödet i princip ett kalenderår. Om självrisktiden har ålagts, räknas den på nytt under följande kalenderår, om det blir ett sådant minst 14 dagars avbrott i betalningen av dagpenning som inte beror på sjukdom eller rehabilitering. Detta innebär till exempel att arbete som varar över två veckor leder till att det åläggs en ny självrisktid. Självrisktiden minskar sporrarna att ta emot arbete och lämpar sig även i övrigt dåligt för ett grundskydd i likhet med arbetsmarknadsstödet som betalas till dem som inte arbetat så länge som det krävs för arbetsvillkoret. Förslaget till ändring av självrisken gör dessutom lagstiftningen enklare.

Det föreslås att även bestämmelserna om behovsprövning av arbetsmarknadsstödet ska göras enklare genom att specialvillkoren för stipendiater och perioden med 180 dagar utan behovsprövning efter 500 dagar med arbetslöshetsdagpenning slopas. Eftersom behovsprövningen av makar slopades vid ingången av 2013, har bestämmelserna om behovsprövning inte samma betydelse som de hade före lagändringen.

3.9 Övriga ändringar

I lagförslaget ingår flera andra ändringar som sporrar till sysselsättning och minskar

det administrativa arbetet och underlättar behandlingen av ansökningar. I propositionen föreslås att självrisktiden i arbetslöshetsdagpenningen inte ska åläggas och lönen inte fastställas, om självrisktiden har ålagts eller lönen fastställts under det senaste året. Dessutom föreslås sådana ändringar i betalningen av jämkad dagpenning och beräkningen av den lön som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning som underlättar verkställigheten och försnabbar behandlingen av dagpenningsansökningar.

Under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning för de dagar som den arbetsökande deltar i servicen. Ett problem har varit att en del av de sökande inte meddelar sin frånvaro. Därför föreslås att en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten i sådana situationer ska ha möjlighet att i ett enklare förfarande än nu avgöra ärendet på nytt. Förslaget minskar betydligt ansökningarna om undanröjande av beslut till besvärnsnämnden för utkomstskyddsärenden och påskyndar således behandlingen av besvärärenden.

4 Propositionens konsekvenser

4.1 Konsekvenser för hushållens ställning

Det föreslås att maximibeloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning ändras så att den tillsammans med barnförhöjningar och arbetsinkomsten kan utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen. Enligt gällande lag är maximibeloppet i dagens läge 90 procent i fråga om vanlig inkomstrelaterad dagpenning och 100 procent, om den arbetssökande får förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel. Ändringen skulle göra arbete mera sporrande på de lägre inkomstnivåerna och minska situationer där arbete ökar inkomsterna. För dem som nu varit berättigade till förhöjd förtjänstdel eller en förtjänstdel som är lika stor som omställningsskyddet och vars inkomstrelaterade dagpenning med eventuella barnförhöjningar tillsammans med arbetsinkomsten har kunnat vara högst lika stor som den lön som ligger till grund för dagpenningen sjunker nivån på dagpenning-

en något. Eftersom förhöjd förtjänstdel och omställningsskyddets förtjänstdel i huvudsak betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service, då tiden i arbete är obetydlig, skulle en sänkning av maximibeloppet av jämkad dagpenning gälla betydligt färre än ökningen av maximibeloppet.

Att förkorta arbetsvillkoret för löntagare från 34 kalenderveckor till 26 kalenderveckor skulle göra det enklare att få rätt till inkomstrelaterat utkomstskydd för arbetslösa. Förkortandet av arbetsvillkoret för löntagare hjälper dem som första gången kommer ut på arbetsmarknaden att få rätt till arbetslöshetsdagpenning i stället för det behovsprövade arbetsmarknadsstödet. Detta ska framför allt gälla unga. En förkortning av arbetsvillkoret ska sporra arbetslösa att också ta emot korta och tidsbegränsade arbeten under arbetslösheten, eftersom det blir lättare att på nytt uppfylla arbetsvillkoret. Enligt statistiken ska förkortandet av arbetsvillkoret på månadsnivå gälla cirka 5 000 personer. Av dessa ska i genomsnitt 2 600 få grunddagpenning och resten inkomstrelaterad dagpenning.

Det föreslås att en tid i arbete för vilken arbetsgivaren betalats högsta förhöjda lönesubvention ska beaktas fullt ut vid beräkningen av arbetsvillkoret. Även denna förändring gör det för sin del lättare att få rätt till inkomstrelaterad dagpenning. En genomsnittlig lönesubventionsperiod varar cirka sex månader och räcker ofta till för att uppfylla arbetsvillkoret. Månadsinkomsten för deras arbete med lönesubvention har uppskattats till i genomsnitt cirka 1 700 euro i månaden. Om de sedan de uppfyllt arbetsvillkoret börjar omfattas av inkomstrelaterad dagpenning, stiger deras genomsnittliga arbetslöshetsförmån från 32,76 euro till cirka 52 euro per dag i arbetsmarknadsstöd.

Den förhöjningsdel eller förhöjda förtjänstdel som betalas för 20 dagar till arbetslösa som arbetat över tre år innan arbetslösheten börjar slopas. Den förhöjda inkomstrelaterade dagpenning som nu betalas till dessa personer blir normal inkomstrelaterad dagpenning för de första 20 arbetslöshetsdagarna. Till följd av ändringen sjunker dagpenningen för personer med 2 000 euro i månadslön med 7,11 euro, för personer med 3 000 euro i månadslön med 12,71 euro, för personer med

4 000 euro i månadslön med 18,80 euro och för personer med 5 000 euro i månadslön med 25,50 euro per dag.

De 100 dagar med förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel som ska betalas när en lång arbetshistoria avslutats minskar till 90 dagar och nivån stiger så att den motsvarar det nuvarande omställningsskyddet. På grundval av 2012 års statistik skulle detta gälla cirka 13 000 personer. Förhöjd förtjänstdel ska också betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service och motsvara nivån på det nuvarande omställningsskyddet. På grundval av 2012 års statistik skulle detta gälla cirka 29 000 personer. Ändringen höjer dagpenningen för personer som deltar i aktiva åtgärder, eftersom dagpenningen enligt omställningsskyddet är högre än förhöjd dagpenning och sporrar den arbetslösa att delta i aktiva åtgärder. Ändringen höjer den inkomstrelaterade dagpenningen för personer med 2 000 euro i månadslön med 4,25 euro, för personer med 3 000 euro i månadslön med 7,62 euro, för personer med 4 000 euro i månadslön med 9,96 euro och för personer med 5 000 euro i månadslön med 10,52 euro per dag. Till grunddagpenningen betalas på motsvarande sätt som till den inkomstrelaterade dagpenningen en förhöjningsdel och omställningsskyddstillägg, vars belopp är 4,75 per dag. I fortsättningen ska personer som får grunddagpenning och arbetsmarknadsstöd fortfarande betalas en lika stor förhöjningsdel som nu under tiden för sysselsättningsfrämjande service. Likaså upphör betalningen av en förhöjningsdel på 4,75 euro under de första 20 arbetslöshetsdagarna till dem som får grunddagpenning.

För dem som har arbetat mindre än tre år innan arbetslösheten började, minskar betalningen av förtjänstdelen till 400 dagar. Detta gäller enligt uppskattning cirka 500 personer och förkortar betalningstiden för förtjänstdelen med cirka 70 dagar för dessa.

Att vägra delta i sysselsättningsfrämjande åtgärder eller avbryta en serviceåtgärd skulle för personer som arbetat mindre än tre år ytterligare förkorta perioden med inkomstrelaterad dagpenning till 300 dagar och för personer som arbetat över tre år med 100 dagar till 400 dagar. Perioden med inkomstrelaterad dagpenning skulle inte bli kortare, om

den arbetssökande under tiden för sysselsättningsfrämjande service har betalats arbetslöshetsdagpenning för minst 40 dagar under de första 250 dagarna med arbetslöshetsdagpenning. Om fem procent av dem som får inkomstrelaterad dagpenning inte inleder eller avbryter en 40 dagar lång aktiv åtgärd, skulle perioden med inkomstrelaterad dagpenning förkortas för cirka 1 000 personer.

Att höja nivån på de förhöjningsdelar som med anledning av en lång arbetshistoria betalas för 100 dagar till samma nivå som omställningsskyddet och förkorta betalningstiden till 90 dagar uppskattas totalt sett ha endast en obetydlig inverkan på den inkomstrelaterade dagpenningens belopp. Förhöjningsdelar till personer med en lång arbetshistoria betalades 2012 för cirka 0,8 miljoner dagar och i genomsnitt för 59 dagar. Således antas antalet personer som skulle få förhöjningsdel i hela 100 dagar vara få.

Höjningen av åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar för personer som är födda 1957 och senare antas skjuta upp arbetslöshetens början med ett år för dessa personer. Ändringen kommer enligt uppskattning att börja verka vid ingången av 2015, då arbetslöshet för personer som är födda 1957 och senare enligt uppskattning skjuts upp med ett år på samma sätt som åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar. Ändringen berör enligt uppskattning årligen en åldersklass och cirka 1 100 personer.

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service har en person som har fått arbetsmarknadsstöd för högst 500 dagar eller högst 180 dagar efter det att hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att maximitiden gått ut. Upphävandet av dessa begränsningar antas inte ha så stora kostnadseffekter. Däremot kan ett slopande av begränsningarna antas sporra arbetslösa att delta i serviceåtgärder. Ett slopande av den nuvarande 500 dagars begränsningen skulle gälla cirka 1800 mottagare och slopandet av 180 dagars begränsningen cirka 2 300 mottagare.

Till den som fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden betalas för närvarande arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under 180 dagars tid. Eftersom beaktandet av

makars inkomster slopades vid ingången av 2013, har den praktiska betydelsen av denna bestämmelse minskat betydligt. Detsamma gäller stipendiaterna som har uppfyllt det s.k. försäkringsvillkoret för stipendiaterna. Försäkringsvillkoret uppfylls då stipendiaten har varit försäkrad i enlighet med 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare minst 24 månader under 48 månaders tid. Till en stipendiat som uppfyllt försäkringsvillkoret kan betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning för 130 dagar. På denna grund har förmånen per år betalats till drygt 100 mottagare av arbetsmarknadsstöd. Att i fråga om kapitalinkomster utsträcka behovsprövningen till början av betalningen av arbetsmarknadsstödet antas beröra cirka 1900 mottagare av arbetsmarknadsstöd och minska deras arbetsmarknadsstöd med i genomsnitt cirka 0,34 euro per dag under de första 180 dagarna av betalningen.

Att självrisikotiden för arbetsmarknadsstödet åläggs endast en gång skulle sporra arbetslösa att ta emot även korta anställningsförhållanden och således öka möjligheterna till en mera bestående sysselsättning.

4.2 Konsekvenser för företagares ställning och företag

En höjning av gränsvärdet för vinst från försäljning av företagsegendom från 10 000 euro till 20 000 euro antas inte ha några betydande ekonomiska konsekvenser. Höjningen av gränsvärdet skulle gynna en del av företagen, eftersom sammanlagt 117 personer som ansökte om dagpenning 2011 berördes av periodiseringen av hela försäljningsvinsten. Att förkorta arbetsvillkoret från 18 månader till 15 månader skulle göra det lättare för företagare att få rätt till arbetslöshetsdagpenning. Dessutom föreslås att allt arbete i egenskap av företagare oberoende av enligt vilken pensionslag arbetet är försäkrat ska räknas med i företagares arbetsvillkor. Likaså kan de försäkras i en arbetslöshetskassa, varvid arbetslöshetsdagpenningen bättre motsvarar förlorad inkomst vid arbetslöshet. Inkomstrelaterad dagpenning för företagare betalades 2012 till ungefär 800 mottagare. En förkortning av arbetsvillkoret kan sänka tröskeln

att ansluta sig som medlem till en företagarkassa. Det föreslås att ogrundade skillnader mellan arbetslöshetsförmånerna för företagare och löntagare ska slopas så att företagares arbetsinkomst kan justeras med en lönekoeficient på samma sätt som för löntagare.

Att förkorta sådan arbetshistoria under pågående företagsverksamhet som krävs för att visa att företagsverksamheten är bisyssla från åtta till sex månader skulle något öka antalet företagare i bisyssla. Däremot kan ändringen öka viljan att inleda företagsverksamhet i liten skala vid sidan av lönearbetet till exempel i slutet av ett anställningsförhållande som upphör av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker. Detta kan sänka tröskeln för att inleda företagsverksamhet i huvudsyssla senare under arbetslöshetstiden och således förkorta arbetslöshetsperioderna.

Den föreslagna ändringen där en familjemedlems möjlighet att få arbetslöshetsförmån skulle göras enklare sedan förutsättningarna för företagsverksamhet försämrats på ett bestående sätt, skulle gälla uppskattningsvis några tiotals personer varje år. Eftersom ägare till familjeföretag ofta är män och bestämmelsen tillämpas på deras familjemedlemmar, skulle speciellt kvinnor beröras av den föreslagna förbättringen.

Upphävandet av bestämmelsen om när en arbetssökande omfattas av omställningskydd och på grund av andra anknyttande ändringar ska arbetsgivaren inte längre ha skyldighet att räkna ut arbetshistorien för arbetstagare som sägs upp och för visstidsanställda. Till dessa delar gäller förändringen alla företag och samhällen oavsett storlek. Inskränkningen av arbetsgivarens skyldighet att meddela om uppsagda arbetstagare så att den endast gäller uppsägning av minst 10 arbetstagare och minskningen av de uppgifter som ska meddelas minskar den administrativa bördan i synnerhet i små företag, eftersom skyldigheten att meddela inte längre ska gälla uppsägningar av endast några arbetstagare. Upphörandet av skyldigheten att meddela om upphörande av visstidsanställningar berör däremot i synnerhet kommuner och samkommuner. Det är omöjligt att uppskatta den faktiska minskningen av arbetsgivarskyldigheterna, eftersom det inte finns tillgång till

uppgifter om i vilken utsträckning skyldigheten följts i dagens läge.

Avsikten är att det genom förordning ska föreskrivas om fastställandet av den lön som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning så att lönen inte alltid behöver uppges för tiden omedelbart före arbetslösheten, utan det kan vara högst 30 dagar mellan arbetslöshetens början och slutet av den sista löneperioden. Detta minskar också i någon mån den tid som företagen använt till att skriva ut löneintyg.

4.3 Konsekvenser för myndigheterna

För verkställigheten av arbetslöshetsförmåner sörjer Folkpensionsanstalten och arbetslöshetskassorna. Propositionen förenklar lagstiftningen och underlättar dess verkställighet. Det föreslås en minskning av villkoren i anslutning till erhållande av utkomstskydd för arbetslösa, vilket underlättar informationen och rådgivningen. Även det administrativa arbetet i anslutning till behandlingen av ansökningar skulle minska. Mest underlättas verkställigheten av lagen av att förmånsnivåerna minskar från tre till två och att två förmåner slopas: förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen samt omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel som betalas vid arbetslöshetens början.

I propositionen ingår flera andra mindre ändringar som tillsammans med de övriga ändringarna minskar det arbete som behövs för verkställigheten och förenklar systemet. Arbetslöshetskassornas arbetsmängd påverkas också av att längden på den inkomstrelaterade dagpenningen förkortas på grundval av arbetshistorien och aktiviteten under jobbsökandet. Det föreslås att uträkningen av arbetshistorien ska göras på samma sätt som det enligt gällande lag görs vid betalningen av förhöjd förtjänstdel när arbetslösheten börjar. Ändringen ökar således inte arbetsmängden i arbetslöshetskassorna, men minskar den nytta som fås av att förmånsslagen minskas. De föreslagna ändringarna minskar allmänt taget mera arbetslöshetskassornas arbetsmängd, eftersom det finns fler tillämpliga bestämmelser i fråga om inkomstrelaterad

dagpenning än i fråga om grunddagpenning eller arbetsmarknadsstöd.

Arbets- och näringsbyråernas arbete i anslutning till verkställigheten av systemet med utkomstskydd för arbetslösa minskas av att bestämmelsen om när en arbetssökande omfattas av omställningsskydd upphävs. För närvarande ska arbets- och näringsbyrån från fall till fall utreda arbetssökandens arbetshistoria för att avgöra om han eller hon omfattas av omställningsskydd för en period på högst sju år. Efter det att bestämmelsen upphävts ska arbetshistorien utredas på grund av de arbetskraftspolitiska förutsättningarna för arbetslöshetsförmånen för en period på högst ett halvt år före arbetslösheten bland annat för att konstatera ett eventuellt arbetskraftspolitiska klandervärt förfarande. För en längre tid utreds arbetshistorien närmast bara om den arbetssökande redan har ålagts skyldighet att vara i arbete på grund av ett arbetskraftspolitiskt klandervärt förfarande eller det kan bli aktuellt att ålägga den arbetssökande väntetid för arbetsmarknadsstöd.

Den föreslagna ändringen har ingen verknings för åtgärdsmodellen för omställningsskyddet eller till exempel uppgörandet av sysselsättningsplaner. Ändringen märks så att den huvudsakliga uppmärksamheten vid uppgörandet eller översynen av en sysselsättningsplan skulle riktas mot planens innehåll och inte mot att utreda den arbetssökandes arbetshistoria, eftersom det numera utreds om den arbetssökande omfattas av omställningsskydd i samband med att planen görs upp eller ses över.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice föreslås bli föreskrivet att arbets- och näringsbyrån ska reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av en arbetsgivare ha fått ett meddelande enligt lagen om sjöarbetsavtal eller lagen om kommunala tjänsteinnehavare om att arbetstagare sagts upp på ekonomiska eller produktionsmässiga grunder. Även om bestämmelsen är ny till dessa delar innebär den inga nya uppgifter för arbets- och näringsbyråerna, eftersom byråerna redan nu ska gå till väga på motsvarande vis utan en i lag föreskriven skyldighet. En ändamålsenligare inriktning av arbetsgivarens skyldighet att meddela om större uppsägningar och änd-

ringen av innehållet i meddelandet skulle dock förbättra uppgifternas användbarhet och arbets- och näringsbyråns möjligheter att bedriva sig på behövliga åtgärder.

Arbetsmängden för besvärskommittén för utkomstskyddsärenden och således behandlingstiden för besvär har påverkats av den kraftiga ökningen av ansökningar om undanröjande av beslut efter de ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som trädde i kraft i början av 2010. En stor orsak till detta är ansökningar om undanröjande av beslut på grund av att den arbetssökande har betalats förmåner under tiden för sysselsättningsfrämjande service även om han eller hon inte haft rätt till dem.

För att minska antalet ansökningar om undanröjande av beslut föreslås i propositionen att en arbetslöshetskassa eller Folkpensionsanstalten utan att beslutet undanröjas eller samtycke av part kan avgöra ärendet på nytt, om den som får arbetslöshetsförmån har beviljats arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service och sådan kostnadsersättning som nämns i 10 kap. 6 §, då sökanden lämnat felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Detta minskar väsentligt antalet ansökningar om undanröjande och således det administrativa arbetet främst i Folkpensionsanstalten. År 2011 gjorde Folkpensionsanstalten cirka 1800 ansökningar om undanröjande som gällde arbetslöshetsförmåner. En stor del av dessa gällde frånvaro från sysselsättningsfrämjande service. I besvärskommittén för utkomstskyddsärenden skulle den föreslagna ändringen minska arbetsmängden med uppskattningsvis 0,5 årsverken.

4.4 Ekonomiska konsekvenser

Totalkonsekvenser

De förslag som gäller arbetslöshetsförmåner är i praktiken kostnadsneutrala. De ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa som träder i kraft vid ingången av 2014 uppskattas öka statens utgifter med 0,9 miljoner euro, arbetslöshetsförsäkringsfondens med 0,7 miljoner euro och arbetslöshetskassornas med cirka 2,9 miljoner euro. Ändringarna ökar grunddagpenningens utgifter och

statens andel i finansieringen av den inkomstrelaterade dagpenningen, eftersom förkortandet av arbetsvillkoret och det att arbete som utförts med högsta förhöjda lönesubvention helt räknas med i arbetsvillkoret påskyndar övergången från arbetsmarknadsstöd till arbetslöshetsdagpenning. För staten uppstår motsvarande besparing i utgifterna för arbetsmarknadsstöd.

Efter 2015 uppskattas höjningen av åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar sänka utgifterna för arbetslöshetsdagpenningen med 18,3 miljoner euro, vilket ger en besparing för staten på 9,6 miljoner euro, för arbetslöshetsförsäkringsfonden på 7,7 miljoner euro och för arbetslöshetskassorna på 1,0 miljon euro.

Ändringen i sysselsättningsskyldigheten i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service orsakar från 2017 staten kostnader om uppskattningsvis 5,8 miljoner euro och kommunerna 2,5 miljoner euro. Genast när lagen träder i kraft minskar statens lönesubventionsutgifter på grund av att arbetsvillkoret förkortats med cirka 1,4 miljoner euro och kommunernas avlöningsutgifter med cirka 1,7 miljoner euro per år, eftersom sysselsättningsskyldigheten förkortas från 8 månader till 6 månader.

De föreslagna ändringarna har konsekvenser för försörjnings- och bostadsbidragsutgifterna, eftersom en del av dem som får arbetsmarknadsstöd övergår från arbetsmarknadsstöd till inkomstrelaterad dagpenning, vars nivå är högre än arbetsmarknadsstödet. Dessa konsekvenser kan dock inte utvärderas på ett tillförlitligt sätt.

Konsekvenser av enskilda förslag

Höjningen av maximibeloppet för jämkad inkomstrelaterad dagpenning från 90 procent till 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen uppskattas öka utgifterna för inkomstrelaterad dagpenning med cirka 7 miljoner euro. På motsvarande sätt uppskattas sänkningen av maximibeloppet från 100 procent till 95 procent minska utgifterna för inkomstrelaterad dagpenning med två miljoner euro.

Förkortningen av löntagares arbetsvillkor från 34 kalenderveckor till 26 kalenderveckor gäller per månad cirka 5 000 personer. Av dessa uppskattas att cirka 2 600 får grunddagpenning och resten inkomstbunden dagpenning på grundval av arbetsinkomsterna. Förtjänstskyddsutgifterna uppskattas öka med 33 miljoner euro, utgifterna för grunddagpenningen uppskattas öka med 23 miljoner euro och utgifterna för arbetsmarknadsstödet uppskattas minska med 45,7 miljoner euro.

Förkortandet av det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning minskar kommunens skyldighet att ordna arbete med lönesubvention för arbetslösa arbetssökande som har fyllt 57 år, men inte 60 år när rätten till arbetslöshetsdagpenningen upphör på grund av utgången av maximitiden. Antalet sådana sysselsatta var 2012 i genomsnitt cirka 620 personer och under årets lopp sammanlagt cirka 1 600 personer. Om den genomsnittliga längden på arbete med lönesubvention som ordnas för att genomföra sysselsättningsskyldigheten förkortas med en fjärdedel på grund av en ändring av arbetsvillkoret, minskar statens lönesubventionsutgifter för sysselsättningen av dessa personer med cirka 1,4 miljoner euro per år. Avlöningsutgifterna för kommunerna skulle däremot minska med uppskattningsvis cirka 1,7 miljoner euro per år.

Vid arbetslöshetens början betalades 2012 förhöjningsdelar för cirka 2,3 miljoner dagar och deras andel av förhöjningsdagarna var ungefär hälften. Slopandet av de förhöjningsdelar som betalas under 20 dagar i början av arbetslösheten skulle spara uppskattningsvis 40 miljoner euro i bruttoutgifter för förtjänstskyddet.

Den förhöjda förtjänstdel till samma belopp som det nuvarande omställningsskyddet som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service ökar bruttoutgifterna med uppskattningsvis cirka 20 miljoner euro.

Förkortandet av betalningstiden från 100 dagar till 90 dagar för den förhöjningsdel som ska betalas med anledning av att en lång arbetshistoria avslutas antas inte ha någon nämnvärd effekt. Förhöjningsdelar som betalas med anledning av en lång arbetshistoria betalades 2012 för cirka 0,8 miljoner dagar i

genomsnitt 59 dagar per mottagare. Således antas det ha liten betydelse att betalningstiden förkortas.

Höjningen av åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar kommer enligt uppskattning att skjuta upp arbetslösheten med ett år för personer som är födda 1957 och senare. Ändringen uppskattas minska bruttoutgifterna för utkomstskyddet för arbetslösa med uppskattningsvis 18 miljoner euro per år från 2015.

Arbets- och näringsbyrån ska för arbetssökande som fyllt 60 år ordna en möjlighet att delta i sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen går ut. Sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention ska ordnas så att den arbetssökande på nytt uppfyller arbetsvillkoret. Tillämpningen av bestämmelsen börjar 2017 och först kommer personer födda 1957 att omfattas av den. De är uppskattningsvis cirka 1 000. Av dem deltar enligt uppskattning cirka 270 i sysselsättningsfrämjande service på samma sätt som nu. Eftersom den sysselsättningsfrämjande service som ordnas för dessa arbetssökande i genomsnitt nu pågår cirka tre månader, ska dessutom arbete med lönesubvention ordnas för dem för cirka tre månader. För de övriga uppskattningsvis cirka 730 arbetssökande ordnas arbete med lönesubvention för högst sex månader. Ordandet av arbete med lönesubvention orsakar årligen staten lönesubventionsutgifter om uppskattningsvis cirka 5,8 miljoner euro. Om alla uppskattningsvis 1 000 personer sysselsätts i arbete med lönesubvention, orsakas staten årligen kostnader om cirka sju miljoner euro.

Av de arbetstagare som fyllt 60 år och är i arbete med lönesubvention har i dagens läge cirka 34 procent sysselsatts i kommuner. Om relationstalet för personer som sysselsätts i kommunerna eller hos andra arbetsgivare hålls oförändrat, ska kommunerna på grundval av den sysselsättningsskyldighet som gäller personer som fyllt 60 år 2017 sysselsätta i genomsnitt 150 personer och under årets lopp sammanlagt cirka 340 personer. Efter avdraget av lönesubventionen skulle de orsaka kommunerna lönekostnader om uppskattningsvis 2,5 miljoner euro per år.

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfräm-

jande service har en arbetssökande som har fått arbetsmarknadsstöd under högst 500 dagar eller högst 180 dagar efter det att hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att maximitiden gått ut. Sedan begränsningen på 500 dagar slopats kommer uppskattningsvis sammanlagt cirka 0,3 miljoner euro att betalas i förhöjningsdel för sammanlagt ytterligare 60 000 dagar och med anledning av att begränsningen på 180 dagar slopats dessutom sammanlagt 0,65 miljoner euro för 142 000 dagar.

Till den som fått arbetslöshetsdagpenning under maximitiden betalas för närvarande arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under 180 dagars tid. Om kapitalinkomsterna genast från början av betalningen av arbetsmarknadsstödet beaktas i behovsprövningen, uppskattas detta minska utgifterna för arbetsmarknadsstöd med cirka 1,5 miljoner euro. Ändringen kommer enligt uppskattning att beröra cirka 4,4 miljoner dagar. Att stipendiater börjar omfattas av behovsprövning har endast obetydlig ekonomisk betydelse.

Att ålägga självrisktiden för arbetsmarknadsstödet endast en gång ökar statens utgifter för utkomstskyddet för arbetslösa med 0,5 miljoner euro.

År 2012 fattade arbets- och näringsbyråerna beslut om att bevilja högsta förhöjda lönesubvention för 18 600 arbetssökande. Den genomsnittliga lönesubventionsperioden varade cirka sex månader. Att räkna in arbete som understötts med högsta förhöjda lönesubvention i det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenningen påskyndar möjligheterna till arbetslöshetsdagpenning för arbetslösa som före perioden med lönesubvention fått arbetsmarknadsstöd med högst tre månader, vilket i bruttobelopp skulle öka förtjänstskyddsutgifterna med 41,7 miljoner euro.

Konsekvenser för staten

Förkortandet av perioden med inkomstrelaterad dagpenning för personer som arbetat mindre än tre år med 100 dagar minskar betalningen av förtjänstdelen. Likaså förkortas utbetalningen av inkomstrelaterad dagpenning med 100 dagar om den arbetssökande

vägrar delta i sysselsättningsfrämjande service eller avbryter serviceåtgärden under de 250 första dagarna med dagpenning. Arbetslöshetskassorna betalar dock fortfarande dagpenning till samma belopp som grunddagpenningen upp till 500 dagar, vilket gör att ändringen inte har någon inverkan på statens finansieringsandel.

Med anledning av de ändringar som gjorts i arbetsvillkoret kommer arbetslösa oftare än tidigare att få arbetslöshetsdagpenning istället för arbetsmarknadsstöd. Detta har dock inga verkningar för statens finansieringsandel. Statens andel ökar i förtjänstskyddet med 22,7 miljoner euro och i grunddagpenningen med 23 miljoner euro, men på motsvarande vis uppstår en besparing på 45,7 miljoner euro i arbetsmarknadsstödsutgifterna. Dessutom fattar arbets- och näringsbyråerna uppskattningsvis cirka 18 600 lönesubventionsbeslut, vars genomsnittliga längd är sex månader och räknas in i det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenningen. Detta skulle påskynda möjligheterna till arbetslöshetsdagpenning för personer som före perioden med lönesubvention fått arbetsmarknadsstöd med högst cirka tre månader. Utgifterna för arbetsmarknadsstödet minskar på årsnivå med 39,3 miljoner euro och förtjänstskyddsutgifterna ökar med cirka 41,7 miljoner euro, varav statens andel är cirka 26,2 miljoner euro. Utgifterna för grunddagpenningen ökar också med 13,1 miljoner euro. För staten är verkningen kostnadsneutral.

Höjningen av åldergränsen för rätten till tilläggsdagar med ett år för personer som är födda 1957 och senare uppskattas leda till besparingar i förtjänstskyddsutgifterna med 18 miljoner euro på årsnivå, varav statens andel är 9,6 miljoner euro från 2015.

Undanröjandet av begränsningarna på 500 och 180 dagar för de förhöjningsdelar som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service uppskattas öka utgifterna för arbetsmarknadsstöd med 0,9 miljoner euro. Utvidgningen av behovsprövningen uppskattas medföra besparingar om 1,5 miljoner euro i statens utgifter.

Att ålägga självrisktiden för arbetsmarknadsstödet endast en gång ökar statens utgifter med 0,5 miljoner euro.

Totalt antas propositionen vara så gott som kostnadsneutral i fråga om statens utgifter. Detta beror på att staten finansierar en sådan andel av alla arbetslöshetsdagpenningar som motsvarar grunddagpenningen samt också arbetsmarknadsstödet. När det gäller statens utgifter kommer de största verkningarna således av att utgifter och besparingar omfördelas under budgetmomenten för utkomstskyddet för arbetslösa. Efter 2015 uppskattas höjningen av åldersgränsen för rätten till tilläggsdagar ge besparingar i statens utgifter med cirka 9,6 miljoner euro.

Konsekvenser för arbetslöshetsförsäkringsfondens förtjänstskyddsutgifter och arbetslöshetsförsäkringsavgift

Arbetslöshetsförsäkringsfonden finansierar den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel med intäkterna av arbetslöshetsförsäkringsavgiften.

Slopandet av den förhöjda förtjänstdelen och höjningen av nivån på den förmån som betalas under aktiv tid har antagits både öka och minska den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel. Upphörandet av den förhöjda förtjänstdel som betalas när arbetslösheten börjar sparar arbetslöshetsförsäkringsfondens utgifter med cirka 37,8 miljoner euro och den förtjänstdel av samma storlek som omställningsskyddet som betalas under aktiv tid ökar arbetslöshetsförsäkringsfondens utgifter med cirka 18,9 miljoner euro.

Om den arbetssökande vägrar delta i sysselsättningsfrämjande service eller avbryter en serviceåtgärd betalas den inkomstrelaterade dagpenningen enligt uppskattning ut under en kortare tid så, att förtjänstdelarnas belopp minskar 2,1 miljoner euro, varav arbetslöshetsförsäkringsfondens andel är 1,9 miljoner euro.

Förkortandet av perioden med inkomstrelaterad dagpenning för personer som arbetat mindre än tre år med 100 dagar minskar förtjänstskyddsutgifterna med 0,9 miljoner euro, varav arbetslöshetsförsäkringsfondens besparing utgör 0,8 miljoner euro.

Med anledning av de ändringar som gjorts i arbetsvillkoret kommer arbetslösa oftare än tidigare att få arbetslöshetsdagpenning istället för arbetsmarknadsstöd. Förtjänstskydds-

utgifterna kommer enligt uppskattning att öka med 74,7 miljoner euro, varav arbetslöshetsförsäkringsfondens andel är 21,7 miljoner euro.

En höjning av maximibeloppet för jämkad dagpenning ökar arbetslöshetsförsäkringsfondens utgifter med uppskattningsvis 2,0 miljoner euro och en sänkning av maximibeloppet för sådana som nu har 100 procents maximibelopp, minskar fondens utgifter med 0,7 miljoner euro.

Höjningen av åldergränsen för rätten till tilläggsdagar med ett år för personer som är födda 1957 och senare uppskattas på årsnivå föra med sig besparingar i förtjänstskyddsutgifterna med 18 miljoner euro, varav arbetslöshetsförsäkringsfondens andel är 7,7 miljoner euro från 2015.

Som helhet ökar propositionen arbetslöshetsförsäkringsfondens finansieringsansvar för inkomstrelaterade arbetslöshetsförmåner med 0,7 miljoner euro. Detta har inga verkningar för arbetslöshetsförsäkringsavgiften. Från 2015 minskas arbetslöshetsförsäkringsfondens utgifter av höjningen av åldergränsen för rätten till tilläggsdagar.

Konsekvenser för arbetslöshetskassorna

Totalt sett skulle arbetslöshetskassornas utgifter öka med uppskattningsvis 2,9 miljoner euro, vilket orsakas av de ändringar som gjorts i uträkningen av arbetsvillkoret.

4.5 Samhälleliga konsekvenser

Propositionen förenklar lagstiftningen och underlättar dess verkställighet. Detta minskar dröjsmålen i behandlingen av ansökningar och främjar därigenom sysselsättningen. Minskningen av dröjsmålen i utbetalningen minskar också behovet av att ansöka om utkomststöd.

De ändringar som ska göras i arbetsvillkoret inverkar så att en arbetslös oftare än nu får arbetslöshetsdagpenning i stället för arbetsmarknadsstöd. Detta minskar antalet sådana arbetssökande som får utkomststöd utöver arbetsmarknadsstödet. Om en arbetssökande övergår till att få inkomstrelaterad dagpenning, för detta med sig en besparing i

utkomststödsutgifterna, men sporrar även arbetssökande att ta emot arbete, eftersom inkomsterna klart minskar förmånen mer i utkomststödet än i arbetslöshetsdagpenningen. Däremot bidrar en förkortning av arbetsvillkoret till att det är lättare att få en ny 500 dagars period med inkomstrelaterad dagpenning. Detta kan för en del av arbetssökandena minska sporrarna till sysselsättning.

Trots att förkortandet av arbetsvillkoret eventuellt har vissa följdverkningar, förbättrar det däremot ställningen för unga, ofta visstidsanställda. Propositionen innehåller flera andra förslag som förbättrar ställningen för personer som utför atypiska arbeten. Sådana är förslagen om att maximibeloppet för jämkad dagpenning ska höjas, att fastställandet av lön och självrisktiderna ska minskas och att inkomsterna från alla arbeten ska beaktas när dagpenningen bestäms.

Början på tilläggsdagarna med arbetslöshetsdagpenning senareläggs med ett år för personer som är födda 1957 eller senare. Tidigare höjningar av åldersgränsen har enligt undersökningar ökat de äldres sysselsättning, och därför bidrar förslaget till längre arbetskarriärer.

Den bestämmelse som föreslagits i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, enligt vilken personer som har fyllt 60 år ska ha rätt att delta i sysselsättningsfrämjande service eller få arbete med lönesubvention, skulle förbättra de äldres ställning på arbetsmarknaden. Förutsättningen är dock att de aktuella arbetssökandena kan erbjudas arbetskraftspolitiskt ändamålsenlig service eller sådant arbete med lönesubvention som förbättrar deras senare möjligheter till sysselsättning. Om en serviceåtgärd och arbete med lönesubvention endast uppfyller arbetsvillkoret, bidrar den föreslagna bestämmelsen inte till längre arbetskarriärer. Uppfyllandet av arbetsvillkoret genom deltagande i sysselsättningsfrämjande service kan öka de äldres benägenhet att delta i serviceåtgärder.

Som helhet ökar propositionen sporrarna till arbete och deltagande i sysselsättningsfrämjande service. Om arbetslöshetsperioderna kan förkortas på detta vis, förbättrar det framför allt de sysselsattas ekonomiska situation, men minskar också samtidigt förmånsutgifterna och ökar skatteinkomsterna.

5 Beredningen av propositionen

5.1 Beredningsskeden och beredningsmaterial

Beredningen av propositionen bygger på regeringsprogrammet, enligt vilket systemet med utkomtskydd för arbetslösa revideras på trepartsbasis i syfte att förenkla och förtydliga det utifrån det nuvarande systemet. Målet är att arbetslösa ska sysselsättas snabbare än för närvarande. Redan som en del av det ramavtal som ingicks hösten 2011 om att trygga Finlands konkurrenskraft och sysselsättning kom arbetsmarknadsorganisationerna överens om vissa ändringar i systemet med utkomtskydd för arbetslösa samt saker som ska granskas när systemet vidareutvecklas. De ändringar i lagstiftningen om utkomtskyddet för arbetslösa som överenskomts i avtalet har gjorts redan tidigare. I det avtal om arbetskarriärer som arbetsmarknadsorganisationerna ingick våren 2012 ingår flera föreslagna ändringar i utkomtskyddet för arbetslösa genom vilka målen för en reformering av systemet med utkomtskyddet för arbetslösa kan uppnås.

Denna regeringsproposition har beretts i social- och hälsovårdsministeriet i samarbete med arbets- och näringsministeriet samt centrala arbetsmarknadsorganisationer. I samband med beredningen har hörts Folkpensionsanstalten och Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf.

5.2 Remissyttranden och hur de har beaktats

Utlåtanden om utkastet till proposition begärdes från arbets- och näringsministeriet, justitieministeriet, finansministeriet, Finansinspektionen, Finlands Kommunförbund rf, Folkpensionsanstalten, Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf, arbetslöshetsförsäkringsfonden, Finlands Fackförbunds Centralorganisation FFC rf, Tjänstemannacentralorganisationen STTK rf, Akava ry, Finlands näringsliv EK rf, Företagarna i Finland rf, dataombudsmannen, besvärnämnden för utkomtskyddsärenden och Finlands Arbetslösas Samarbetsorganisation- TYV rf.

Remissinstanserna var huvudsakligen positivt inställda till de föreslagna ändringarna och ansåg att de underlättar verkställigheten och förenklar lagstiftningen. Lagförslaget ansågs göra bemötande av arbetssökande likvärdigare och utkomstskyddet för arbetslösa mera sporrande.

Den ändring som ansågs vara positivast och förenkla lagstiftningen allra mest var övergången till två förmånsnivåer och förenklingen av bevillningsgrunderna för förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänst delen. Slopandet av omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänst del minskar speciellt arbets- och näringsbyråernas administrativa arbete. Även de ändringar som berör personer som får arbetsmarknadsstöd understöddes. Oftast nämndes förslaget att arbete som utförts med högsta förhöjda lönesubvention i sin helhet ska räknas in i arbetsvillkoret, vilket ansågs öka den jämlika behandlingen av arbetslösa och sporra arbetslösa att ta emot arbete med lönesubvention.

Förkortandet av betalningen av förtjänst delen i arbetslöshetsdagpenningen på grundval av den arbetssökandes arbetshistoria och aktivitet ansågs i flera utlåtanden vara en förändring som krånglar till systemet och gör verkställigheten besvärligare. Däremot ansågs den också eventuellt utöka arbetssökandes benägenhet att delta i sysselsättningsfrämjande service. Förkortandet av betalningstiden för förtjänst delen var den enda av de centrala ändringarna i propositionen som allmäntast kritiserades.

Justitieministeriet ansåg i sitt utlåtande att förkortandet av varaktigheten för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänst del, uppskjutandet av rätten till tilläggsdagpenning samt skyldigheten att sysselsätta personer som fyllt 60 år och uppfyllandet av arbetsvillkoret i sysselsättningsfrämjande service var förenliga med grundlagen, men föreslog samtidigt att motiveringen som gällde lagstiftningsordningen kompletteras. Ministeriet ansåg det även motiverat att ett beslut om arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehälle i de föreslagna fallen kan avgöras på nytt utan att beslutet undanröjs eller parten samtycker.

Arbetslöshetskassornas Samorganisation rf föreslog i sitt utlåtande att förhöjningsdel och

förhöjd förtjänst del ska betalas till dem som har minst 20 års arbetshistoria även när en visstidsanställning upphört, och att det av grundat skäl ska vara möjligt att frångå anmälningstiden på 60 dagar. Dessutom föreslog organisationen att den lön som ligger till grund för dagpenningen ska beräknas på nytt alltid om den stiger från det tidigare beräknade.

Bestämmelsen om förhöjningsdel och förhöjd förtjänst del som ska betalas när en lång arbetshistoria avslutats har i propositionen utvidgats något för att förenkla dess verkställighet och undanröja de praktiska problem som förekommit, men dess syfte är fortfarande att ersätta de ekonomiska förluster som uppstår vid uppsägning. Förslaget på de undantag som ska göras i anmälningstiden på 60 dagar är motiverat och en bestämmelse som gäller detta har fogats till lagen. Förslaget om att lönen ska fastställas på nytt i situationer då den är högre än den tidigare lönen skulle öka arbetslöshetskassornas administrativa arbete och strider således mot målen för propositionen.

I utlåtandet från Företagarna i Finland föreslås ändringar i periodiseringen av vinst från försäljning av ett företag eller att den slopas. I denna proposition föreslås inga andra ändringar i beräkandet av försäljningsvinst än att balansgränsen höjs från 10 000 euro till 20 000 euro.

Kommunförbundet framför sin oro över att synergier mellan rambeslutet i mars 2013 och denna proposition inte har utvärderats i lagförslaget. Dessutom är Kommunförbundet oroat över att de föreslagna nedskärningarna i betalningsperioderna för förtjänst delarna ytterligare kommer att öka kommunernas ansvar för finansieringen av socialskyddet för arbetslösa.

Rambeslutets konsekvenser har inte utvärderats, eftersom beslutets närmare innehåll avgörs i lagberedningen, som inte ännu har inletts. Propositionen kommer att minska kommunernas utkomststödsutgifter, eftersom det blir enklare att uppfylla arbetsvillkoret och villkoren för erhållande av arbetsmarknadsstöd förbättras. Den största besparingen, genom vilken de utgiftsökningar som orsakas av propositionen finansieras, är slopandet av förhöjningsdel och förhöjd förtjänst del som

betalas för 20 dagar i början av arbetslösheten.

Finlands Arbetslösa Samarbetsorganisation- TVY rf föreslår att partiellt arbetsmarknadsstöd slopas.

Sametinget har gett ett utlåtande om propositionen i vilket renskötarnas ställning uppmärksammas.

6 Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till budgetpropositionen för 2014 och avses bli behandlad i samband med den.

DETALJMOTIVERING

1 Lagförslag

1.1 Lag om utkomstskydd för arbetslösa

1 kap. Allmänna bestämmelser

5 §. Definitioner. I definitionen på orsak som jämföras med permittering i 1 mom. 14 punkten görs en teknisk ändring med anledning av att kyrkolagen (1054/1993) ändrats.

2 kap. Allmänna arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner

5 §. Företagsverksamhet och eget arbete. Paragrafens 2 mom. ändras så att en person kan visa att företagsverksamhet inte är ett hinder för att ta emot heltidsarbete genom att medan företagsverksamheten pågår vara minst sex månader i heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten. Den tid i arbete som krävs skulle då motsvara förkortningen av arbetsvillkoret för löntagare till sex månader. Med stöd av bestämmelsens ordalydelse kan personen i fråga på samma sätt som nu visa att företagsverksamheten är bisyssla förutom genom heltidsarbete även genom deltidsarbete som räknas in i arbetsvillkoret.

7 §. Företagares familjemedlemmars upphörande med arbete. Enligt 1 mom. 7 punkten kan det vara fråga om en bestående försämring av förutsättningarna för företagsverksamhet när de övriga villkoren uppfylls, om inkomsten av företagsverksamheten per

person som arbetar i företaget är mindre än 1000 euro per månad. I fråga om de övriga förutsättningarna som krävs ändras inte bestämmelsen. Förutsättningen är på samma sätt som nu bland annat att en familjemedlem som arbetat i företagarens familjeföretag helt har upphört med sitt arbete.

2 a kap. Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §. Att lämna arbetet och att bli uppsagd. I 2 mom. görs en teknisk ändring med anledning av att kyrkolagen ändrats.

3 kap. Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §. Ålder. I 2 mom. föreslås en teknisk korrigering som gäller laghänvisningen.

7 §. Inverkan av vinst från försäljning av företagsegendom. Enligt 2 mom. periodiseras försäljningsvinsten inte om företagsverksamheten har pågått högst 18 månader eller om företagets balansomslutning för den senaste räkenskapsperioden minskad med skulderna för företagsverksamheten är högst 10 000 euro. Ovan nämnda balansomslutning föreslås bli ändrad till 20 000 euro. Den summa som är gränsen för periodisering har varit lika stor under hela 2000-talet, och därför är en höjning av summan motiverad. Målet för en högre höjning än höjningen av inkomstnivån är att minska antalet periodiseringar och påskynda behandlingen av ansökningar.

4 kap. **Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning**

5 §. Förmånsbelopp. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

Paragrafens 2 mom. motsvarar bestämmelsen i 2 mom. i gällande lag med undantag för att jämkad inkomstrelaterad dagpenning tillsammans med arbetsinkomsten kan utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen, medan den enligt gällande lag kan utgöra högst 90 procent. Denna regel ska också tillämpas när en person har rätt till förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel. Enligt gällande lag kan arbetsinkomsten och den jämkade dagpenningen för en person som får förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel tillsammans vara högst lika stor som den lön som ligger grund för dagpenningen. Den inkomstrelaterade dagpenningen ska alltid betalas till minst samma belopp som grunddagpenningen och i jämförelsen ska eventuella barnförhöjningar och förhöjningsdelar beaktas på samma sätt som nu. Målet för den föreslagna ändringen är att förenkla lagstiftningen och göra det mera sporrande att ta emot arbete.

5 kap. **Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning**

2 §. Löntagares rätt till arbetslöshetsdagpenning. I 1 mom. föreskrivs om den tid som en medlem av en löntagarkassa ska vara försäkrad för att ha rätt till inkomstrelaterad dagpenning. Eftersom arbetsvillkoret enligt 3 § föreslås bli förkortat från 34 till 26 veckor, föreslås på motsvarande vis att den tid som löntagaren ska vara medlem av en löntagarkassa förkortas.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande lag.

3 §. Löntagares arbetsvillkor. I 1 mom. föreskrivs om löntagares arbetsvillkor, som föreslås bli förkortat från nuvarande 34 kalenderveckor till 26 kalenderveckor.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande lag.

Den tid en person har arbetat i en stat där inte förordningen om social trygghet eller grundförordningen tillämpats på honom eller henne föreslås bli fogad till 3 mom. som en tid som förlänger granskningsperioden. Gällande lag har tolkats så att arbete som utförts i ett s.k. tredje land inte har förlängt granskningsperioden, men till exempel studier eller vård av ett högst treårigt barn har förlängt granskningsperioden. Det har dessutom ansetts att en person som efter ett års arbete återvänder till Finland från tredje land har varit tvungen att uppfylla arbetsvillkoret på nytt. För att granskningen av arbetsvillkoret ska kunna förlängas med stöd av arbete i tredje land, ska arbetet vara sådant att det motsvarar arbete som räknas in i arbetsvillkoret i Finland. En förlängning av granskningsperioden förutsätter att den som ansöker om arbetslöshetsdagpenning visar upp en utredning över sitt arbete, med stöd av vilken han eller hon med beaktande av arbetets omfattning och lönen för arbetet kan anses ha varit i arbete i en sådan utsträckning att arbetet har motsvarat det arbete som krävs för arbetsvillkoret i Finland. Eftersom lönenivån i arbetslandet kan avvika väsentligt från lönenivån i Finland, görs uppskattningen av arbetets tillräcklighet i första hand på grundval av arbetsmängden.

Paragrafens 4 mom. motsvarar gällande lag.

4 §. Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor. Det föreslås att 1 mom. ändras så att i arbetsvillkoret för en person som fyllt 60 år även räknas in sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga deltar i sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. Tiden för sysselsättningsfrämjande service beräknas med stöd av servicens varaktighet, och det har ingen betydelse om förmånen inte har betalats för en viss tid. Den sysselsättningsfrämjande servicen anses ha varat en kalendervecka, om servicen har varat minst från måndag till fredag oberoende av om servicen pågår varje dag under veckan. Däremot ökar en tid på högst sju kalenderdagar mellan två serviceåtgärder för vilken har betalats för-

höjd förmån med stöd av 6 kap. 3 b § 1 mom. inte arbetsvillkoret.

Enligt 2 mom. kan en sådan period om fyra på varandra följande kalenderveckor under vilken arbetstiden uppgår till sammanlagt minst 80 timmar fördelad på varje kalendervecka räknas in i arbetsvillkoret, om personen i fråga begär detta skriftligt innan arbetsvillkoret blir uppfyllt. Denna bestämmelse föreslås bli struken, eftersom den i praktiken har tillämpats mycket sällan. Den togs ursprungligen in i lagen i en situation då arbetslösheten var hög och det för arbetsvillkoret krävdes 43 veckor arbete under 24 månader. I denna proposition föreslås att arbetsvillkoret förkortas till 26 veckor och att granskningsperioden fortsättningsvis ska vara 28 månader. Det är således avsevärt mycket lättare att uppfylla arbetsvillkoret om man jämför med situationen när den ursprungliga bestämmelsen utfärdades. Ändringen förenklar bestämmelserna som gäller beräkning av arbetsvillkoret.

I 3 mom. föreskrivs om den minimilön som ska förtjänas i heltidsarbete om det inte finns något kollektivavtal inom branschen. Minimilönen höjs årligen med en lönekoeficient med stöd av 14 kap. 1 a §. I gällande lag ligger lönebeloppet på 2007 års nivå. Lönebeloppet föreslås bli ändrat i enlighet med den senast fastställda lönekoeficienten, dvs. till 2013 års nivå.

I 4 mom. stryks villkoret enligt vilket hälften av antalet kalenderveckor under vilka sådant arbete utförs i fråga om vilket arbetsgivaren har fått högsta förhöjda lönesubvention för lönekostnaderna ska beaktas när arbetsvillkoret beräknas. I övrigt motsvarar bestämmelsen gällande lag.

5 §. Försäkringsperioder som räknas löntagare till godo. Det föreslås att 2 mom. upphävs. En skyddsbestämmelse enligt 5 kap. 10 a § som trädde i kraft vid ingången av 2010 förhindrar situationer där en person på grund av övergången från en arbetslöshetskassa till en annan hamnar utanför utkomstskyddet. Eftersom arbetsvillkoret enligt propositionen minskar från 34 veckor till 26 veckor, har bestämmelsen i praktiken liten betydelse.

6 §. Företagares rätt till arbetslöshetsdagpenning. I 1 mom. föreskrivs om den tid som

en medlem av en löntagarkassa ska vara försäkrad för att ha rätt till inkomstrelaterad dagpenning. Eftersom arbetsvillkoret för företagare enligt 7 § föreslås bli förkortat från 18 månader till 15 månader, föreslås på motsvarande vis att den tid som företagaren ska vara medlem av en löntagarkassa förkortas.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande lag.

7 §. Företagares arbetsvillkor. I 1 mom. föreskrivs om företagares arbetsvillkor, som föreslås bli förkortat från nuvarande 18 månader till 15 månader. Samtidigt föreslås att det i lagen ska föreskrivas om det minimibelopp av arbetsinkomsten som ökar företagares arbetsvillkor. För närvarande föreskrivs om saken genom statsrådets förordning om verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1330/2002). Samtidigt stryks fullmakten att utfärda förordning i paragrafen.

I detta sammanhang föreslås att beloppet av den arbetsinkomst som krävs för arbetsvillkoret höjs till 1 000 euro. Arbetsinkomstens belopp justeras årligen med en lönekoeficient. Arbetsinkomstens belopp ändrades senast 2003. Samtidigt föreslås att inkomstgränsen bestäms vara lika för alla företagare. Arbetsinkomstens belopp föreslås vara 1 000 euro, eftersom det inte lönar sig för en företagare att försäkra sig för arbetslöshet, om det inte ger någon ekonomisk vinning. Den inkomstrelaterade dagpenningen är 45 procent av den inkomst som överskrider grunddelen (698 euro/månad). Den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning får vara högst 90 procent av den inkomst som ligger till grund för dagpenningen, dock minst lika stor som grunddelen med eventuell barnförhöjning. Av den föreslagna inkomsten på 1 000 euro utgör 136 euro förtjänstdelen, dvs. för barnlösa är den inkomstrelaterade dagpenningen 834 euro i månaden. Barnförhöjningen för ett barn är 113 euro i månaden, vilket tillsammans med den inkomstrelaterade dagpenningen överskrider 90 procent av den inkomst som är grunden för dagpenningen. Därför betalas endast 900 euro per månad i dagpenning. Det belopp som krävs för arbetsvillkoret av företagare kan inte vara lägre för att det ska vara motiverat att försäkra sig i händelse av arbetslöshet. Eftersom behovs-

prövningen av arbetsmarknadsstödet för makars inkomster föll bort vid ingången av 2013, har arbetsinkomstens belopp och därigenom uppfyllandet av arbetsvillkoret inte samma betydelse som tidigare.

Dessutom föreslås att en företagares samtliga försäkrade arbetsinkomster ska kunna räknas ihop när det granskas om arbetsvillkoret uppfylls. Företagaren kan ha företagsverksamhet både enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samtidigt. Företagaren kan dessutom vid sidan av den ordinarie företagsverksamheten som försäkrad i enlighet med lagen om pension för arbetstagare verka som s.k. delägare. Beaktandet av inkomster från olika företagskällor motsvarar den praxis som tillämpas i utkomstskyddet för arbetslösa löntagare, där arbete i olika deltidsanställningar kan räknas samman när arbetsvillkoret beräknas.

8 §. Försäkringsperioder som räknas företagare till godo. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

Paragrafens 2 mom. motsvarar 3 mom. i gällande lag. Enligt 2 mom. i gällande lag inräknas i fråga om inkomstrelaterad dagpenning i arbetsvillkoret för företagare högst sex månader som medlem av en löntagarkassa och som försäkrad, om en medlem av en löntagarkassa inom en månad efter det att han eller hon har inlett företagsverksamhet och utträtt ur kassan ansluter sig till en företagarkassa. Syftet med bestämmelsen har varit att sporra den som blir företagare att snabbt försäkra sig i en företagarkassa och samtidigt trygga sin försörjning under en eventuell arbetslöshetstid. En skyddsbestämmelse enligt 5 kap. 10 a § som trädde i kraft vid ingången av 2010 förhindrar situationer där en person på grund av övergången från en arbetslöshetskassa till en annan hamnar utanför utkomstskyddet. I praktiken gynnar bestämmelsen i 2 mom. i gällande lag inte en snabb anslutning till en företagarkassa, eftersom det i regel leder till lägre dagpenning om företagaren uppfyller arbetsvillkoret. Därför föreslås att arbetsvillkor som uppfyllts i en löntagarkassa inte ska räknas in i arbetsvillkoret för företagare.

13 §. Självrisktid. Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

I 2 mom. föreslås bestämmelser om undantag från det beslut som nämns i 1 mom., enligt vilket självrisktiden åläggs en gång per maximal betalningstid för arbetslöshetsdagpenning. Eftersom det föreslås att arbetsvillkoret ska förkortas till sex månader, skulle självrisktiden uppkomma med sex månaders mellanrum för en person som är i ett deltidsarbete som uppfyller arbetsvillkoret. Likaså kan det bli aktuellt att ålägga en arbetssökande som är i flera korttidsanställningar två självrisktider under ett år. Därför föreslås en bestämmelse som förhindrar att arbetssökande åläggs två självrisktider under ett år, och som också stöder en snabb sysselsättning.

Självrisktiden åläggs inte den som ansöker om arbetslöshetsdagpenning, om dagpenningsperiodens maximitid börjar inom ett år från det att föregående maximitid började och om självrisktiden har ålagts när den föregående dagpenningsperiodens maximitid började. Bestämmelsen tillämpas så att man jämför den första betalda dagen i den föregående 500 dagars dagpenningsperioden med den första betalda dagen i den nya 500 dagars dagpenningsperioden. Om dessa dagar infaller inom ett år, åläggs ingen självrisktid. Om till exempel den första betalda dagen infaller den 14 mars 2013, åläggs inte självrisktid, om personen i fråga har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt, och den första betalda dagen i den nya 500 dagars dagpenningsperioden infaller senast den 13 mars 2014.

När bestämmelsen tillämpas har det ingen betydelse vad som är orsaken till att en ny dagpenningsperiod börjar inom ett år från det att den föregående började. Med beaktande av syftet med bestämmelsen ska inte självrisktiden beaktas vid granskningen av tidpunkten för när betalningen började. Om en person uppfyller arbetsvillkoret under ett år, men betalningen till exempel på grund av att en tidsperiod utan ersättning, arbetsoförmåga eller jobbsökande börjat skjuts upp så att den nya dagpenningsperioden inte börjar inom ett år från det att den föregående dagpenningsperioden började, åläggs en ny självrisktid. Bestämmelsen ska tillämpas i situationer där självrisktid har ålagts när den föregående dagpenningsperioden började. Därför åläggs en ny självrisktid för en person i t.ex. fortgående deltidsarbete som uppfyller arbetsvill-

koret i samband med att vartannat arbetsvillkor uppfylls.

Paragrafens 3 mom. motsvarar gällande lag.

Paragrafens 4 mom. motsvarar 3 mom. i gällande lag med undantag för att hänvisningsbestämmelsen föreslås bli ändrad, eftersom den föreslagna 13 § har fyra moment istället för de tidigare tre.

6 kap. Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

1 §. Arbetslöshetsdagpenningens belopp. Det belopp som avses i 1 mom. föreslås bli ändrat så att det motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2012 har beräknats. Syftet är att uppdatera förmånsbeloppen i lagen alltid då det görs ändringar i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Indexnivån för 2012 har valts för att en extra förhöjning på 0,7 procent har gjorts i förmånerna för 2013.

I 2 mom. stryks omnämmandet av omställningsskyddstillägg, eftersom denna förmån föreslås bli slopad. Samtidigt ändras förhöjningsdelens belopp så att det motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2012 har beräknats.

2 §. Den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel och förhöjda förtjänstdel. I paragrafens rubrik föreslås att omnämmandet av omställningsskyddets förtjänstdel stryks.

Paragrafens 1 mom. motsvarar gällande lag.

Det föreslås att 2 mom. ändras så att beräkningsregeln för förhöjd förtjänstdel är den samma som den som nu gäller för omställningsskyddets förtjänstdel. Under tiden för sysselsättningsfrämjande service betalas alltid förhöjd förtjänstdel och omställningsskyddets förtjänstdel slopas.

Paragrafens 3 mom. motsvarar 4 mom. i gällande lag.

3 §. Förkortning av betalningstiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel. I 1 mom. föreslås att perioden av inkomstrelaterad dagpenning för personer som arbetat mindre än tre år förkortas från 500

dagar till 400 dagar. Arbetshistorien på tre år beräknas för löntagare på samma sätt som rätten att få förhöjd förtjänstdel när arbetslösheten börjar enligt 3 § 1 mom i gällande lag (RP 179/2009 s. 24). Dessutom betraktas den tid under vilken personen i fråga har haft en försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare som tid i arbete. Detta ska även tillämpas på stipendiater, dvs. arbete med stipendium som är försäkrat i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare ska betraktas som tid i arbete. Syftet är att förkorta dagpenningsperioden för att öka dess sporrande effekt. Det administrativt effektivaste sättet att genomföra reformen är att rätten att få dagpenning under maximitiden kvarstår för alla under 500 dagar, men en arbetslöshetskassa betalar inte förtjänstdel för de sista 100 dagarna, utan inkomstrelaterad dagpenning betalas till samma belopp som om den skulle betalas som grunddagpenning. I dagpenningen ingår således en eventuell barnförhöjning och förhöjningsdel.

I 2 mom. föreslås bli föreskrivet att vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service eller avbrott i servicen under de första 250 dagarna med dagpenning i regel förkortar utbetalningen av förtjänstdelen med 100 dagar. Om den arbetssökande har en arbetshistoria på minst tre år, betalas förtjänstdelen för högst 400 dagar till den som vägrat delta i sysselsättningsfrämjande service. Om arbetshistorien är kortare, betalas dagpenningen för högst 300 dagar. Avgörande vid tillämpningen av bestämmelsen är när vägran eller avbrottet skedde. Om den tidsperiod utan ersättning som orsakas av vägran eller arbetsvillkoret börjar under de 250 första dagarna med dagpenning, förkortas betalningstiden för förtjänstdelen. Om personen i fråga senare till exempel med anledning av att hans eller hennes överklagande godkänts betalas mer dagpenning för den tid den förvägrats eller den tidigare utbetalda dagpenningen drivs in hos honom eller henne, skulle det inte påverka längden på den tid förtjänstdelen betalas. En ökning eller minskning av de betalda dagarna kan i gränsfall påverka till exempel om vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service eller avbrott i servicen har skett före eller efter de 250 dagarna med arbets-

löshetsdagpenning. Syftet med bestämmelsen är att påverka den arbetssökandes beslutsfattande i det ögonblick när sysselsättningsfrämjande service erbjuds. Därför finns det inga grunder för att beakta omständigheter som har inträffat efter det att personen i fråga har inlett en serviceåtgärd eller vägrat delta i en. Om däremot den tidsfrist som ålagts för vägran att delta i sysselsättningsfrämjande service undanröjs med anledning av överklagande, finns det inte längre någon grund för att förkorta betalningstiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel.

Tillämpningen av 2 mom. förutsätter enligt 3 mom. att den arbetssökande inte under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har betalats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel under sammanlagt minst 40 dagar under tiden för sysselsättningsfrämjande service. Betalningstiden för förtjänstdelen ska alltså inte förkortas enbart med stöd av att en tidsperiod utan ersättning förelagts, utan det skulle också krävas att varken förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel har betalats för 40 dagar. Således kan en person som vägrat delta i servicen eller avbrutit den bevara sin rätt till förtjänstdelen under maximitiden för den inkomstrelaterade dagpenningen genom att delta i sysselsättningsfrämjande service 40 dagar före eller efter att han eller hon har vägrat delta i eller avbrutit sysselsättningsfrämjande service.

Den föreslagna förkortningen av betalningstiden för förtjänstdelen ska endast gälla maximitiden 500 dagar. Om betalningen av den arbetssökandes förtjänstdel har förkortats från 500 dagar till 400 dagar och tilläggsdagar enligt 6 kap. 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa börjar betalas till honom eller henne, betalas även förtjänstdel för dessa tilläggsdagar.

3 a §. Betalning av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel sedan en lång arbetshistoria avslutats I 1 mom. föreslås att betalningstiden för förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen förkortas från 100 dagar till 90 dagar, eftersom det föreslås att förhöjningsdelen höjs till samma nivå som det nuvarande omställningsskyddet.

I 1 mom. 1 punkten föreslås att förhöjningsdelen eller den förhöjda förtjänstdelen ska betalas till en arbetssökande som har bli-

vit arbetslös för att hans eller hennes arbetsavtal har sagts upp och det inte på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom. är hans eller hennes egen skuld. Förutsättningen för betalningen av förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel ska inte längre vara att arbetstagaren har mist sitt arbete av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl. Syftet med ändringen är att arbetstagaren ska ha rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel även i sådana situationer då han eller hon har kommit överens med arbetsgivaren om villkoren för avslutandet av anställningsförhållandet. När arbetsgivare minskar arbetskraften av produktionsmässiga och ekonomiska skäl är det vanligt att de erbjuder de uppsagda ekonomiska förmåner. Villkoret för dessa förmåner är i allmänhet att arbetstagaren avstår från vissa av sina rättigheter enligt arbetsavtalslagen. Tolkningen av gällande lag är att varken förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel ska betalas till en arbetstagare som gjort en sådan överenskommelse.

Huvudregeln när förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen beviljas ska vara att rätten till dem uppkommer, om arbetsgivaren har sagt upp arbetstagaren och inte arbetstagaren själv är orsaken till uppsägningen. Uppsägningen ska anses bero på arbetstagaren, om den följs av en tidsperiod utan ersättning enligt 2 a § kap 1 § 1 mom. Bestämmelsen skulle utvidga rätten till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel, eftersom även arbetstagare vars anställning upphört till exempel av hälsoskäl har rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel eftersom de övriga förutsättningarna uppfylls.

Paragrafens 1 mom. 2 punkt motsvarar 2 mom. i gällande lag.

Förhöjningsdelen i 2 mom. betalas också till en arbetssökande som har blivit arbetslös från en visstidsanställning som han eller hon omedelbart efter att den anställning som avses i 3 a § 1 mom. upphörde har inlett i anställning hos den arbetsgivare som sagt upp honom eller henne. Rätten till förhöjningsdel består även om flera visstidsanställningar följer efter varandra. Det finns situationer då den uppsagda arbetstagaren erbjuds tidsbestämt arbete i det företag som sagt upp honom eller henne så att arbetet börjar omedelbart när hans eller hennes anställningsförhåll-

lande upphört och arbetstagaren inte är arbetslös en enda dag. Enligt tolkningen av gällande lag ska han eller hon sedan visstidsanställningen upphört inte anses ha mist sitt arbete av produktionsmässiga eller ekonomiska skäl, och har således inte rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel. Om det företag som sagt upp arbetstagaren går i konkurs och den uppsagda arbetstagaren omedelbart fortsätter i en visstidsanställning i konkursboet, tillämpas den föreslagna bestämmelsen även i ett sådant fall.

Paragrafens 3 och 4 mom. motsvarar med ett undantag i sak gällande lag. Enligt 1 mom. är en förutsättning för beviljande av förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel att anställningsförhållandet inte upphört på grund av den sökandes klandervärda förfarande. För att arbets- och näringsmyndigheten ska kunna bedöma orsaken till att anställningsförhållandet upphört, föreslås i 3 och 4 mom. som en grund för beviljande av förmån att den som blivit arbetslös ska anmäla sig som arbetslös arbetssökande inom 60 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde. Den tidsfrist på 60 dagar som ställts som villkor för erhållande av förmånen stöder också målet att förhindra att arbetslösheten drar ut på tiden.

Enligt 5 mom ska i kravet på minst 20 år i arbete för att förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel ska beviljas inte räknas in den tid som utgör grunden för en förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel som den arbetssökande tidigare beviljats. Om arbetstagaren har sagts upp och han eller hon fått rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel, kan han eller hon på nytt få förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel i 90 dagar tidigast 20 år efter att en tidigare anställning upphört. Om den sökande när anställningsförhållandet avslutas är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av en sådan godtagbar orsak som avses i 5 kap. 3 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa, räknas den tid på 60 dagar som den arbetslösa har på sig att anmäla sig som arbetssökande från det att detta hinder undanröjs. Sådana orsaker är till exempel sjukdom, värnplikt, studier på heltid och vård av ett högst treårigt barn.

Med avvikelse från gällande lag skulle bestridandet av uppsägningen inte påverka be-

talningen av förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel.

3 c §. *Förutsättningar för omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel.* Paragrafen föreslås bli upphävd, eftersom förmånsnivåerna minskas för att för enkla lagstiftningen. Eftersom det föreslås att regeln för beräkningen av den förhöjda förtjänstdelen ändras så att den motsvarar nivån på det nuvarande omställningsskyddets förtjänstdel, behövs inte bestämmelsen om omställningsskyddets förtjänstdel.

3 d §. *Maximitiden för betalning av omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel.* Eftersom det föreslås att omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förtjänstdel slopas, är bestämmelsen obehövlig.

3 e §. *Betalningsordningen för förhöjningsdelarna och de förhöjda förtjänstdelarna.* Paragrafen föreslås bli ändrad, eftersom omställningsskyddstillägget och omställningsskyddets förhöjningsdel slopas. Eftersom den arbetssökande kan få förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel på endast två grunder, föreslås att den sökande i första hand ska betalas den förmån som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande åtgärder. Detta motsvarar gällande lag.

4 §. *Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att den lön som ligger till grund för dagpenningen inte ska behöva räknas ut på inkomsterna omedelbart innan arbetslösheten började. Detta skulle medföra flexibilitet i fastställandet av lönen och underlätta skötseln av löneintyg. Genom förordning av statsrådet föreskrivs närmare om den stabiliserade löneinkomsten och de inkomster som ska beaktas i den. Avsikten är att i denna förordning föreskriva om att tiden mellan början på den senaste löneperiod som ligger till grund för dagpenningen och arbetslösheten kan vara högst 30 dagar. Avsikten är att löneintyg i till exempel permitteringssituationer ska kunna ges enligt lönebetalningsperioderna.

5 §. *Arbetsinkomst som utgör grund för företagares inkomstrelaterade dagpenning.* Det föreslås att 1 mom. ändras så att den arbetsinkomst som ligger till grund för företagares inkomstrelaterade dagpenning ska bestäm-

mas utifrån arbetsinkomst som varit försäkrad i 15 månader i stället för 18 månader. Ändringen beror på att 5 kap. 6 § 1 mom. föreslås bli ändrat så att arbetsvillkoret för företagare förkortas från 18 månader till 15 månader. Ovan i 5 kap. 7 § föreslås att man när arbetsvillkoret för företagare beräknas ska kunna beakta allt arbete som han eller hon utfört som företagare oberoende av vilken pensionslag arbetet omfattas av. På motsvarande vis ska man vid beräkandet av den arbetsinkomst som ligger till grund för företagarens inkomstrelaterade dagpenning beakta hur mycket företagarens pensionsförsäkrade inkomst är sammanlagt. Denna inkomst kan bestå av arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samt arbetsinkomst enligt lagen om pension för arbetstagare.

6 §. Barnförhöjning. De belopp som föreskrivs i paragrafen föreslås bli ändrade så att de motsvarar det poängtal för folkpensionsindexet enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2012 har beräknats.

8 §. När dagpenningsperioden börjar från början och lönen beräknas på nytt. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad så att den bättre motsvarar paragrafens innehåll. I 1 mom. föreslås en teknisk korrigering genom vilken de termer som använts i lagen förenhetligas. I 6 kap. 4 § används termen beräkning av lön, och därför föreslås att den används systematiskt i lagen. I övrigt motsvarar bestämmelsen gällande lag.

I 2 mom. föreskrivs om ett undantag från huvudregeln i 1 mom. Enligt den beräknas den lön som ligger till grund för dagpenningen inte på nytt, om maximitiden för dagpenningsperioden enligt den omräknade lönen skulle börja inom ett år från det att föregående maximitid började och om den lön som ligger till grund för dagpenningen har beräknats när maximitiden för den föregående dagpenningsperioden började. Bestämmelsen föreslås bli tillämpad så att man jämför den första betalda dagen i den föregående 500 dagars dagpenningsperioden med den första betalda dagen i den nya 500 dagars dagpenningsperioden. Om dessa dagar infaller inom ett år, beräknas inte dagpenningen på nytt, utan betalningen av dagpenningen fortsätter

enligt den gamla lönen. Om till exempel den första betalda dagen infaller den 14 mars 2013, beräknas den lön som ligger till grund för dagpenningen inte på nytt, om personen i fråga har uppfyllt arbetsvillkoret på nytt, och den första betalda dagen i den nya 500 dagars dagpenningsperioden infaller senast den 13 mars 2014.

När bestämmelsen tillämpas har det ingen betydelse vad som är orsaken till att en ny dagpenningsperiod börjar inom ett år från det att den föregående dagpenningsperioden började. Om personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret under ett år, men betalningen till exempel på grund av att en tidsperiod utan ersättning, arbetsoförmåga eller arbetssökande börjar skjuts upp så att den nya dagpenningsperioden inte börjar inom ett år från det att den föregående dagpenningsperioden började, beräknas den lön som ligger till grund för dagpenningen på nytt. Bestämmelsen tillämpas i situationer där den lön som ligger till grund för dagpenningen har beräknats när den föregående dagpenningsperioden började. Därför åläggs en ny självrisktid för en person i t.ex. fortgående deltidsarbete som uppfyller arbetsvillkoret i samband med att vartannat arbetsvillkor uppfylls.

Syftet med bestämmelsen är å ena sidan att sporra arbetstagaren att ta emot arbete som erbjuds och å andra sidan att minska arbetet med att behandla ansökningarna om arbetslöshetsdagpenning. För den som blivit arbetslös från ett arbete med bättre lön är det inte sporrande att ta emot ett sämre avlönat arbete, om det leder till att dagpenningen sjunker efter arbetet. Den föreslagna bestämmelsen gör det möjligt att arbete som utförts och upphört under det första arbetslöshetsåret inte leder till att nivån på dagpenningen sjunker. Bestämmelsen minskar också det administrativa arbetet i arbetslöshetskassorna, då lönen fastställs mera sällan. Till exempel för delvis permitterade beräknas lönen på nytt tidigast när det har gått ett år sedan permitteringen började. Detta skulle påskynda behandlingen av ansökningar.

Bestämmelsen skulle också gynna snabb sysselsättning, eftersom lönen inte beräknas på nytt för sådana som har hunnit uppfylla arbetsvillkoret inom ett år efter att de blev arbetslösa.

Paragrafens 3 mom. motsvarar i sak 2 mom. i gällande lag.

Enligt 4 mom. ska dagpenningen inte beräknas på nytt, om den tid som personen har deltagit i sysselsättningsfrämjande service har räknats in arbetsvillkoret i enlighet med 5 kap. 4 § 1 mom. Om personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret i både arbete och sysselsättningsfrämjande service, fastställs dagpenningen slumpmässigt, eftersom minimitiden i arbete kan vara en vecka. Paragrafens 4 mom. motsvarar i sak 3 mom. i gällande lag.

9 §. Rätt till tilläggsdagar. I 1 mom. föreslås en bestämmelse om när rätten till tilläggsdagar börjar. Bestämmelsen motsvarar i övrigt gällande 9 §, men för personer födda 1957 eller senare föreslås att rätten till tilläggsdagpenning höjs med ett år. Den som är född 1957 eller senare måste fylla 61 år innan maximitiden på 500 dagar uppfylls för att han eller hon ska kunna betalas dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken han eller hon fyller 65 år.

Paragrafens 2 mom. motsvarar gällande lag.

I 3 mom. föreskrivs om situationer där arbetstagaren deltar i sysselsättningsfrämjande service som ordnats på grundval av skyldigheten enligt 11 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice. Arbets- och näringsbyrån har enligt 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice skyldighet att ordna arbete för en arbetslös arbetssökande som fyllt 60 år eller sysselsättningsfrämjande service för så lång tid att den arbetssökande på nytt uppfyller arbetsvillkoret innan maximitiden för dagpenningsperioden går ut. Arbetslöshetsdagpenningen som betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service förbrukar maximitiden på 500 dagar. För att rätten till arbetslöshetsdagpenning för en arbetssökande som hänvisats till sysselsättningsfrämjande service inte ska upphöra mitt i åtgärden föreslås att dagpenningen trots maximitiden ska kunna betalas under hela den tid serviceåtgärden varar.

11 §. Beräkning av tid i arbete. I 2 mom. föreslås ändringar så att det tal som används vid uträkningen av månader i arbete ändras till 2013 års nivå. Enligt 14 kap. 1 § i lagen

om utkomstskydd för arbetslösa justeras talet årligen från början av januari med den löne-koefficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare. Talet i lagen är på 2007 års nivå.

7 kap. **Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd**

1 §. Rätt till arbetsmarknadsstöd. Det föreslås att 2 mom. upphävs. Bestämmelsen har förhindrat betalningen av jämkad dagpenning till en arbetstagare för vars avlöning arbetsgivaren får högsta förhöjda lönesubvention eller någon annan lönesubvention som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice och som finansieras av anslag för arbetsmarknadsstöd i enlighet med 7 kap. 12 a § 2 mom. i den lagen. Bestämmelsen komplicerar verkställigheten av lagen och behandlar inte arbetslösa likvärdigt.

3 §. Rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag. Hänvisningen till 1 § 2 mom., som ska upphävas, ska stryckas ur 3 mom. i paragrafen. Dessutom ska den felaktiga hänvisningen till lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice rättas till.

5 §. Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service. Paragrafen föreslås bli ändrad så att den begränsning som gäller arbetslöshetens varaktighet i 1 mom. i gällande lag stryks. Bestämmelsen ställer de som varit längst arbetslösa utanför förhöjningsdelen. Ändringen ökar sporrarna att delta i sysselsättningsfrämjande service och förenklar utbetalningen av förmåner.

Paragrafens 1 och 2 mom. motsvarar 2 och 3 mom. i gällande lag.

8 §. Arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning. Det föreslås att 3 mom. upphävs. I och med att behovsprövningen av makens inkomster slopats har dess betydelse minskat och som tilläggsvillkor komplicerar den lagstiftningen onödigt.

Det föreslås att 4 mom. upphävs. Syftet med bestämmelsen har varit att undanröja behovsprövningen av makens inkomster hos sådana stipendiater som är försäkrade i enlighet med lagen om pension för lantbruksföretagare. Eftersom behovsprövningen av ma-

kens inkomster slopades vid ingången av 2013, är bestämmelsen i praktiken obehövlig.

10 §. *Självrisktid.* Paragrafen motsvarar i sak gällande lag. Folkpensionsanstalten har tolkat bestämmelserna om självriskten i arbetsmarknadsstödet så att den har beräknats på samma sätt som i grunddagpenningen, även om bestämmelserna är olika formulerade. Besvärinstanserna har bekräftat dessa förfarande i sin avgörandepraxis. Paragrafen förslås bli ändrad så att den motsvarar bestämmelsen om självrisktid i arbetslöshetsdagpenningen med det undantaget att 2 mom. ska innehålla en hänvisning till väntetid som gäller endast arbetsmarknadsstöd.

11 §. *Självrisktidens giltighet.* Paragrafen föreslås bli ändrad så att i arbetsmarknadsstödet åläggs självrisktiden endast en gång när arbetslösheten börjar. Självrisktiden kan också lämnas helt bort, om den arbetssökandes rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut. Syftet med ändringen är att minska eventuella ofördelaktiga ekonomiska konsekvenser av att ta emot arbete och således öka sporrarna för sysselsättning. Enligt gällande lag räknas självrisktiden enligt kalenderår och någon ny självrisktid åläggs inte under följande år så länge det inte kommer ett 14 dagars avbrott i den aktuella personens rätt till arbetsmarknadsstöd. Detta leder till att man till exempel för tre veckors arbete mister dagpenningen för fyra veckor. I praktiken innebär förslaget att den som får arbetsmarknadsstöd kan arbeta utan självrisktid tills han eller hon uppfyller arbetsvillkoret och övergår till arbetslöshetsdagpenning. Detta motsvarar det förfarande som följs i fråga om arbetslöshetsdagpenningen där självrisktiden åläggs på nytt då den arbetssökande uppfyller arbetsvillkoret.

Förslaget som gäller självrisktid skulle också betydligt förenkla bestämmelserna om självrisktid.

11 kap. **Bestämmelser om verkställighet**

2 §. *Skyldighet att lämna uppgifter.* I det inledande stycket i 5 mom. föreslås att termen makens stryks och att 2 punkten upp-

håvs. Från ingången av 2013 har makens inkomster inte beaktats i behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet och därför behövs inte hänvisningen till makens inkomster.

4 §. *Arbetskraftspolitiskt utlåtande.* Paragrafens 1 mom. 6 punkt upphävs som obehövlig, eftersom arbetslöshetsförmånens belopp inte längre skulle påverkas av om den arbetssökande omfattas av omställnings-skyddet.

12 kap. **Sökande av ändring**

4 b §. *Nytt avgörande av ett ärende med anledning av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service.* Till lagen föreslås bli fogat en ny 4 b §, som gäller situationer då den som får arbetslöshetsförmån har beviljats arbetslöshetsförmån och ersättning för uppehälle under tiden för sysselsättningsfrämjande service. I paragrafen föreslås att om förmånen har betalats felaktigt för att sökanden har lämnat felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service i sin ansökan, kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten utan att beslutet undanröjs eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

Arbetssökanden har inte rätt till arbetslöshetsförmån under tiden för jobbsökarträning, karriärträning, prövning och arbetsverksamhet i rehabiliteringssyfte för de dagar som han eller hon inte deltar i servicen, om inte frånvaron beror på arbetsoförmåga, ett under 10-årigt barns sjukdom för högst fyra arbetsdagar per gång, eller en anställningsintervju eller något annat jämförbart skäl som anknyter till sysselsättning. Arbetssökanden ansöker om förmånen i efterskott och uppger i sin ansökan att han eller hon deltagit i servicen. Ogrundad betalning av arbetslöshetsförmån orsakas om sökanden i sin ansökan uppger sig ha deltagit i servicen, även om han eller hon har varit frånvarande. När detta senare kommer till förmånsbetalarens kännedom, måste besluten rättas genom ett tungt och långsamt förfarande. Förslaget motsvarar bestämmelsen i 50 § i förvaltningslagen (434/2003). Enligt den behövs partens samtycke inte för att undanröja ett felaktigt be-

slut och avgöra saken på nytt, om felet är uppenbart och det har orsakats av partens eget förfarande.

13 kap. **Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter**

1 §. Rätt att erhålla uppgifter. Det föreslås att 1 mom. ändras så att uppdragsgivaren eller någon annan som låter utföra arbete fogas till 3 punkten som den från vilken Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsbyråerna, arbetslöshetskassorna, utkomstskyddsombuden och besvärsinstanser enligt denna lag trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter har rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet. I övrigt motsvarar bestämmelsen gällande lag.

Bestämmelsen måste ändras, eftersom det enligt riksdagens biträdande justitieombudsman är problematiskt ur integritetsskyddssynvinkel att uppdragsgivare i tillämpningspraxis jämföras med arbetsgivare vid tillämpningen av bestämmelserna om rätten att få uppgifter. Arbetsgivare är ett vedertaget begrepp och enligt biträdande justitieombudsmannen bör bestämmelsen tolkas snävt, varvid den inte utan stöd av lag bör utvidgas till att gälla uppdragsgivare eller andra i fråga om vilka den vedertagna definitionen på anställningsförhållande inte uppfylls.

Vid verkställigheten av lagen om utkomstskydd för arbetslösa är det nödvändigt att veta vilket slags rättsskydd som råder mellan arbetstagaren och den som låter utföra arbetet. Det inverkar bland annat på tillämpningen av bestämmelserna om uträkningen av arbetsvillkoret och om beaktandet av inkomst under arbetslöshet. Därför föreslås att rätten att få uppgifter utvidgas till att gälla uppdragsgivare och andra som låter utföra arbete i ett annat än ett anställningsförhållande.

2 §. Uppgifter av penninginstitut. Det föreslås att paragrafen ska ändras så att omnämnandet av maken till den som ansöker om eller får arbetsmarknadsstöd stryks. Från in-

gången av 2013 har makens inkomster inte beaktats i behovsprövningen av arbetsmarknadsstödet och därför är omnämnandet av maken obehövt.

14 kap. **Särskilda bestämmelser**

1 §. Förhöjning av förmånerna. Till paragrafen föreslås bli fogat ett nytt 2 mom., där det föreskrivs med vilket års FP-index beloppet av grunddagpenningen, grunddagpenningens förhöjningsdel och barnförhöjningar har beräknats. Tidigare har det föreskrivits om saken i ikraftträdandebestämmelsen.

1 a §. Justeringar med lönekoeficient. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad, eftersom det föreslås att belopp som justeras med lönekoeficient läggs till. I 1 mom. föreslås hänvisningar till de belopp som nämns i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten och 5 kap 7 § 1 mom. I arbetsvillkoret för företagare enligt 5 kap 7 § 1 mom. i lagförslaget inräknas de månader under vilka personens arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare eller arbetsinkomst enligt lagen om pension för arbetstagare har uppgått till minst 1 000 euro i månaden. För närvarande föreskrivs genom förordning om detta belopp men inte om justeringen av beloppet och därför har de inkomster som krävs för arbetsvillkoret blivit efter i inkomstutvecklingen.

Paragrafens 2 mom. ändras eftersom de belopp som nämns i 1 mom. föreslås bli ändrade till 2013 års nivå.

2 §. Justering av den lön och arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen. Paragrafens rubrik föreslås bli ändrad, eftersom justeringen av den inkomst som ligger till grund för inkomstrelaterad dagpenning med lönekoeficient ska utvidgas så att den även gäller företagares arbetsinkomst. Lön eller arbetsinkomst justeras med lönekoeficient i sådana situationer där granskningsperioden för arbetsvillkoret förlängs av en godtagbar anledning. Justeringen görs bara av den lönedel som på grund av att granskningsperioden för arbetsvillkoret förlängs ska tas med när den lön eller arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen beräknas. Enligt gällande lag görs justeringen endast en gång,

även om lönen skulle ha tjänats in under flera kalenderår, och när justeringen görs används lönekoeficienten för det året under vilket personen senast arbetat innan granskningsperioden förlängdes som grund. Detta föreslås bli ändrat så att lön eller arbetsinkomst som omfattas av justeringen justeras i samma förhållande som den lönekoeficient som fastställts för det år dagpenningen börjar skilja sig från lönekoeficienten under intjäningsåret. Om det finns lön eller arbetsinkomst från flera kalenderår, justeras den inkomst som intjänats under respektive år särskilt. Den föreslagna ändringen motsvarar bättre bestämmelsens syfte.

Till 2 mom. föreslås bli fogat en bestämmelse om att även den arbetsinkomst som ligger till grund för företagares inkomstrelaterade dagpenning ska justeras med lönekoeficient i en situation där den arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen bestäms enligt den situation som rådde när delinvalidpensionen eller deltidspensionen började. I övrigt motsvarar bestämmelsen i sak gällande lag.

Ikraftträdande. Lagen föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. De bestämmelser som gäller arbetsvillkoret för företagare och det anknytande utkomstskyddet för arbetslösa för företagares familjemedlemmar samt 2 kap 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 6 § och 7 § 1 mom. föreslås dock träda i kraft först den 1 januari 2015. I den inkomstrelaterade dagpenningen för företagare har inkomst som enbart är försäkrad i en arbetslöshetskassa ingen betydelse, eftersom arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen inte kan vara högre än sådan inkomst för vilken företagaren betalar pensionsförsäkringsavgifter. För en del företagare som är medlemmar i en företagarkassa är försäkringen lägre än den nya arbetsinkomst som krävs för arbetsvillkoret. För att de ska ha tillräckligt med tid att anpassa sig till förändringen och höja sin pensionsförsäkring, föreslås att de ändringar som ska göras i arbetsvillkoret för företagare träder i kraft först vid ingången av 2015.

Lagens 3 kap. 7 § 2 mom. tillämpas på en person vars företagsverksamhet upphör och arbetslöshet börjat sedan denna lag trätt i kraft.

Lagens 4 kap. 5 §, 6 kap. 2 §, 7 kap. 1, 5 och 8 § tillämpas på en förmån som betalas för tiden efter lagens ikraftträdande. Maximibeloppet för jämkad dagpenning enligt 4 kap. 5 § ska tillsammans med arbetsinkomsten sedan lagen trätt i kraft utgöra 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen. Detta kan innebära en lägre arbetslöshetsdagpenning för den som får förhöjd förtjänstdel eller omställningsskyddets förtjänstdel. Dessa förmåner betalas dock under tiden för sysselsättningsfrämjande service. Endast ett fåtal har så mycket tid i arbete under tiden för en serviceåtgärd att lönen tillsammans med den jämkade dagpenningen överskrider 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen. För en arbetssökande som innan lagen trädde i kraft har inlett en sysselsättningsfrämjande serviceåtgärd eller som har rätt till förhöjd förtjänstdel sedan en lång arbetshistoria avslutats betalas förhöjd förtjänstdel enligt de nya beräkningsreglerna från det att lagen träder i kraft. Arbetslöshetsförmånen betalas jämkad för tiden efter lagens ikraftträdande, även om den arbetssökande skulle ha anställts med stöd som finansieras av anslag för arbetsmarknadsstöd. Även förhöjningsdelen kan betalas för tiden efter lagens ikraftträdande oberoende av hur länge den som får arbetsmarknadsstöd varit arbetslös. I arbetsmarknadsstödet slopades behovsprövningen av makar vid ingången av 2013. I praktiken är det enbart egna kapitalinkomster som hädanefter beaktas i behovsprövningen. Eftersom de som efter maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen fått arbetsmarknadsstöd i högst 180 dagar och de som uppfyllt försäkringsvillkoret för stipendiater föreslås bli överförda till behovsprövning av kapitalinkomster, sjunker arbetsmarknadsstödet belopp av denna anledning för en del av dem som får arbetsmarknadsstöd. Därför föreslås att det till arbetssökande som innan denna lag träder i kraft har börjat betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning med stöd av 7 kap. 8 § 3 eller 4 mom. fortsättningsvis kan betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning till utgången av 2014 på grunder enligt gällande lag.

Det föreslås att arbetsvillkoret förkortas från 34 kalenderveckor till 26 kalenderveck-

or. För att förenkla verkställigheten föreslås att det nya kortare arbetsvillkoret tillämpas efter det att en person har varit i arbete som uppfyller arbetsvillkoret minst en kalendervecka efter den 29 december 2013. I regel innebär detta 18 timmars arbete under en kalendervecka. I praktiken innebär detta att om den arbetssökande under den kalendervecka som börjar måndagen den 30 december 2013 är i arbete minst 18 timmar, tillämpas det nya arbetsvillkoret på 26 veckor på honom eller henne. Då undgår man en retroaktiv utredning av arbetsvillkoret för sådana arbetssökande som under tiden före lags ikraftträdande har varit i arbete minst 26 veckor, men mindre än 34 veckor.

Lagens 5 kap. 4 § 2 och 4 mom. föreslås bli tillämplade på arbete som utförs efter den 29 december 2013. Arbete som utförts med den högsta förhöjda lönesubventionen ökar således arbetsvillkoret fullt ut under den kalendervecka som börjar den 30 december 2013.

Lagens 6 kap. 3 § tillämpas på en arbetssökande i fråga om vilken maximitiden för dagpenningperioden börjar efter denna lags ikraftträdande. Om den första dagen av maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen betalas för tiden efter denna lags ikraftträdande, tillämpas de nya bestämmelserna om den inkomstrelaterade dagpenningens varaktighet på arbetssökanden.

Om maximitiden för den arbetssökandes arbetslöshetsdagpenning har börjat innan denna lag trädde i kraft, tillämpas på honom eller henne den 31 mars 2014 6 kap. 3 § 1 mom. sådant det lydde när denna lag trädde i kraft. Om alltså minst en dag av maximitiden på 500 dagar med arbetslöshetsdagpenning har betalats för tiden före denna lags ikraftträdande, kan den arbetssökande betalas förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel för högst 20 dagar. Förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel betalas inte längre för tiden efter den 31 mars 2014, även om en del av maximitiden på 20 dagar fortfarande skulle vara obetald.

Lagens 6 kap. 3 a § 1 mom. tillämpas på en arbetssökande, vars anställningsförhållande har upphört sedan denna lag trädde i kraft. Om en arbetstagare har fortsatt i visstidsanställning hos den arbetsgivare som sagt upp

honom eller henne omedelbart efter det att anställningsförhållandet upphörde, anses arbetstagaren ha blivit arbetslös då visstidsanställningen upphör. På anställningsförhållanden som upphört före denna lags ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde när anställningen upphörde. Således förblir maximitiden för förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen 100 dagar för den som med stöd av anställningsförhållanden som upphört före 2014 får förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel och 150 dagar för dem som sagts upp före 2010.

Om en arbetssökandes rätt till omställningsskydd eller omställningsskyddets förtjänstdel har börjat innan denna lag trädde i kraft, ändras förmånen till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel när lagen träder i kraft. Eftersom förmånerna är lika stora, har saken ingen betydelse för förmånstagarna. Däremot underlättas verkställigheten av att en förmån faller bort. De dagar med arbetslöshetsdagpenning för vilka har betalats omställningsskyddstillägg eller omställningsskyddets förtjänstdel räknas in i maximitiden på 200 dagar för förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen.

På ärenden som gäller undanröjande av lagakraftvunna beslut och som varit anhängiga i besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden vid lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet av denna lag.

1.2 Lag om offentlig arbeidskrafts- och företagsservice

1 kap. Allmänna bestämmelser

3 §. Definitioner. I definitionen på omställningsskydd stryks de förutsättningar som ansluter sig till permitterings varaktighet. Ändringen hänför sig till upphävandet av 2 kap. 10 § som gäller vem som omfattas av omställningsskyddet.

2 kap. Arbetssökande

10 §. Vem omfattas av omställningsskyddet. Eftersom rätten till omställningsskyddet inte mera skulle påverka dagpenningens värde, föreslås att bestämmelsen upphävs.

6 kap. **Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån**

3 §. Förutsättningar för studierna. I det inledande stycket till 1 mom. korrigeras den felaktiga hänvisningen till lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

11 kap. **Sysselsättningsskyldigheten, den regionala garantin och tilläggsstöd som beviljas kommuner**

1 §. Att ordna möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete. I 1 mom. föreskrivs på motsvarande sätt som nu att för dem som är födda 1950 eller senare och inte har rätt till arbetslöshetsdagpenningens tilläggsdagar tryggas möjligheten till vissa tjänster. Eftersom alla de som är födda 1950 redan har fyllt 60 år, stryks omnämmandet av födelseår som obehövligt i bestämmelsen.

I 2 mom. i gällande bestämmelse föreskrivs om rätt till arbetslöshetsförmån och kostnadsersättning trots maximitiden för arbetslöshetsdagpenning. Bestämmelser om saken föreslås i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I det nya 2 mom. föreskrivs om arbets- och näringsbyråns skyldighet att ordna möjlighet att delta i sysselsättningsfrämjande service eller få arbete med lönesubvention för personer som fyllt 60 år innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen gått ut. Sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention ska ordnas under minst en så lång tid att den arbetssökande uppfyller det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning. Med stöd av bestämmelsen uppfylls arbetsvillkoret för dem som deltagit i sysselsättningsfrämjande service även med stöd av deltagande i servicen. Bestämmelser om detta föreskrivs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

I en sysselsättningsplan eller en ersättande plan överenskomms om att de arbetssökande som avses i det föreslagna 2 mom. ska delta i arbetskraftspolitiskt ändamålsenlig service, liksom för övriga arbetssökande. Om sysselsättningsfrämjande service inte står till buds och den arbetssökande inte kan sysselsättas i

arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen, ska möjligheten till arbete med lönesubvention med stöd av 3 mom. ordnas för arbetssökanden.

Enligt det föreslagna 3 mom. ska den arbetssökandes hemkommun ha skyldighet att ordna möjlighet till arbete med lönesubvention i sex månader. Kommunens sysselsättningsskyldighet förkortas från nuvarande åtta månader så att den motsvarar förkortningen av det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning.

2 §. Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningsskyldigheten. Kommunen ska på grundval av sysselsättningsskyldigheten ordna arbete med lönesubvention under en så lång tid att den arbetssökande uppfyller det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning. I 2 mom. görs en ändring som beror på att arbetsvillkoret förkortas. I 2 mom. ska dessutom den tid som arbetssökande som fyllt 60 år deltagit i sysselsättningsfrämjande service beaktas som tid som förkortar kommunens sysselsättningsskyldighet, eftersom deltagandet i servicen ökar arbetsvillkoret för dessa personer.

12 kap. **Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete**

3 §. Arbets- och näringsbyråns uppgifter för att genomföra omställningsskyddet. Till 3 punkten fogas ett omnämmande av arbets- och näringsbyråns skyldighet att reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder, då byrån har fått en arbetsgivares meddelande enligt lagen om sjöarbetsavtal eller lagen om kommunala tjänsteinnehavare om att arbetstagare sagts upp av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker.

1.3 Arbetsavtalslag

9 kap. **Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal**

3 a §. Arbetsgivarens meddelande till arbets- och näringsbyrån. Eftersom det i fråga om en enskild arbetssökande inte längre har någon betydelse om han eller hon omfattas

av omställningsskyddet, ska arbetsgivaren inte längre ha skyldighet att meddela arbets- och näringsbyrån när arbetstagare som omfattas av omställningsskyddet sägs upp av ekonomiska eller av produktionsorsaker..

Arbetsgivarens skyldighet ändras så att arbetsgivaren ska meddela arbets- och näringsbyrån vid uppsägningar av minst tio arbetstagare. Arbetsgivarens skyldighet att meddela uppsägningar tryggar arbets- och näringsbyråns möjligheter att vidta behövliga åtgärder för att ordna offentliga arbetskraftstjänster i enlighet med åtgärdsmodellen för omställningsskydd.

Eftersom arbets- och näringsbyråns informationsbehov hänför sig till beredskap, behövs inte uppgifter om enskilda arbetstagare. Servicen för enskilda arbetssökande inleds när de själva tagit kontakt med arbets- och näringsbyrån. Enligt arbetsavtalslagen får arbetstagarna information från arbetsgivaren om arbets- och näringsbyråns tjänster redan före uppsägningen.

3 b §. Arbetsgivarens skyldighet att informera om sysselsättningsplan. I bestämmelsen stryks med anledning av de ändringar som föreslås i utkomstskyddet för arbetslösa hänvisningarna till det omställningsskyddstillägg som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

1.4 Lag om kommunala tjänsteinnehavare

37 a §. *Sysselsättningsledighet och arbetsgivares skyldighet att lämna meddelande.* I 2 mom. görs ändringar med anledning av att arbetskraftsbyråerna blivit arbets- och näringsbyråer och sysselsättningsprogrammen ersatts med sysselsättningsplaner. Dessutom ändras bestämmelsen så att den motsvarar de ändringar som föreslås i arbetsavtalslagen.

1.5 Lag om sjöarbetsavtal

10 kap. Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal

4 §. *Arbetsgivarens meddelande till arbets- och näringsbyrån.* **5 §.** *Arbetsgivarens skyldighet att informera om sysselsättningsplan.* I bestämmelserna görs motsvarande ändringar

i innehållet som i 9 kap. 3 a och 3 b § i arbetsavtalslagen.

2 Ikraftträdande

Lagarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2014. De bestämmelser som gäller arbetsvillkoret för företagare och det anknyttande utkomstskyddet för arbetslösa för företagares familjemedlemmar samt 2 kap 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 6 § och 7 § 1 mom. föreslås dock träda i kraft först den 1 januari 2015.

I lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice tillämpas 11 kap. 1 § 2 mom. först från den 1 januari 2017. Det föreslås att åldersgränsen för arbetslöshetsdagpenningens tilläggsdagar ändras så att de som är födda 1957 eller senare har rätt till tilläggsdagar om de fyller 61 år innan maximitiden gått ut. För tidigare födda är åldersgränsen för tilläggsdagar 60 år. Därför blir arbets- och näringsbyråns skyldighet att för arbetslösa arbetssökande som fyllt 60 år ordna möjlighet till sådan sysselsättningsfrämjande service eller sådant arbete med lönesubvention som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa tillämplig först 2017.

3 Förhållande till grundlagen samt lagstiftningsordning

I propositionen föreslås med avseende på gällande lagstiftning inga sådana ändringar i förutsättningarna att erhålla arbetslöshetsförmåner som skulle ha betydelse när propositionen bedöms utifrån grundlagen.

Förslagen hänför sig med tanke på lagstiftningsordningen i synnerhet till grundlagens 6 § 2 mom., 18 § 2 mom. och 19 § 2 mom., vilka har beaktats i propositionen.

Ett centralt mål för propositionen är att främja sysselsättningen och förkorta arbetslöshetsperioderna. Systemet med utkomstskydd för arbetslösa föreslås bli ändrat så att det bättre än vad nu är fallet sporrar den arbetslösa till arbete och att söka sig till aktiveringsåtgärder. I propositionen har också föreslagits ändringar vars mål är att förtydliga och förenkla lagstiftningen jämfört med den nuvarande. Ett enklare och klarare system

minskar de förseningar i utbetalningen av förmånerna som eventuellt orsakas när den arbetssökande tar emot arbete. Detta minskar för sin del hindren för att ta emot arbete. Målen i propositionen överensstämmer med bestämmelsen om sysselsättningsfrämjande i 18 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt 19 § 2 mom. i grundlagen har var och en rätt till grundläggande försörjning bland annat vid arbetslöshet. Grundlagsutskottet har i sin praxis ansett att inte grundlagen utgör ett hinder för att ställa villkor för erhållande av en förmån som tryggar den grundläggande försörjningen (GrUU 2/2012 rd). Grundlagsutskottet har också ansett det vara möjligt att inte allas försörjning vid arbetslöshet tryggas på samma sätt. Villkoren kan i fråga om arbetslöshet mycket väl bygga på att personen i fråga själv aktivt bidrar till sådana åtgärder som i sista hand är ägnade att främja upprätthållandet av hans eller hennes arbetsförmåga och sysselsättning. Förutsättningen är att de åtgärder som står till buds är ägnade att främja upprätthållandet av hans eller hennes arbetsförmåga och sysselsättningen eller som har åtminstone en koppling i sak till strävan att göra hindren för sysselsättning lägre på individnivå. Dessutom har grundlagsutskottet i praktiken förutsatt en sådan grad av täckning av trygghetssystemet att inga grupper som faller igenom systemet blir på utsidan. Det har ansetts vara möjligt att se över förutsättningarna för erhållande av en förmån som ska räknas till skyddet i 19 § 2 mom. i grundlagen och dess storlek förutsatt att personer för vilka förmånen som helhet betraktad är nödvändig med avseende på utkomstskyddet fortfarande får den till ett tillräckligt stort belopp.

Förslagen i propositionen innebär i huvudsak att de nuvarande förutsättningarna för arbetslöshetsförmåner ska ses över. Det föreslås att betalningen av den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel förkortas med 100 dagar för arbetssökande som inte har arbetat tre år innan maximitiden för dagpenningens period började. Det föreslås dessutom att betalningen av förtjänstdelen förkortas med 100 dagar för sådana mottagare av inkomstrelaterad dagpenning vilka under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har förelagts en tidsperiod utan ersätt-

ning eller skyldighet att vara i arbete sedan han eller hon förfarit klandervärt på det sätt som avses i 2 a kap. 12 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa. Betalningen av förtjänstdelen kan förkortas under förutsättning att mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning inte under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har betalats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel under sammanlagt 40 dagar för tiden för sysselsättningsfrämjande service. Målet för de föreslagna ändringarna är att öka sporrarna för att delta i sysselsättningsfrämjande service och således främja arbetslösas sysselsättning. Grundlagsutskottet har inte ansett att förtjänstdelen i utkomstskyddet för arbetslösa hör till det lagstadgade grundläggande utkomstskyddet (GrUB 7/1992). Eftersom en arbetslös alltid får arbetslöshetsförmån på minst samma nivå som grunddelen, försämrar de föreslagna ändringarna inte den grundläggande försörjningen under arbetslösheten och förslagen är således inte problematiska med avseende på 19 § 2 mom. i grundlagen.

Enligt propositionen ska arbets- och näringsbyrån vara skyldig att för arbetslösa arbetssökande som fyllt 60 år ordna möjlighet till sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention hos någon annan arbetsgivare än kommunen innan maximitiden för arbetslöshetsdagpenningen går ut. Bestämmelsen ålägger arbets- och näringsbyrån en skyldighet att ge äldre arbetssökande en möjlighet till anpassad och ändamålsenlig sysselsättningsfrämjande service och arbete med lönesubvention. De arbetssökande ska inte vara i olika ställning på grundval av åldern, eftersom man även i sysselsättningsplanen eller en ersättande plan för 60 år fyllda ska komma överens om ändamålsenlig service enligt den arbetssökandes servicebehov. Genom bestämmelsen skapas inte en subjektiv rätt för 60 år fyllda arbetssökande att få delta i sysselsättningsfrämjande service eller få arbete med lönesubvention och de ska inte på grundval av sin ålder vara i en bättre ställning än övriga sökande till exempel vid val av studerande till arbetskraftsutbildning. Den föreslagna bestämmelsen uppfyller i fråga om äldre arbetssökande även det allmännas strävan att trygga vars och ens rätt till arbete.

I propositionen föreslås att personer som fyllt 60 år ska i vissa situationer kunna öka arbetsvillkoret även genom att delta i sysselsättningsfrämjande service. Till dessa delar är 60 år fyllda i en bättre ställning än övriga arbetssökande. Specialbehandlingen är ändå motiverad, eftersom sannolikheten för äldre personer att få jobb är betydligt mindre än för unga. Enligt en kalkyl för 2010 var den genomsnittliga sannolikheten för arbetslösa att få jobb nästan den dubbla jämfört med dem som fyllt 55 år.

Bestämmelserna om kommunens sysselsättningsskyldighet hänför sig speciellt till främjande av sysselsättning och det allmännas uppgift att sträva efter att garantera alla

rätt till arbete. Bestämmelserna har tillkommit genom grundlagsutskottets medverkan och har ansetts var förenliga med grundlagen. Enligt propositionen ska kommunens sysselsättningsskyldighet även gälla arbetslösa arbetssökande som fyllt 60 år och för vilka det inte kan ordnas sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention hos en annan arbetsgivare än kommunen.

På ovan anförda grunder anser regeringen att propositionen kan behandlas i vanlig lagstiftningsordning.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag**om ändring av lagen om utkomstskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002) 5 kap. 5 § 2 mom., 6 kap. 3 c och 3 d §, 7 kap. 1 § 2 mom. samt 8 § 3 och 4 mom. samt 11 kap. 2 § 5 mom. 2 punkten och 4 § 1 mom. 6 punkten,

av dem 5 kap. 5 § 2 mom., 6 kap. 3 d § samt 7 kap. 8 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 6 kap. 3 c § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 918/2012, 7 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 918/2012 och 11 kap. 4 § 1 mom. 6 punkten sådana de lyder i lag 1001/2012,

ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 2 kap. 5 § 2 mom. och 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 1 § 2 mom., 3 kap. 1 § 2 mom. och 7 § 2 mom., 4 kap. 5 §, 5 kap. 2 §, 3 § 1 mom., 4 § 1—4 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 8 och 13 §, 6 kap. 1 § 1 och 2 mom., 2, 3, 3 a och 3 e §, 4 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6, 8 och 9 §, 11 § 2 mom., 7 kap. 3 § 3 mom., 5, 10 och 11 §, det inledande stycket i 11 kap. 2 § 5 mom., 13 kap. 1 § 1 mom. och 2 § samt 14 kap. 1 a och 2 §,

av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 5 kap. 4 § 4 mom., 7 kap. 3 § 3 mom. och 13 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 918/2012, 2 kap. 5 § 2 mom., 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 1 § 2 mom. och 3 kap. 1 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1001/2012, 4 kap. 5 § sådana de lyder delvis ändrad i lag 288/2012, 5 kap. 2 §, 3 § 3 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 6 kap. 1 § 2 mom., 3 och 3 e §, 5 § 1 mom. och 9 § sådana de lyder i lag 1188/2009, 6 kap. 8 § och 7 kap. 5 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 918/2012, 5 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1354/2007, 5 kap. 4 § 3 mom., 6 kap. 11 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § sådana de lyder i lag 1252/2006, 5 kap. 8 § sådana de lyder delvis ändrad i lag 1047/2004, 5 kap. 13 § sådana de lyder delvis ändrad i lagarna 459/2005, 1188/2009 och 288/2012, 6 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1256/2011, 6 kap. 2 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 1439/2011, 6 kap. 3 a § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 764/2011, 6 kap. 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1049/2009, 7 kap. 10 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 1001/2012, 7 kap. 11 § sådana de lyder i lag 313/2010 samt 14 kap. 2 § sådana de lyder i lagarna 608/2004 och 1188/2009, samt

fogas till 12 kap. en ny 4 b § och till 14 kap. 1 § ett nytt 2 mom. som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

5 §

Definitioner

I denna lag avses med

14) orsak som jämföras med permittering att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller på grund av ett villkor i arbetsavtalet samt att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003), 6 kap. 63 § i kyrkolagen (1054/1993), 47 § i

lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), 48 § i lagen om försvarsmakten (551/2007), 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998), 42 § i lagen om republikens presidents kansli (100/2012) eller i 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994); dock inte om orsaken till avbrottet är att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i kontroll eller undersökning som gäller hans eller hennes hälsotillstånd eller att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd,

2 kap.

Allmänna Arbetskraftspolitiska Företsättningar för erhållande av förmåner

5 §

Företagsverksamhet och eget arbete

En person anses vara sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete, om den arbetsinsats som verksamheten kräver är så stor att den hindrar honom eller henne att ta emot heltidsarbete. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses sysselsättningen utgöra bisyssla åtminstone om personen under minst sex månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller det egna arbetet

7 §

Företagares familjemedlemmars upphörande med arbete

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses en företagares familjemedlems arbete i företaget ha upphört, om

7) personens arbete har upphört på grund av att förutsättningarna för företagsverksamhet har försämrats på ett bestående sätt och

inkomsten av företagsverksamheten per person som deltar i arbetet är mindre än 1 000 euro per månad, och inga andra än företagarens familjemedlemmar arbetar i företaget.

2 a kap.

Förfaranden som är Arbetskraftspolitiskt klandervärda

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 63 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §

Ålder

Trots vad som bestäms i 1 mom. beviljas en person arbetslöshetsförmåner efter den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, om han eller hon är förhindrad att arbeta av de orsaker som nämns i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten eller 1 a § eller om han eller hon är permitterad på heltid. Arbetslöshetsförmåner beviljas högst till utgången av den kalendermånad då personen fyller 68 år.

7 §

Inverkan av vinst från försäljning av företagsegendom

Vinsten från försäljning av företagsegendom periodiseras över högst 24 månader. Försäljningsvinsten periodiseras emellertid inte om företagsverksamheten har pågått högst 18 månader eller om företagets balansomslutning för den senaste räkenskapsperioden minskad med skulderna för företagsverksamheten är högst 20 000 euro. När balansräkning saknas används en egendomsförteckning.

4 kap.

Jämka och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §

Förmånsbelopp

Den jämka arbetslöshetsförmånen uträknas så att förmånen och 50 procent av inkomsten sammanlagt under en jämningsperiod kan uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas i förmån.

Den jämka inkomstrelaterade dagpenningen kan tillsammans med arbetsinkomsten utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen, dock minst så mycket som personen skulle ha rätt att få i arbetslöshetsförmån som grunddagpenning.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

2 §

Löntagares rätt till arbetslöshetsdagpenning

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en medlem av en löntagarkassa (*försäkrad*) som har varit försäkrad åtminstone de 26 närmast föregående veckorna och som me-

dan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret,

Rätt till grunddagpenning har en arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret.

3 §

Löntagares arbetsvillkor

En löntagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 28 månaderna (*granskningsperiod*) i minst 26 kalenderveckor har varit i sådant arbete som avses i 4 §.

4 §

Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor

I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. I arbetsvillkoret räknas även in sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan han eller hon fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice. En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

Kraven för arbetstid uppfylls, om arbetstiden i ett eller flera arbeten är sammanlagt minst 18 timmar eller när den ordinarie arbetstiden i periodarbete enligt arbetsavtalet under en utjämningsperiod är i genomsnitt sammanlagt minst 18 timmar per kalendervecka. I arbetstiden inräknas inte den arbetstid som har sparats i en arbetstidsbank.

Kraven för lön uppfylls när lönen är kollektivavtalsenlig. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen för heltidsarbete vara minst 1 134 euro i månaden.

I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning. I arbetsvillkoret inräknas inte heller den tid för vilken en person

har betalats sänkt lön för sjukdomstid med stöd av arbets- eller tjänstekollektivavtal.

6 §

Företagares rätt till arbetslöshetsdagpenning

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en medlem av en företagarkassa som har varit försäkrad åtminstone de 15 föregående månaderna och som medan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

Rätt till grunddagpenning har en företagare som har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

7 §

Företagares arbetsvillkor

En företagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 48 månaderna (*granskningsperiod*) i minst 15 månader har arbetat som företagare. I arbetsvillkoret inräknas de månader under vilka personens arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för arbetstagare har uppgått till sammanlagt minst 1 000 euro i månaden. I arbetsvillkoret inräknas minst fyra månader långa arbetsperioder och varje period som personen har arbetat som företagare inräknas endast en gång i arbetsvillkoret. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning.

8 §

Försäkringsperioder som räknas företagare till godo

Om en medlem av en företagarkassa efter att ha utträtt ur kassan inom en månad anslu-

ter sig till en annan företagarkassa, ska den tid som han eller hon har varit i arbete som kassamedlem och försäkrad i föregående kassa räknas honom eller henne till godo.

I fråga om grunddagpenning inräknas i arbetsvillkoret för företagare arbete som utförts under de närmast föregående 28 månaderna och som inräknas i löntagares arbetsvillkor.

13 §

Självrisktid

Arbetslöshetsdagpenning betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden åläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

Självrisktid åläggs likväl inte, om dagpenningsperiodens maximitid börjar inom ett år från det att föregående maximitid började och om självrisktiden har ålagts när den föregående dagpenningsperiodens maximitid började.

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

En person har trots 1—3 mom. rätt till arbetslöshetsdagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om han eller hon annars uppfyller villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

1 §

Arbetslöshetsdagpenningens belopp

Grunddagpenningen är 31,36 euro per dag.
Grunddagpenningens förhöjningsdel är 4,59 euro per dag.

2 §

Den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel och förhöjda förtjänstdel

Förtjänstdelen utgör 45 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 20 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

Den förhöjda förtjänstdelen utgör 65 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 37,5 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stort som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning och förhöjningsdel.

Vid omvandling av den per månad beräknade lönen till dagslön eller tvärtom anses månaden omfatta 21,5 arbetsdagar.

3 §

Förkortning av utbetalningstiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel

Till en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning som inte har varit i arbete sammanlagt minst tre år innan rätten till arbetslöshetsdagpenning började ska den inkomstrelaterade dagpenningen för de 100 sista dagarna av dagpenningsperiodens maximitid betalas till det belopp som den skulle betalas som grunddagpenning.

Om mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har förelagts en tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete sedan han eller hon förfarit klandervärt på det sätt som avses i 2 a kap. 12 §, ska den inkomstrelaterade dagpenningen under de 100 sista dagarna av dagpenningsperiodens maximitid betalas till det belopp som den skulle betalas som grunddagpenning. Om mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning inte har sådan tid i arbete som avses i 1 mom., ska den inkomstrelaterade dagpenningen för de 200 sista dagarna av maximitiden betalas till det belopp som den skulle betalas som grunddagpenning.

Tillämpningen av 2 mom. förutsätter att mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning inte under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har betalats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel under sammanlagt minst 40 dagar för tiden i sysselsättningsfrämjande service.

3 a §

Betalning av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel sedan en lång arbetshistoria avslutats

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas för sammanlagt högst 90 dagar till en arbetssökande som har blivit arbetslös för att

1) hans eller hennes arbetsavtal har sagts upp och uppsägningen inte beror på honom eller henne själv på det sätt som avses i 2 a kap. 1 § 1 mom.,

2) han eller hon har sagt upp sitt arbetsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen

sedan en permittering utan avbrott har varat minst 200 dagar.

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas också till en arbetssökande som har blivit arbetslös efter en visstidsanställning som börjat omedelbart efter att ett anställningsförhållande enligt 1 mom. 1 punkten hos samma arbetsgivare har upphört genom uppsägning.

En förutsättning för att förhöjningsdelen ska betalas är dessutom att

1) den som har blivit arbetslös anmäler sig som arbetslös arbetssökande inom 60 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde, och

2) den som har blivit arbetslös har varit minst 20 år i arbete på det sätt som avses i 11 § när det anställningsförhållande som avses i 1 mom. upphör.

En förutsättning för att förhöjd förtjänstdel ska betalas är dessutom att

1) den som har blivit arbetslös anmäler sig som arbetslös arbetssökande inom 60 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde, och

2) den som har blivit arbetslös har varit minst 20 år i arbete på det sätt som avses i 11 § och har varit medlem av en löntagarkassa sammanlagt minst fem år när det anställningsförhållande som avses i 1 mom. upphör.

I den tid i arbete som avses i 3 och 4 mom. räknas inte in den tid på grundval av vilken en arbetssökande tidigare beviljats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel. Om den sökande när anställningsförhållandet upphör är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av en sådan godtagbar orsak som avses i 5 kap. 3 § 2 mom., räknas den tid på 60 dagar som avses i 3 och 4 mom. från det att detta hinder upphört.

3 e §

Betalningsordningen för förhöjningsdelarna och de förhöjda förtjänstdelarna

Om en arbetssökande har rätt att få förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel på grundval av 3 a och 3 b §, betalas den arbetssökande i första hand förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt 3 b §.

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning beräknas utgående från personens stabiliserade lön för den tid innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt löntagares arbetsvillkor. Om arbetet och löneinkomsten har varit av säsongbetonad natur, beräknas den inkomstrelaterade dagpenningen på årsinkomsten. Vid beräkning av den lön som ligger till grund för dagpenningen avdras från lönen eller från årsinkomstens arbetsinkomstandel 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningsspremie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukförsäkringslagen, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift för personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

5 §

Arbetsinkomst som utgör grund för företagares inkomstrelaterade dagpenning

Företagares inkomstrelaterade dagpenning bestäms på grundval av den arbetsinkomst enligt vilken företagaren under sammanlagt högst 15 månader innan han eller hon blev arbetslös har varit försäkrad i en företagarkassa. Den arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen får dock inte bestämmas till ett högre belopp än vad den fastställda arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samt lagen om pension för arbetstagare i genomsnitt har varit sammanlagt under nämnda tid. Har arbetsinkomsten under ovannämnda tid ändrats, räknas den dagpenningsgrundande arbetsinkomsten så att det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna divideras med motsvarande tid. En ökning av

arbetsinkomsten med mera än 20 procent beaktas dock inte.

6 §

Barnförhöjning

Till en mottagare av arbetslöshetsdagpenning som försörjer barn under 18 år betalas dagpenningen jämte barnförhöjning, vilken för ett barn är 5,06 euro, för två barn sammanlagt 7,43 euro och för tre eller flera barn sammanlagt 9,58 euro.

8 §

När dagpenningsperioden börjar från början och lönen räknas om

När en löntagare efter att ha blivit berättigad till arbetslöshetsdagpenning har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare, börjar den maximitid för dagpenningsperioden som avses i 7 § räknas från början, och den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen räknas om. Förfarandet är detsamma om en företagare har uppfyllt företagares arbetsvillkor.

Den lön som ligger till grund för dagpenningen räknas emellertid inte om, ifall dagpenningsperiodens maximitid enligt den omräknade lönen skulle börja inom ett år från det att föregående maximitid började och om personens lön som ligger till grund för dagpenningen har räknats ut när den föregående dagpenningsperiodens maximitid började.

Om löntagaren har uppfyllt arbetsvillkoret innan maximitiden gått ut, är den nya inkomstrelaterade dagpenningen minst 80 procent av den inkomstrelaterade dagpenning som tidigare betalades till löntagaren. Jämförelsen görs med en sådan full dagpenning som bestäms i enlighet med 2 § 1 mom. Barnförhöjningar ingår inte i de dagpenningar som används vid jämförelsen.

Om den arbetssökandes arbetsvillkor har uppfyllts i arbete där han eller hon sysselsatts på grundval av skyldigheten enligt 11 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, räknas inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenning-

en på nytt, om inte den lön som räknats ut på grundval av de nya inkomstuppgifterna är större än den lön som bestämts tidigare. Om det i arbetsvillkoret för den arbetssökande har räknats in den tid under vilken han eller hon deltagit i sysselsättningsfrämjande service, räknas inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen om.

9 §

Rätt till tilläggsdagar

Löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning betalas trots maximitiden enligt 7 § till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år, om han eller hon är född

1) 1950—1954 och om han eller hon har fyllt 59 år före utgången av maximitiden,

2) 1955 eller 1956 och om han eller hon har fyllt 60 år före utgången av maximitiden,

3) 1957 eller därefter och om han eller hon har fyllt 61 år före utgången av maximitiden.

Tillämpningen av 1 mom. förutsätter att den arbetssökande när maximitiden går ut under de senaste 20 åren har minst fem år sådan tid arbete som avses i 11 §.

Löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning betalas trots maximitiden enligt 7 § till en arbetssökande under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om servicen har ordnats med stöd av skyldigheten enligt 11 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

11 §

Beräkning av tid i arbete

Antalet arbetade månader fås genom att inkomsten under respektive kalenderår divideras med talet 510. Kvoten för ett kalenderår avrundas nedåt till närmaste hela tal, som kan vara högst 12. Kvoterna för de olika åren räknas samman.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd

3 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag

Med avvikelse från 2 mom. kan arbets- och näringsbyrån bevilja resebidrag, om lönesubventionen finansieras av anslag för arbetsmarknadsstöd i enlighet med 12 kap. 9 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

5 §

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Förhöjningsdel betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommit i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan. Förhöjningsdel betalas också för tiden mellan sådana serviceåtgärder som överenskommit i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, om denna tid är högst sju kalenderdagar.

Förhöjningsdel betalas för högst 200 dagar. Förhöjningsdelen börjar betalas från början när personen i fråga på nytt har blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut.

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt fem hela arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor.

Som självriskdagar räknas inte de dagar

1) då personen i fråga inte uppfyller kraven i 2 kap. för erhållande av arbetslöshetsförmåner,

2) för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,

3) för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids,

4) för vilka personen inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetiden enligt 2 kap. 12 §.

Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsstöd med stöd av 10 kap.

Självrisktid krävs emellertid inte om en person i övrigt uppfyller kraven för erhållande av arbetsmarknadsstöd och

1) hans eller hennes rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 eller 9 § har uppnåtts, eller

2) arbetet förhindras av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden.

11 §

Självrisktidens giltighet

Självrisktiden är i kraft tills personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret enligt 5 kap. 3 eller 7 §.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Dessutom ska den som får arbetsmarknadsstöd anmäla följande förändringar i sina egna

och familjens omständigheter till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen:

12 kap.

Sökande av ändring

4 b §

Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Om den som får arbetslöshetsförmån har beviljats arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service och sådan kostnadsersättning som nämns i 10 kap. 6 §, på grund av sökanden har lämnat felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service, kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsbyråerna, arbetslöshetskassorna, utkomstskyddsombuden och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet:

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentligt rättsliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, och

3) av arbetsgivare, uppdragsgivare eller någon annan som låter utföra arbetet, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och utbildningsproducenter enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och andra läroanstalter.

2 §

Uppgifter av penninginstitut

Folkpensionsanstalten och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av penninginstitut på begäran avgiftsfritt få de uppgifter om den som ansöker om eller får arbetsmarknadsstöd som behövs för att avgöra ett ärende som gäller arbetsmarknadsstöd som behandlas, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte fås på något annat sätt och det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som den som ansöker om eller får förmånen har lämnat inte är tillräckliga eller tillförlitliga och han eller hon inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna erhålls. Begäran om erhållande av uppgifter ska framställas skriftligen och innan begäran framställs ska sökanden eller mottagaren underrättas om den.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Förhöjning av förmånerna

De belopp som avses i 1 mom. motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2012 har beräknats.

1 a §

Justeringar med lönekoeficient

De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom.

samt i 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient (lönekoeficient) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som avses i 1 mom. anges i 2013 års nivå.

2 §

Justering av den lön och arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen

Om granskningsperioden för arbetsvillkoret 28 månader för löntagare eller 48 månader för företagare förlängs av en godtagbar orsak, justeras med en lönekoeficient den lön eller arbetsinkomst som på grund av förlängningen av granskningsperioden tas med när den lön eller arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen beräknas. Lönen eller arbetsinkomsten justeras till samma nivå som det år då den inkomstrelaterade dagpenningen började.

Om den lön som ligger till grund för löntagarens inkomstrelaterade dagpenning bestäms med stöd av 6 kap. 4 § 3 mom. eller företagarens arbetsinkomst på basis av 6 kap. 5 § 3 mom., justeras lönen eller arbetsinkomsten med en lönekoeficient till samma nivå som det år då den inkomstrelaterade dagpenningen började. Justeringen av lönen eller arbetsinkomsten förutsätter att delinvaldpension eller deltidspension har fortsatt utan avbrott i minst tre år och att pension eller deltidsarbete vid sidan av en sådan pension har upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 6 § och 7 § 1 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2015.

På personer vars företagsverksamhet har upphört och arbetslöshet börjat innan denna lag trädde i kraft, tillämpas 3 kap. 7 § 2 mom. sådant det lydte vid lagens ikraftträdande.

På en förmån som betalas för tiden före lagens ikraftträdande tillämpas 4 kap. 5 §,

6 kap. 2 § samt 7 kap. 1, 5 och 8 § sådana de lydte vid lagens ikraftträdande. Om det till den arbetssökande innan denna lag träder i kraft har börjat betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning med stöd av 7 kap. 8 § 3 eller 4 mom., tillämpas på honom eller henne 7 kap. 8 § sådan den lydte vid lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2014.

Lagens 5 kap. 2 § och 3 § 1 mom. tillämpas på en arbetssökande sedan han eller hon efter den 29 december 2013 har varit minst en kalendervecka i sådant arbete där arbetsvillkoret uppfylls.

Lagens 5 kap. 4 § 2 och 4 mom. tillämpas på arbete som utförts den 30 december 2013 och därefter.

Lagens 6 kap. 3 § tillämpas på en arbetssökande vars maximala dagpenningssperiod börjar efter denna lags ikraftträdande.

Om maximitiden för den arbetssökandes arbetslöshetsdagpenning har börjat före lagens ikraftträdande, tillämpas på honom eller henne 6 kap. 3 § 1 mom. sådant det lydte vid lagens ikraftträdande till och med den 31 mars 2014.

På en arbetssökande, vars anställningsförhållande har upphört före lagens ikraftträdande, tillämpas 6 kap. 3 a § 1 mom. sådant det lydte vid lagens ikraftträdande.

Om en arbetssökandes rätt till omställningsskyddstillägg eller omställningsskyddets förtjänstdel har börjat innan denna lag träder i kraft, betalas till honom eller henne förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel för den tid efter lagens ikraftträdande under vilken han eller hon deltagit i sysselsättningsfrämjande service. De dagar med arbetslöshetsdagpenning för vilka har betalats omställningsskyddstillägg eller omställningsskyddets förtjänstdel räknas in i maximitiden på 200 dagar för förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel.

På ärenden som gäller undanröjande av lagakraftvunna beslut och som är anhängiga i besvärshänsöndren för utkomstskyddsärenden vid lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om ändring av lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 2 kap. 10 § samt
ändras 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten, det inledande stycket i 6 kap. 3 § 1 mom., 11 kap. 1 §
 och 2 § 2 mom. samt 12 kap. 3 § 3 punkten som följer:

1 kap.

Allmänna bestämmelser

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

7) omställningsskydd en åtgärdsmodell som arbets- och näringsbyrån, arbetsgivaren och arbetstagarna genomför i samarbete, med hjälp av vilken man försöker hjälpa en arbetstagare som blir arbetslös på grund av uppsägning, eller permittering eller på grund av att en visstidsanställning upphör, att så snabbt som möjligt få arbete på nytt och som består av sådan service enligt denna lag som överenskommit i sysselsättningsplanen och eventuell annan service som utvecklar yrkesfärdigheterna,

6 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

3 §

Förutsättningar för studierna

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

11 kap.

Sysselsättningsskyldigheten, den regionala garantin och tilläggsstöd som beviljas kommuner

1 §

Att ordna möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

En arbetslös arbetssökande ska tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller Arbetskraftsutbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning till följd av maximitidens utgång upphör när han eller hon fyllt 57 år, men innan han eller hon fyller 60 år.

Arbets- och näringsbyrån ska för en arbetslös arbetssökande som fyllt 60 år ordna möjlighet till en sådan sysselsättningsfrämjande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen innan hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör på grund av maximitiden. Sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention ska ordnas under minst en så lång tid att den arbetssökande uppfyller det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning.

Om en sådan arbetslös arbetssökande som avses i 1 eller 2 mom. inte sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden och lämplig sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, rehabilitering eller arbete med lönesubvention i anställning

hos någon annan än kommunen inte kan ordnas för honom eller henne på det sätt som avses i 1 eller 2 mom., är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbets- och näringsbyrån ordna möjligheter till arbete för den arbetssökande i sex månader (*sysselsättningskyldighet*). Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. I 7 kap. 13 § föreskrivs om kommunens rätt att få lönesubvention för de arbetstagare som kommunen har sysselsatt på grundval av sysselsättningskyldigheten.

Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten ska vara heltidsarbete enligt branschens ordinarie arbetstider. För dem som får invalidpension som delpension ordnas deltidsarbete som motsvarar deras arbetsförmåga och uppfyller det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

Närmare bestämmelser om fullgörande av sysselsättningsskyldigheten och tillhörande anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningsskyldigheten

Arbete som utförts under den granskningsperiod för arbetsvillkoret som anges i lagen

om utkomstskydd för arbetslösa och som räknas in i arbetsvillkoret och deltagande i sysselsättningsfrämjande service som räknas in i arbetsvillkoret minskar sysselsättningskyldigheten på sex månader i motsvarande mån.

12 kap.

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

3 §

Arbets- och näringsbyråns uppgifter för att genomföra omställningsskyddet

I syfte att genomföra omställningsskyddet ska arbets- och näringsbyrån

3) reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av en arbetsgivare ha fått ett meddelande enligt 9 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen, 10 kap. 4 § i lagen om sjöarbetsavtal eller 37 a § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 11 kap. 1 § 2 mom. tillämpas dock först från den 1 januari 2017.

3.

Lag**om ändring av 9 kap. 3 a och 3 b § i arbetsavtalslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 9 kap. 3 a och 3 b § sådana de lyder, 9 kap. 3 a § i lag 456/2005 och 3 b § i lag 920/2012, som följer:

9 kap.

upp, deras yrken eller arbetsuppgifter samt
tidpunkterna för när anställningsförhållande-
na upphör.

**Förfarandet vid upphävande av arbetsav-
tal**

3 a §

*Arbetsgivarens meddelande till arbets- och
näringsbyrån*

En arbetsgivare ska utan dröjsmål meddela
arbets- och näringsbyrån om uppsägning av
arbetstagare, om minst tio arbetstagare sägs
upp av sådana ekonomiska orsaker eller pro-
duktionsorsaker som avses i 7 kap. 3, 4, 7 el-
ler 8 §.

Av det meddelande som avses i 1 mom.
ska framgå antalet arbetstagare som sägs

3 b §

*Arbetsgivarens skyldighet att informera om
sysselsättningsplan*

Arbetsgivaren är i de fall som avses i 3 a §
skyldig att informera arbetstagaren om den-
nes rätt till en sysselsättningsplan enligt la-
gen om offentlig arbetskrafts- och företags-
service.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

4.**Lag****om ändring av 37 a § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) 37 a § 2 mom. sådant det lyder
i lag 450/2007, som följer:

37 a §

*Sysselsättningsledighet och arbetsgivares
skyldighet att lämna meddelande*

tjänsteinnehavare av ekonomiska orsaker el-
ler av produktionsorsaker samt skyldighet att
informera tjänsteinnehavare om hans eller
hennes rätt till sysselsättningsplan bestäms
enligt arbetsavtalslagen.

Arbetsgivares skyldighet att meddela ar-
bets- och näringsbyrån om uppsägning av

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

5.

Lag**om ändring av 10 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) 10 kap. 4 och 5 § av dem 10 kap. 5 § sådan den lyder i lag 921/2012, som följer:

10 kap.	upp, deras yrken eller arbetsuppgifter samt tidpunkterna för när anställningsförhållandena upphör.
Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal	

4 §

5 §

Arbetsgivarens meddelande till arbets- och näringsbyrå

Arbetsgivarens skyldighet att informera om sysselsättningsplan

En arbetsgivare ska utan dröjsmål meddela arbets- och näringsbyrå om uppsägning av arbetstagare, om minst tio arbetstagare sägs upp av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 8 kap. 3, 4, 6 eller 7 §.

Arbetsgivaren är i de fall som avses i 4 § skyldig att informera arbetstagaren om dennes rätt till en sysselsättningsplan enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service.

Av det meddelande som avses i 1 mom. ska framgå antalet arbetstagare som sägs

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

Helsingfors den 29 augusti 2013

Vid förhinder för statsministern, utrikesminister

ERKKI TUOMIOJA

Social- och hälsovårdsminister *Paula Risikko*

1.

Lag**om ändring av lagen om utkomtskydd för arbetslösa**

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen om utkomtskydd för arbetslösa (1290/2002) 5 kap. 5 § 2 mom., 6 kap. 3 c och 3 d §, 7 kap. 1 § 2 mom. samt 8 § 3 och 4 mom. samt 11 kap. 2 § 5 mom. 2 punkten och 4 § 1 mom. 6 punkten,

av dem 5 kap. 5 § 2 mom., 6 kap. 3 d § samt 7 kap. 8 § 3 och 4 mom. sådana de lyder i lag 1188/2009, 6 kap. 3 c § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 918/2012, 7 kap. 1 § 2 mom. sådant det lyder i lag 918/2012 och 11 kap. 4 § 1 mom. 6 punkten sådana de lyder i lag 1001/2012,

ändras 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 2 kap. 5 § 2 mom. och 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 1 § 2 mom., 3 kap. 1 § 2 mom. och 7 § 2 mom., 4 kap. 5 §, 5 kap. 2 §, 3 § 1 mom., 4 § 1—4 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 8 och 13 §, 6 kap. 1 § 1 och 2 mom., 2, 3, 3 a och 3 e §, 4 § 1 mom., 5 § 1 mom., 6, 8 och 9 §, 11 § 2 mom., 7 kap. 3 § 3 mom., 5, 10 och 11 §, det inledande stycket i 11 kap. 2 § 5 mom., 13 kap. 1 § 1 mom. och 2 § samt 14 kap. 1 a och 2 §,

av dem 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 5 kap. 4 § 4 mom., 7 kap. 3 § 3 mom. och 13 kap. 1 § 1 mom. sådana de lyder i lag 918/2012, 2 kap. 5 § 2 mom., 7 § 1 mom. 7 punkten, 2 a kap. 1 § 2 mom. och 3 kap. 1 § 2 mom. sådana de lyder i lag 1001/2012, 4 kap. 5 § sådana de lyder delvis ändrad i lag 288/2012, 5 kap. 2 §, 3 § 3 mom., 6 §, 7 § 1 mom., 6 kap. 1 § 2 mom., 3 och 3 e §, 5 § 1 mom. och 9 § sådana de lyder i lag 1188/2009, 6 kap. 8 § och 7 kap. 5 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 918/2012, 5 kap. 4 § 2 mom. sådant det lyder i lag 1354/2007, 5 kap. 4 § 3 mom., 6 kap. 11 § 2 mom. och 14 kap. 1 a § sådana de lyder i lag 1252/2006, 5 kap. 8 § sådana de lyder delvis ändrad i lag 1047/2004, 5 kap. 13 § sådana de lyder delvis ändrad i lagarna 459/2005, 1188/2009 och 288/2012, 6 kap. 1 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1256/2011, 6 kap. 2 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 1439/2011, 6 kap. 3 a § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 764/2011, 6 kap. 4 § 1 mom. sådant det lyder i lag 1049/2009, 7 kap. 10 § sådana de lyder i lagarna 1188/2009 och 1001/2012, 7 kap. 11 § sådana de lyder i lag 313/2010 samt 14 kap. 2 § sådana de lyder i lagarna 608/2004 och 1188/2009, samt

fogas till 12 kap. en ny 4 b § och till 14 kap. 1 § ett nytt 2 mom. som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser**Allmänna bestämmelser**

5 §

5 §

Definitioner

Definitioner

I denna lag avses med

I denna lag avses med

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

14) orsak som jämföras med tillstånd att utföra arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller på grund av ett villkor i arbetsavtalet samt att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003), 6 kap. 9 § i kyrkolagen (1054/1993), 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), 48 § i lagen om försvarsmakten (551/2007), 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998), 42 § i lagen om republikens presidents kansli (100/2012) eller i 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994); dock inte om orsaken till avbrottet är att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i kontroll eller undersökning som gäller hans eller hennes hälsotillstånd eller att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd,

14) orsak som jämföras med tillstånd att utföra arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i första meningen i 2 kap. 12 § 2 mom. i arbetsavtalslagen eller på grund av ett villkor i arbetsavtalet samt att utförandet av arbetet och löneutbetalningen avbryts helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän (1197/2003), 6 kap. 63 § i kyrkolagen (1054/1993), 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003), 48 § i lagen om försvarsmakten (551/2007), 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän (1166/1998), 42 § i lagen om republikens presidents kansli (100/2012) eller i 40 § i statstjänstemannalagen (750/1994); dock inte om orsaken till avbrottet är att en person som står i tjänsteförhållande vägrar att delta i kontroll eller undersökning som gäller hans eller hennes hälsotillstånd eller att lämna uppgifter om sitt hälsotillstånd,

2 kap.

2 kap.

Allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner**Allmänna Arbetskraftspolitiska förutsättningar för erhållande av förmåner**

5 §

5 §

*Företagsverksamhet och eget arbete**Företagsverksamhet och eget arbete*

En person anses vara sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete, om den arbetsinsats som verksamheten kräver är så stor att den hindrar honom eller henne att ta emot heltidsarbete. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses sysselsättningen utgöra bisyssla åtminstone om personen under minst åtta månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller det egna arbetet.

En person anses vara sysselsatt på heltid som företagare eller på motsvarande sätt i eget arbete, om den arbetsinsats som verksamheten kräver är så stor att den hindrar honom eller henne att ta emot heltidsarbete. Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses sysselsättningen utgöra bisyssla åtminstone om personen under minst sex månader har haft heltidsarbete som inte har samband med företagsverksamheten eller det egna arbetet

7 §

*Företagares familjemedlemmars upphörande
med arbete*

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses en företagares familjemedlems arbete i företaget ha upphört, om

7) personens arbete har upphört på grund av att förutsättningarna för företagsverksamhet har försämrats på ett bestående sätt och inkomsten av företagsverksamheten per person som deltar i arbetet är mindre än den arbetsinkomst enligt 5 kap. 7 § 1 mom. som visar att företagsverksamheten är av väsentlig omfattning, och inga andra än företagarens familjemedlemmar arbetar i företaget.

7 §

*Företagares familjemedlemmars upphörande
med arbete*

Om det inte finns skäl att göra någon annan bedömning, anses en företagares familjemedlems arbete i företaget ha upphört, om

7) personens arbete har upphört på grund av att förutsättningarna för företagsverksamhet har försämrats på ett bestående sätt och inkomsten av företagsverksamheten per person som deltar i arbetet är mindre än 1 000 euro per månad, och inga andra än företagarens familjemedlemmar arbetar i företaget.

2 a kap.

**Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt
klandervärda**

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 9 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

2 a kap.

**Förfaranden som är arbetskraftspolitiskt
klandervärda**

1 §

Att lämna arbetet och att bli uppsagd

Det som föreskrivs i 1 mom. tillämpas också när personens utförande av arbete och löneutbetalning har avbrutits helt och hållet av en orsak som avses i 43 § i lagen om riksdagens tjänstemän, 6 kap. 63 § i kyrkolagen, 47 § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare, 48 § i lagen om försvarsmakten, 31 § i lagen om Finlands Banks tjänstemän, 42 § i lagen om republikens presidents kansli eller i 40 § i statstjänstemannalagen.

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §

Ålder

Oberoende av vad som bestäms i 1 mom. beviljas en person arbetslöshetsförmåner efter den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, om han eller hon är förhindrad att arbeta av de orsaker som nämns i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten eller 2 mom. eller om han eller hon är permitterad på heltid. Arbetslöshetsförmåner beviljas högst till utgången av den kalendermånad då personen fyller 68 år.

7 §

*Inverkan av vinst från försäljning av företagsegen-
dom*

Vinsten från försäljning av företagsegen-
dom periodiseras över högst 24 månader.
Försäljningsvinsten periodiseras emellertid
inte om företagsverksamheten har pågått
högst 18 månader eller om företagets balans-
omslutning för den senaste räkenskapsperio-
den minskad med skulderna för företagsverk-
samheten är högst 10 000 euro. När balans-
räkning saknas används en egendomsförteck-
ning.

3 kap.

Allmänna begränsningar för erhållande av förmåner

1 §

Ålder

Trots vad som bestäms i 1 mom. beviljas en person arbetslöshetsförmåner efter den kalendermånad då han eller hon fyller 65 år, om han eller hon är förhindrad att arbeta av de orsaker som nämns i 1 kap. 5 § 1 mom. 14 punkten, 4 kap. 1 § 1 mom. 2 punkten eller 1 a § eller om han eller hon är permitterad på heltid. Arbetslöshetsförmåner beviljas högst till utgången av den kalendermånad då personen fyller 68 år.

7 §

*Inverkan av vinst från försäljning av före-
tagsegen-
dom*

Vinsten från försäljning av företagsegen-
dom periodiseras över högst 24 månader.
Försäljningsvinsten periodiseras emellertid
inte om företagsverksamheten har pågått
högst 18 månader eller om företagets balans-
omslutning för den senaste räkenskapsperio-
den minskad med skulderna för företagsverk-
samheten är högst 20 000 euro. När balans-
räkning saknas används en egendomsför-
teckning.

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §

Förmånsbelopp

Den jämkade arbetslöshetsförmånen uträknas så att förmånen och 50 procent av inkomsten sammanlagt under en jämningsperiod kan uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas i förmån.

Beloppet av jämkad inkomstrelaterad dagpenning beräknas så att summan av dagpenningen jämte eventuella barnförhöjningar och inkomsten under jämningsperioden motsvarar högst 90 procent av den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, likväl minst samma belopp som personen i fråga skulle ha rätt att få i grunddagpenning.

Om en person har rätt till förhöjd förtjänst-del eller omställningsskyddets förtjänst-del enligt 6 kap. 2 §, kan summan av den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen jämte eventuella barnförhöjningar tillsammans med arbetsinkomsten vara högst lika stor som den lön som ligger till grund för dagpenningen, dock minst lika mycket som personen skulle ha rätt att få i grunddagpenning ökad med eventuell barnförhöjning och den förhöjningsdel eller det omställningsskyddstillägg som avses i 6 kap. 1 § 2 mom.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

2 §

Löntagares rätt till arbetslöshetsdagpenning

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en medlem av en löntagarkassa (*försäkrad*) som har varit försäkrad åtminstone de 34 närmast föregående veckorna och som medan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret.

4 kap.

Jämkade och minskade arbetslöshetsförmåner

5 §

Förmånsbelopp

Den jämkade arbetslöshetsförmånen uträknas så att förmånen och 50 procent av inkomsten sammanlagt under en jämningsperiod kan uppgå till det belopp som annars hade kunnat betalas i förmån.

Den jämkade inkomstrelaterade dagpenningen kan tillsammans med arbetsinkomsten utgöra högst 95 procent av den lön som ligger till grund för dagpenningen, dock minst så mycket som personen skulle ha rätt att få i arbetslöshetsförmån som grunddagpenning.

5 kap.

Förutsättningar för erhållande av arbetslöshetsdagpenning

2 §

Löntagares rätt till arbetslöshetsdagpenning

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en medlem av en löntagarkassa (*försäkrad*) som har varit försäkrad åtminstone de 26 närmast föregående veckorna och som medan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret,

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

Rätt till grunddagpenning har en arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret.

Rätt till grunddagpenning har en arbetssökande som uppfyller arbetsvillkoret.

3 §

3 §

*Löntagares arbetsvillkor**Löntagares arbetsvillkor*

En löntagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 28 månaderna (*granskningsperiod*) i minst 34 kalenderveckor har varit i sådant arbete som avses i 4 §.

En löntagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 28 månaderna (*granskningsperiod*) i minst 26 kalenderveckor har varit i sådant arbete som avses i 4 §.

4 §

4 §

*Arbete som skall räknas in i löntagares arbetsvillkor**Arbete som ska räknas in i löntagares arbetsvillkor*

I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

I löntagares arbetsvillkor inräknas de kalenderveckor under vilka en person har varit i sådant arbete som omfattas av en försäkring och som uppfyller kraven för arbetstid och lön. *I arbetsvillkoret räknas även in sådana fulla kalenderveckor under vilka personen i fråga sedan han eller hon fyllt 60 år har omfattats av sådan sysselsättningsfrämjande service som arbets- och näringsbyrån ordnar med stöd av 11 kap. 1 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.* En kalendervecka kan inräknas i arbetsvillkoret endast en gång.

Kraven för arbetstid uppfylls, om arbetstiden i ett eller flera arbeten är sammanlagt minst 18 timmar eller när den ordinarie arbetstiden i periodarbete enligt arbetsavtalet under en utjämningsperiod är i genomsnitt sammanlagt minst 18 timmar per kalendervecka. *I arbetsvillkoret inräknas en sådan period om fyra på varandra följande kalenderveckor under vilken arbetstiden uppgår till sammanlagt minst 80 timmar fördelad på varje kalendervecka, om personen i fråga begär detta skriftligt innan arbetsvillkoret blir uppfyllt.* I arbetstiden inräknas inte den arbetstid som har sparats i en arbetstidsbank.

Kraven för arbetstid uppfylls, om arbetstiden i ett eller flera arbeten är sammanlagt minst 18 timmar eller när den ordinarie arbetstiden i periodarbete enligt arbetsavtalet under en utjämningsperiod är i genomsnitt sammanlagt minst 18 timmar per kalendervecka. I arbetstiden inräknas inte den arbetstid som har sparats i en arbetstidsbank.

Kraven för lön uppfylls när lönen är kollektivavtalsenlig. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, skall lönen för heltidsarbete vara minst 940 euro i månaden.

Kraven för lön uppfylls när lönen är kollektivavtalsenlig. Om det inte finns något kollektivavtal inom branschen, ska lönen för heltidsarbete vara minst 1 134 euro i måna-

Vid beräkningen av om arbetsvillkoret enligt 3 § har uppfyllts beaktas hälften av antalet kalenderveckor under vilka sådant arbete utförts i fråga om vilket arbetsgivaren för lönekostnaderna har fått högsta förhöjda lönesubvention. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning. I arbetsvillkoret inräknas heller inte den tid för vilken en person har betalats sänkt lön för sjukdomstid med stöd av arbets- eller tjänstekollektivavtal.

den.

I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning. I arbetsvillkoret inräknas inte heller den tid för vilken en person har betalats sänkt lön för sjukdomstid med stöd av arbets- eller tjänstekollektivavtal.

5 §

Försäkringsperioder som räknas löntagare till godo

Om en medlem av en företagarkassa efter att ha blivit löntagare och utträtt ur kassan inom en månad ansluter sig till en löntagarkassa, ska av den tid som han eller hon varit i arbete som kassamedlem och försäkrad i företagarkassan högst 10 veckor räknas honom eller henne till godo i arbetsvillkoret för inkomstrelaterad dagpenning.

5 §

Försäkringsperioder som räknas löntagare till godo

(upphävs)

6 §

Företagares rätt till arbetslöshetsdagpenning

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en medlem av en företagarkassa som har varit försäkrad åtminstone de 18 föregående månaderna och som medan han eller hon varit försäkrad uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

Rätt till grunddagpenning har en företagare som har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

6 §

Företagares rätt till arbetslöshetsdagpenning

Rätt till inkomstrelaterad dagpenning har en medlem av en företagarkassa som har varit försäkrad åtminstone de 15 föregående månaderna och som medan han eller hon varit försäkrad har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

Rätt till grunddagpenning har en företagare som har uppfyllt arbetsvillkoret för företagare.

7 §

Företagares arbetsvillkor

En företagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 48 månaderna (*granskningsperiod*) i minst 18 månader har arbetat som företagare i före-

7 §

Företagares arbetsvillkor

En företagares arbetsvillkor blir uppfyllt då han eller hon under de närmast föregående 48 månaderna (*granskningsperiod*) i minst 15 månader har arbetat som företagare. I arbets-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tagsverksamhet som till sin omfattning har varit väsentlig. I arbetsvillkoret inräknas minst fyra månader långa arbetsperioder och varje period som personen har arbetat som företagare inräknas endast en gång i arbetsvillkoret. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning. Genom förordning av statsrådet bestäms om den arbetsinkomst för försäkring enligt lagen om pension för företagare eller lagen om pension för lantbruksföretagare samt den arbetsförtjänst enligt lagen om pension för arbetstagare som visar att företagsverksamheten är av väsentlig omfattning.

villkoret inräknas de månader under vilka personens arbetsinkomst enligt lagen om pension för företagare, lagen om pension för lantbruksföretagare eller lagen om pension för arbetstagare har uppgått till sammanlagt minst 1 000 euro i månaden. I arbetsvillkoret inräknas minst fyra månader långa arbetsperioder och varje period som personen har arbetat som företagare inräknas endast en gång i arbetsvillkoret. I arbetsvillkoret inräknas inte arbete som en person utfört medan han eller hon fått partiell sjukdagpenning.

8 §

Försäkringsperioder som räknas företagare till godo

Om en medlem av en företagarkassa efter att ha utträtt ur kassan inom en månad ansluter sig till en annan företagarkassa, skall den tid som han eller hon har varit i arbete som kassamedlem och försäkrad i föregående kassa räknas honom eller henne till godo.

Om en medlem av en löntagarkassa inom en månad efter det att han eller hon har inlett företagsverksamhet och utträtt ur kassan ansluter sig till en företagarkassa, inräknas i fråga om inkomstrelaterad dagpenning i arbetsvillkoret för företagare högst sex månader av det arbetsvillkor som uppfyllts under medlemstiden och tiden som försäkrad i löntagarkassan.

I fråga om grunddagpenning inräknas i arbetsvillkoret för företagare arbete som utförts under de närmast föregående 28 månaderna och som inräknas i löntagares arbetsvillkor.

13 §

Självrisktid

Arbetslöshetsdagpenning betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under

8 §

Försäkringsperioder som räknas företagare till godo

Om en medlem av en företagarkassa efter att ha utträtt ur kassan inom en månad ansluter sig till en annan företagarkassa, ska den tid som han eller hon har varit i arbete som kassamedlem och försäkrad i föregående kassa räknas honom eller henne till godo.

I fråga om grunddagpenning inräknas i arbetsvillkoret för företagare arbete som utförts under de närmast föregående 28 månaderna och som inräknas i löntagares arbetsvillkor.

13 §

Självrisktid

Arbetslöshetsdagpenning betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt sju fulla arbetsdagar under

högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden åläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

En person har trots 1 och 2 mom. rätt till arbetslöshetsdagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om han eller hon annars uppfyller villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

under högst åtta på varandra följande kalenderveckor. Självrisktiden åläggs en gång per maximal utbetalningstid för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 §.

Självrisktid åläggs likväl inte, om dagpenningsperiodens maximitid börjar inom ett år från det att föregående maximitid började och om självrisktiden har ålagts när den föregående dagpenningsperiodens maximitid började.

Som självriskdagar räknas inte de dagar då personen i fråga inte uppfyller villkoren i 2 kap. för erhållande av inkomstrelaterad dagpenning eller grunddagpenning eller för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsdagpenning på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap. eller berättigad till jämkad arbetslöshetsdagpenning på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids. Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsförmåner med stöd av 10 kap.

En person har trots 1—3 mom. rätt till arbetslöshetsdagpenning, om orsaken till att arbetet förhindrats är en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden och om han eller hon annars uppfyller villkoren för erhållande av arbetslöshetsdagpenning.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

1 §

Arbetslöshetsdagpenningens belopp

Grunddagpenningen är 26,09 euro per dag. Grunddagpenningens förhöjningsdel och omställningsskyddstillägg är 3,82 euro per dag.

6 kap.

Arbetslöshetsdagpenningens belopp och varaktighet

1 §

Arbetslöshetsdagpenningens belopp

Grunddagpenningen är 31,36 euro per dag. Grunddagpenningens förhöjningsdel är 4,59 euro per dag.

2 §

Den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel, förhöjda förtjänstdel och omställningsskyddets förtjänstdel

Förtjänstdelen utgör 45 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 20 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen jämte barnförhöjning är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen jämte eventuell barnförhöjning.

Den förhöjda förtjänstdelen utgör 57,5 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 35 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stort som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning och förhöjningsdel.

Omställningsskyddets förtjänstdel utgör 65 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är omställningsskyddets förtjänstdel i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 37,5 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stort som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning och eventuellt omställningsskyddstillägg.

Vid omvandling av den per månad beräknade lönen till dagslön eller tvärtom anses månaden omfatta 21,5 arbetsdagar.

2 §

Den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel och förhöjda förtjänstdel

Förtjänstdelen utgör 45 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 20 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är högst 90 procent av den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning.

Den förhöjda förtjänstdelen utgör 65 procent av skillnaden mellan dagslönen och grunddelen. När lönen per månad är större än 105 gånger grunddelen, är förtjänstdelen i fråga om den del av dagslönen som överskrider denna gräns 37,5 procent. Beloppet av den inkomstrelaterade dagpenningen med barnförhöjning är då högst lika stort som den dagslön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, dock minst lika stort som grunddelen med eventuell barnförhöjning och förhöjningsdel.

Vid omvandling av den per månad beräknade lönen till dagslön eller tvärtom anses månaden omfatta 21,5 arbetsdagar.

3 §

Betalning av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel då arbetslösheten börjar

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas för sammanlagt högst 20 dagar till en arbetssökande som har varit i arbete sammanlagt minst tre år innan rätten till arbetslöshetsdagpenning började. Om den arbetssökande då han eller hon blir arbetslös uppfyller villkoren enligt 3 a § för betalning av förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel på grundval av lång arbetshistoria, har han eller hon inte rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt denna paragraf då han eller hon blir arbetslös.

En arbetssökande som har fått förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel med stöd av 3 a § har rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel med stöd av denna paragraf, om han eller hon på nytt har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare sedan förhöjningsdelen eller den förhöjda förtjänstdelen enligt 3 a § började betalas ut.

Förhöjningsdelen och den förhöjda förtjänstdelen börjar betalas från början när arbetssökanden på nytt har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare.

3 a §

Betalning av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel sedan en lång arbetshistoria avslutats

Förhöjningsdelen betalas till en arbetssökande som har förlorat sitt arbete av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker enligt 7 kap. 3, 4, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen, av motsvarande orsaker enligt lagen om sjöarbetsavtal eller av motsvarande orsaker i an-

3 §

Förkortning av utbetalningstiden för den inkomstrelaterade dagpenningens förtjänstdel

Till en mottagare av inkomstrelaterad dagpenning som inte har varit i arbete sammanlagt minst tre år innan rätten till arbetslöshetsdagpenning började ska den inkomstrelaterade dagpenningen för de 100 sista dagarna av dagpenningsperiodens maximitid betalas till det belopp som den skulle betalas som grunddagpenning.

Om mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har förelagts en tidsperiod utan ersättning eller skyldighet att vara i arbete sedan han eller hon förfarit klandervärt på det sätt som avses i 2 a kap. 12 §, ska den inkomstrelaterade dagpenningen under de 100 sista dagarna av dagpenningsperiodens maximitid betalas till det belopp som den skulle betalas som grunddagpenning. Om mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning inte har sådan tid i arbete som avses i 1 mom., ska den inkomstrelaterade dagpenningen för de 200 sista dagarna av maximitiden betalas till det belopp som den skulle betalas som grunddagpenning.

Tillämpningen av 2 mom. förutsätter att mottagaren av inkomstrelaterad dagpenning inte under de 250 första dagarna med arbetslöshetsdagpenning har betalats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel under sammanlagt minst 40 dagar för tiden i sysselsättningsfrämjande service.

3 a §

Betalning av förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel sedan en lång arbetshistoria avslutats

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas för sammanlagt högst 90 dagar till en arbetssökande som har blivit arbetslös för att

1) hans eller hennes arbetsavtal har sagts upp och uppsägningen inte beror på honom eller henne själv på det sätt som avses i 2 a

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

slutning till en offentlig sammanslutnings verksamhet och som innan han eller hon förlorade sitt arbete har varit minst 20 år i arbete på det sätt som avses i 11 §.

En person anses ha förlorat sitt arbete av produktionsorsaker eller ekonomiska orsaker på det sätt som avses i 1 mom. även när han eller hon har sagt upp sitt arbetsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen sedan en permittering utan avbrott har varat minst 200 dagar.

Förhöjd förtjänstdel betalas till en arbetssökande som uppfyller villkoren enligt 1 mom. och som innan han eller hon förlorade sitt arbete har varit medlem av en löntagarkassa minst fem år.

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas för sammanlagt högst 100 dagar. Om uppsägningsgrunden har bestridits, varken beviljas inkomstrelaterad dagpenning och grunddagpenning eller betalas den förhöjd förrän ett slutligt avgörande i ärendet har fattats.

kap. 1 § 1 mom.,

2) han eller hon har sagt upp sitt arbetsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen sedan en permittering utan avbrott har varat minst 200 dagar.

Förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel betalas också till en arbetssökande som har blivit arbetslös efter en visstidsanställning som börjat omedelbart efter att ett anställningsförhållande enligt 1 mom. 1 punkten hos samma arbetsgivare har upphört genom uppsägning.

En förutsättning för att förhöjningsdelen ska betalas är dessutom att

1) den som har blivit arbetslös anmäler sig som arbetslös arbetssökande inom 60 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde, och

2) den som har blivit arbetslös har varit minst 20 år i arbete på det sätt som avses i 11 § när det anställningsförhållande som avses i 1 mom. upphör.

En förutsättning för att förhöjd förtjänstdel ska betalas är dessutom att

1) den som har blivit arbetslös anmäler sig som arbetslös arbetssökande inom 60 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde, och

2) den som har blivit arbetslös har varit minst 20 år i arbete på det sätt som avses i 11 § och har varit medlem av en löntagar-kassa sammanlagt minst fem år när det anställningsförhållande som avses i 1 mom. upphör.

I den tid i arbete som avses i 3 och 4 mom. räknas inte in den tid på grundval av vilken en arbetssökande tidigare beviljats förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel. Om den sökande när anställningsförhållandet upphör är förhindrad att vara på arbetsmarknaden av en sådan godtagbar orsak som avses i 5 kap. 3 § 2 mom., räknas den tid på 60 dagar som avses i 3 och 4 mom. från det att detta hinder upphört.

3 c §

*Förutsättningar för omställningsskyddstillägg
och omställningsskyddets förtjänstdel*

Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas till en arbetssökande (upphävs)

1) som omfattas av omställningsskydd enligt 2 kap. 10 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice,

2) som har en gällande sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan, och

3) som har rätt till arbetslöshetsdagpenning sedan han eller hon uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare.

Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan. Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas också för tiden mellan service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, om denna tid är högst sju kalenderdagar.

Om uppsägningsgrunden har bestridits, varken beviljas inkomstrelaterad dagpenning och grunddagpenning eller betalas den förhöjd med omställningsskyddstillägg eller omställningsskyddets förtjänstdel förrän ett slutligt avgörande i ärendet har fattats.

Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas inte, om den arbetssökande har rätt till tilläggsdagar enligt 9 § i detta kapitel.

3 d §

Maximitiden för betalning av omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel

Omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets förtjänstdel betalas för sammanlagt högst 200 dagar. (upphävs)

Maximitiden för betalning av omställningsskyddstillägg och omställningsskyddets

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

tilläggsdel börjar räknas på nytt när arbets-sökanden har uppfyllt arbetsvillkoret för lön-tagare.

3 e §

Betalningsordningen för förhöjningsdelarna och de förhöjda förtjänstdelarna samt om-ställningsskyddstillägget och omställnings-skyddets förtjänstdel

Förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel be-talas inte en arbetssökande som har rätt till omställningsskyddstillägg eller omställnings-skyddets förtjänstdel.

Om omställningsskyddstillägg eller om-ställningsskyddets förtjänstdel har betalats för maximitiden, har den arbetssökande inte för tiden efter detta rätt till förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt 3 b § under samma maximala dagpenningssperiod.

Om en arbetssökande har rätt att få förhöj-ningsdel eller förhöjd förtjänstdel på flera grunder, betalas den arbetssökande i första hand förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt 3 b §, därefter förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt 3 § som ska betalas när arbetslösheten börjar och i sista hand förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt 3 a § som betalas sedan en lång arbetshistoria avslutats.

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares in-komstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning beräknas utgå-ende från personens stabiliserade lön för den tid omedelbart innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt lönta-gares arbetsvillkor. Om arbetet och lönein-komsten har varit av säsongbetonad natur, be-räknas den inkomstrelaterade dagpenningen på årsinkomsten. Vid beräkning av den lön som ligger till grund för dagpenningen avdras från lönen eller från årsinkomstens arbetsin-komstandel 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningss-premie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukför-

3 e §

Betalningsordningen för förhöjningsdelar-na och de förhöjda förtjänstdelarna

Om en arbetssökande har rätt att få förhöj-ningsdel eller förhöjd förtjänstdel på grund-val av 3 a och 3 b §, betalas den arbetssö-kande i första hand förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel enligt 3 b §.

4 §

Lön som ligger till grund för löntagares in-komstrelaterade dagpenning

Den lön som ligger till grund för löntagares inkomstrelaterade dagpenning beräknas utgå-ende från personens stabiliserade lön för den tid innan arbetslösheten började under vilken han eller hon har uppfyllt löntagares arbets-villkor. Om arbetet och löneinkomsten har varit av säsongbetonad natur, beräknas den inkomstrelaterade dagpenningen på årsin-komsten. Vid beräkning av den lön som lig-ger till grund för dagpenningen avdras från lönen eller från årsinkomstens arbetsin-komstandel 60 procent av det sammanlagda beloppet av sjukförsäkringens dagpenningss-premie enligt 18 kap. 21 § 1 mom. i sjukför-

säkringslagen, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift för personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

säkringslagen, arbetstagarens arbetspensionsförsäkringsavgift för personer under 53 år enligt 153 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare och löntagares arbetslöshetsförsäkringspremie enligt 18 § 1 mom. i lagen om finansiering av arbetslöshetsförmåner.

5 §

Arbetsinkomst som utgör grund för företagares inkomstrelaterade dagpenning

Företagares inkomstrelaterade dagpenning bestäms på grundval av den arbetsinkomst enligt vilken företagen under sammanlagt högst 18 månader innan han eller hon blev arbetslös har varit försäkrad i en företagarkassa. Den arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen får dock inte bestämmas till ett högre belopp än vad den fastställda arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare *eller* lagen om pension för lantbruksföretagare utgör för nämnda tid eller lönen enligt lagen om pension för arbetstagare i genomsnitt har varit under nämnda tid. Har arbetsinkomsten under ovan nämnda tid ändrats, räknas den dagpenningsgrundande arbetsinkomsten så att det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna divideras med motsvarande tid. En ökning av arbetsinkomsten med mera än 20 procent beaktas dock inte.

5 §

Arbetsinkomst som utgör grund för företagares inkomstrelaterade dagpenning

Företagares inkomstrelaterade dagpenning bestäms på grundval av den arbetsinkomst enligt vilken företagen under sammanlagt högst 15 månader innan han eller hon blev arbetslös har varit försäkrad i en företagarkassa. Den arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen får dock inte bestämmas till ett högre belopp än vad den fastställda arbetsinkomsten enligt lagen om pension för företagare och lagen om pension för lantbruksföretagare samt lagen om pension för arbetstagare i genomsnitt har varit sammanlagt under nämnda tid. Har arbetsinkomsten under ovan nämnda tid ändrats, räknas den dagpenningsgrundande arbetsinkomsten så att det sammanlagda beloppet av de fastställda arbetsinkomsterna divideras med motsvarande tid. En ökning av arbetsinkomsten med mera än 20 procent beaktas dock inte.

6 §

Barnförhöjning

Till en mottagare av arbetslöshetsdagpenning som försörjer barn under 18 år betalas dagpenningen jämte barnförhöjning, vilken för ett barn är 4,21 euro, för två barn sammanlagt 6,18 euro och för tre eller flera barn sammanlagt 7,97 euro.

6 §

Barnförhöjning

Till en mottagare av arbetslöshetsdagpenning som försörjer barn under 18 år betalas dagpenningen jämte barnförhöjning, vilken för ett barn är 5,06 euro, för två barn sammanlagt 7,43 euro och för tre eller flera barn sammanlagt 9,58 euro.

8 §

När dagpenningsperioden börjar från början

När en löntagare efter att ha blivit berättigad till arbetslöshetsdagpenning har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare, börjar den maximitid för dagpenningsperioden som avses i 7 § räknas från början, och den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen bestäms på nytt. Förfarandet är det samma om en företagare har uppfyllt företagares arbetsvillkor.

Den inkomstrelaterade dagpenning för löntagare som bestäms utifrån de nya inkomstuppgifterna är minst lika stor som grunddagpenningen och, om löntagaren har uppfyllt arbetsvillkoret innan maximitiden gått ut, minst 80 procent av den inkomstrelaterade dagpenning som tidigare betalades till löntagaren. Jämförelsen görs med en sådan full dagpenning som bestäms i enlighet med 2 § 1 mom. Barnförhöjningar ingår inte i de dagpenningar som används vid jämförelsen.

Om den arbetssökandes arbetsvillkor har uppfyllts i arbete där han eller hon sysselsatts på grundval av skyldigheten enligt 11 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, bestäms inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen på nytt, om inte den lön som bestäms på grundval av de nya inkomstuppgifterna är större än den lön som bestämts tidigare.

8 §

När dagpenningsperioden börjar från början och lönen räknas om

När en löntagare efter att ha blivit berättigad till arbetslöshetsdagpenning har uppfyllt arbetsvillkoret för löntagare, börjar den maximitid för dagpenningsperioden som avses i 7 § räknas från början, och den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen räknas om. Förfarandet är det samma om en företagare har uppfyllt företagares arbetsvillkor.

Den lön som ligger till grund för dagpenningen räknas emellertid inte om, ifall dagpenningsperiodens maximitid enligt den omräknade lönen skulle börja inom ett år från det att föregående maximitid började och om personens lön som ligger till grund för dagpenningen har räknats ut när den föregående dagpenningsperiodens maximitid började.

Om löntagaren har uppfyllt arbetsvillkoret innan maximitiden gått ut, är den nya inkomstrelaterade dagpenningen minst 80 procent av den inkomstrelaterade dagpenning som tidigare betalades till löntagaren. Jämförelsen görs med en sådan full dagpenning som bestäms i enlighet med 2 § 1 mom. Barnförhöjningar ingår inte i de dagpenningar som används vid jämförelsen.

Om den arbetssökandes arbetsvillkor har uppfyllts i arbete där han eller hon sysselsatts på grundval av skyldigheten enligt 11 kap. 1 § 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice, räknas inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen på nytt, om inte den lön som räknats ut på grundval av de nya inkomstuppgifterna är större än den lön som bestämts tidigare. *Om det i arbetsvillkoret för den arbetssökande har räknats in den tid under vilken han eller hon deltagit i sysselsättningsfrämjande service, räknas inte den lön som ligger till grund för arbetslöshetsdagpenningen om.*

9 §

Rätt till tilläggsdagar

En arbetssökande som är född före 1950 och som har fyllt 57 år innan maximitiden enligt 7 § gått ut kan utan hinder av maximitiden betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken han eller hon fyller 60 år. En person som är född före 1950 och som har fyllt 60 år innan maximitiden enligt 7 § gått ut betalas dagpenning dock till utgången av den kalendermånad under vilken maximitiden om 500 dagar går ut.

En arbetssökande som är född 1950—1954 kan utan hinder av maximitiden enligt 7 § betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år, om han eller hon har fyllt 59 år före utgången av maximitiden och när maximitiden går ut i minst fem år under de senaste 20 åren har varit i sådant arbete som avses i 11 §.

En arbetssökande som är född 1955 eller därefter kan utan hinder av maximitiden enligt 7 § betalas löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år, om han eller hon har fyllt 60 år före utgången av maximitiden och när maximitiden går ut i minst fem år under de senaste 20 åren har varit i sådant arbete som avses i 11 §.

11 §

Beräkning av tid i arbete

Antalet arbetade månader fås genom att inkomsten under respektive kalenderår divideras med talet 423. Kvoten för ett kalenderår avrundas nedåt till närmaste hela tal, som kan vara högst 12. Kvoterna för de olika åren räknas samman.

9 §

Rätt till tilläggsdagar

Löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning betalas trots maximitiden enligt 7 § till utgången av den kalendermånad under vilken den arbetssökande fyller 65 år, om han eller hon är född

1) 1950—1954 och om han eller hon har fyllt 59 år före utgången av maximitiden,

2) 1955 eller 1956 och om han eller hon har fyllt 60 år före utgången av maximitiden,

3) 1957 eller därefter och om han eller hon har fyllt 61 år före utgången av maximitiden.

Tillämpningen av 1 mom. förutsätter att den arbetssökande när maximitiden går ut under de senaste 20 åren har minst fem år sådan tid arbete som avses i 11 §.

Löntagares grunddagpenning och inkomstrelaterade dagpenning betalas trots maximitiden enligt 7 § till en arbetssökande under tiden för sysselsättningsfrämjande service, om servicen har ordnats med stöd av skyldigheten enligt 11 kap. 1 § 1 eller 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företags-service.

11 §

Beräkning av tid i arbete

Antalet arbetade månader fås genom att inkomsten under respektive kalenderår divideras med talet 510. Kvoten för ett kalenderår avrundas nedåt till närmaste hela tal, som kan vara högst 12. Kvoterna för de olika åren räknas samman.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

7 kap.

7 kap.

Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd**Allmänna bestämmelser om arbetsmarknadsstöd**

1 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd

Den som anställt med stödet har inte rätt till arbetslöshetsförmåner för den tid för vilken arbetsgivaren betalas högsta förhöjda lönesubvention eller någon annan lönesubvention som avses i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och som finansieras av anslag för arbetsmarknadsstöd i enlighet med 12 kap. 9 § 2 mom. 2 eller 3 punkten eller 3 mom. i den lagen.

(upphävs)

3 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag

3 §

Rätt till arbetsmarknadsstöd i form av resebidrag

Med avvikelse från 2 mom. och 1 § 2 mom. kan arbets- och näringsbyrån bevilja resebidrag, om lönesubventionen finansieras av anslag för arbetsmarknadsstöd i enlighet med 12 kap. 9 § 2 mom. 2 eller 3 punkten eller 3 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Med avvikelse från 2 mom. kan arbets- och näringsbyrån bevilja resebidrag, om lönesubventionen finansieras av anslag för arbetsmarknadsstöd i enlighet med 12 kap. 9 § 2 mom. i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

5 §

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service

5 §

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel under tiden för sysselsättningsfrämjande service

Rätt till arbetsmarknadsstödet förhöjningsdel har en person som när han eller hon påbörjar sysselsättningsfrämjande service enligt 2 mom. har fått arbetsmarknadsstöd

- 1) för högst 500 dagar, eller
- 2) för högst 180 dagar efter det att rätten till arbetslöshetsdagpenning har upphört på grund av att maximitiden enligt 6 kap. 7 eller 9 § har gått ut.

Förhöjningsdel betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan. Förhöjningsdel betalas också för tiden mellan sådana serviceåtgärder som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, om denna tid är högst sju kalenderdagar.

Förhöjningsdel betalas för högst 200 dagar. Förhöjningsdelen börjar betalas från början när personen i fråga på nytt har blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut.

Förhöjningsdel betalas under tiden för sysselsättningsfrämjande service som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en plan som ersätter en sysselsättningsplan. Förhöjningsdel betalas också för tiden mellan sådana serviceåtgärder som överenskommits i en sysselsättningsplan eller en ersättande plan, om denna tid är högst sju kalenderdagar.

Förhöjningsdel betalas för högst 200 dagar. Förhöjningsdelen börjar betalas från början när personen i fråga på nytt har blivit berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut.

8 §

Arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning

Till den som har fått arbetslöshetsdagpenning under den maximitid som avses i 6 kap. 7 § eller 9 § 1 mom. betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under de 180 första arbetslöshetsdagarna. De nämnda 180 arbetslöshetsdagarna börjar räknas från början när personen i fråga på nytt blir berättigad till arbetsmarknadsstöd efter att ha uppfyllt arbetsvillkoret och maximitiden för arbetslöshetsdagpenning gått ut.

(upphävs)

Till en person betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning under de 130 första arbetslöshetsdagarna, om han eller hon innan arbetslösheten började har varit försäkrad i enlighet med 10 a § i lagen om pension för lantbruksföretagare sammanlagt 24 månader under de föregående 48 månaderna (stipendiats försäkringsvillkor). De nämnda 130 arbetslöshetsdagarna börjar räknas från början när han eller hon på nytt har uppfyllt stipendiats försäkringsvillkor efter att rätten till arbetsmarknadsstöd började. Om någon på grund av sjukdom, institutionsvård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, heltidsstudier, barnafödelse, vård av barn som är högst 3 år eller av någon annan godtagbar orsak som kan jämföras med dessa är förhindrad att vara på arbetsmarknaden, förlängs den

(upphävs)

ovan nämnda granskningsperioden på 48 månader i motsvarande mån, dock med högst sju år.

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån sammanlagt fem arbetsdagar under högst åtta på varandra följande kalenderveckor (*självrisktid*). Till *självrisktiden* räknas inte arbetslöshetsdagar som ingår i väntetiden enligt 2 kap. 12 § eller i tider utan ersättning eller i skyldigheten att vara i arbete, och inte heller de dagar för vilka personen på grund av begränsningarna i 2 kap. 13 § 2 och 3 mom. och 14 § 3 mom. inte har rätt till arbetslöshetsförmåner.

Självrisktiden uppnås även då den i 4 kap. 1 § nämnda arbetslösheten för en arbetstagare med förkortad arbetsvecka eller i deltidsarbete uppgår till sammanlagt en tid som motsvarar fem arbetslöshetsdagar.

Till självrisktiden räknas även de dagar

1) då personen i fråga efter det att arbetslösheten börjat har varit arbetsoförmögen utan att för denna tid få dagpenning enligt sjukförsäkringslagen eller annan motsvarande lagstadgad ersättning eller av arbetsgivaren lön för sjukdomstiden, eller

2) för vilken personen har betalats arbetsmarknadsstöd med stöd av 10 kap.

Självrisktid krävs emellertid inte

1) då rätten till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att maximitiden för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 eller 9 § har uppnåtts, eller

10 §

Självrisktid

Arbetsmarknadsstöd betalas efter det att en person har varit arbetslös arbetssökande vid arbets- och näringsbyrån en tid som motsvarar sammanlagt *fem hela arbetsdagar* under högst åtta på varandra följande kalenderveckor.

Som självriskdagar räknas inte de dagar

1) *då personen i fråga inte uppfyller kraven i 2 kap. för erhållande av arbetslöshetsförmåner,*

2) *för vilka personen inte är berättigad till arbetslöshetsförmåner på grund av begränsningarna enligt 2 a eller 3 kap.,*

3) *för vilka personen inte är berättigad till jämkad arbetslöshetsförmån på grund av att arbetstidsgränserna enligt 4 kap. 3 § överskrids,*

4) *för vilka personen inte är berättigad till arbetsmarknadsstöd på grund av väntetiden enligt 2 kap. 12 §.*

Till självrisktiden räknas dock den i 3 kap. 3 § 4 mom. avsedda självrisktiden för dagpenning och rehabiliteringspenning enligt sjukförsäkringen. Till självriskdagarna räknas också de dagar för vilka en person har betalats arbetslöshetsstöd med stöd av 10 kap.

Självrisktid krävs emellertid inte om en person i övrigt uppfyller kraven för erhållande av arbetsmarknadsstöd och

1) hans eller hennes rätt till arbetsmarknadsstöd börjar omedelbart efter det att max-

2) då arbetet förhindras av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden, och

3) villkoren för erhållande av arbetsmarknadsstöd uppfylls i övrigt.

imitiden för arbetslöshetsdagpenning enligt 6 kap. 7 eller 9 § har uppnåtts, eller

2) arbetet förhindras av en sådan stridsåtgärd som inte står i samband med personens anställningsvillkor eller arbetsförhållanden.

11 §

Självrisktidens giltighet

Självrisktiden är i kraft till utgången av det kalenderår under vilket den i sin helhet har uppkommit.

Under ett begynnande kalenderår förutsätts ny självrisktid inte

1) så länge som personen i fråga utan avbrott får arbetsmarknadsstöd,

2) då självrisktiden fördelar sig på två kalenderår,

3) då självrisktiden har gått till ända vid utgången av ett kalenderår utan att utbetalningen av arbetsmarknadsstödet ännu har börjat,

4) då rätten till arbetsmarknadsstöd börjar på nytt inom 14 dagar från det att föregående rätt till arbetsmarknadsstöd upphörde, eller

5) då en person har fått en rehabiliteringsförmån enligt 3 kap. 4 § 5 punkten eller dagpenning enligt sjukförsäkringslagen och återgår till att vara arbetslös arbetssökande inom 14 dagar från det att den förmån som avses ovan har upphört.

11 §

Självrisktidens giltighet

Självrisktiden är i kraft tills personen i fråga uppfyller arbetsvillkoret enligt 5 kap. 3 eller 7 §.

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Dessutom skall den som får arbetsmarknadsstöd anmäla följande förändringar i sina egna och makens samt familjens omständigheter till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen:

11 kap.

Bestämmelser om verkställighet

2 §

Skyldighet att lämna uppgifter

Dessutom ska den som får arbetsmarknadsstöd anmäla följande förändringar i sina egna och familjens omständigheter till den som betalar ut arbetslöshetsförmånen:

4 §

Arbetskraftspolitiskt utlåtande

Arbets- och näringsbyrån ger ett arbetskraftspolitiskt utlåtande enligt 1 kap. 4 § 3 mom. om

6) förutsättningar för att omfattas av omställningsskyddet enligt 2 kap. 10 § i lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice

(upphävs)

12 kap.

Sökande av ändring

12 kap.

Sökande av ändring

4 b §

Nytt avgörande av ett ärende på grund av frånvaro från sysselsättningsfrämjande service

Om den som får arbetslöshetsförmån har beviljats arbetslöshetsförmån under tiden för sysselsättningsfrämjande service och sådan kostnadsersättning som nämns i 10 kap. 6 §, på grund av sökanden har lämnat felaktig information om sitt deltagande i sysselsättningsfrämjande service, kan arbetslöshetskassan eller Folkpensionsanstalten utan undanröjande av beslutet eller samtycke av part avgöra ärendet på nytt.

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsbyråerna, arbetslöshetskassorna, utkomstskyddsombuden och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana

13 kap.

Bestämmelser om erhållande och utlämnande av uppgifter

1 §

Rätt att erhålla uppgifter

Folkpensionsanstalten, arbets- och näringsbyråerna, arbetslöshetskassorna, utkomstskyddsombuden och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att avgiftsfritt få sådana

uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentlighetsrättsliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, och

3) av arbetsgivare, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och utbildningsproducenter enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och andra läroanstalter.

uppgifter som är nödvändiga för att avgöra ett ärende som behandlas eller annars för att verkställa uppdrag enligt denna lag eller en för Finland bindande överenskommelse om social trygghet eller annan internationell rättsakt som gäller social trygghet:

1) av statliga och kommunala myndigheter och andra offentlighetsrättsliga samfund,

2) av Pensionsskyddscentralen, pensions- och försäkringsanstalter samt pensionsstiftelser, och

3) av arbetsgivare, *uppdragsgivare eller någon annan som låter utföra arbetet*, arbetslöshetskassor, arbetsplatskassor och utbildningsproducenter enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och andra läroanstalter.

2 §

Uppgifter av penninginstitut

Folkpensionsanstalten och besvärinstanser enligt denna lag har utan hinder av sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av penninginstitut på begäran avgiftsfritt få de uppgifter om den som ansöker om eller får arbetsmarknadsstöd eller om hans eller hennes make som behövs för att avgöra ett ärende som gäller arbetsmarknadsstöd som behandlas, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte fås på något annat sätt och det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som den som ansöker om eller får förmånen har lämnat inte är tillräckliga eller tillförlitliga och han eller hon inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna erhålls. Begäran om erhållande av uppgifter skall framställas skriftligen och innan begäran framställs skall sökanden eller mottagaren underrättas om den.

2 §

Uppgifter av penninginstitut

Folkpensionsanstalten och besvärinstanser enligt denna lag har trots sekretessbestämmelserna och andra begränsningar som gäller erhållande av uppgifter rätt att av penninginstitut på begäran avgiftsfritt få de uppgifter om den som ansöker om eller får arbetsmarknadsstöd som behövs för att avgöra ett ärende som gäller arbetsmarknadsstöd som behandlas, om tillräckliga uppgifter och utredningar inte fås på något annat sätt och det finns grundad anledning att misstänka att de uppgifter som den som ansöker om eller får förmånen har lämnat inte är tillräckliga eller tillförlitliga och han eller hon inte har gett sitt samtycke till att uppgifterna erhålls. Begäran om erhållande av uppgifter ska framställas skriftligen och innan begäran framställs ska sökanden eller mottagaren underrättas om den.

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Förhöjning av förmånerna

1 a §

Förhöjning av löns minimibelopp och det belopp som används vid beräkning av antalet arbetade månader

De belopp som anges i 5 kap. 4 § 3 mom. och i 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som avses i 1 mom. anges i 2007 års nivå.

2 §

Justering av den lön som ligger till grund för dagpenningen

När den lön som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen beräknas med beaktande av lön för tiden för en granskningsperiod som förlängts i enlighet med 5 kap. 3 § 2 och 3 mom., justeras denna lön i samma förhållande som den lönekoeficient som avses i 7 b § i lagen om pension för arbetstagare och som fastställts för dagpenningens begynnelsepunkt avviker från den lönekoeficient som fastställts för det kalenderår då personen senast har arbetat före den i 5 kap. 3 § 1 mom. avsedda granskningsperioden.

När en som delpension beviljad invalidpension eller deltidspension som fortsatt utan av-

14 kap.

Särskilda bestämmelser

1 §

Förhöjning av förmånerna

De belopp som avses i 1 mom. motsvarar det poängtal för folkpensionsindex enligt vilket beloppet av de folkpensioner som betalades ut i januari 2012 har beräknats.

1 a §

Justeringar med lönekoeficient

De belopp som anges i 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 4 § 3 mom. och 7 § 1 mom. samt i 6 kap. 11 § 2 mom. justeras årligen vid ingången av januari med den lönekoeficient (lönekoeficient) som avses i 96 § 1 mom. i lagen om pension för arbetstagare.

De belopp som avses i 1 mom. anges i 2013 års nivå.

2 §

Justering av den lön och arbetsinkomst som ligger till grund för dagpenningen

Om granskningsperioden för arbetsvillkoret 28 månader för löntagare eller 48 månader för företagare förlängs av en godtagbar orsak, justeras med en lönekoeficient den lön eller arbetsinkomst som på grund av förlängningen av granskningsperioden tas med när den lön eller arbetsinkomst som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen beräknas. Lönen eller arbetsinkomsten justeras till samma nivå som det år då den inkomstrelaterade dagpenningen började.

Om den lön som ligger till grund för löntagarens inkomstrelaterade dagpenning bestäms med stöd av 6 kap. 4 § 3 mom. eller fö-

brott i minst tre år eller arbete på deltid vid sidan av en sådan pension upphör, och den lön, som ligger till grund för den inkomstrelaterade dagpenningen, i samband med detta fastställs i enlighet med situationen vid den tidpunkt då pensionen började, justeras denna lön i samma förhållande som den i 1 mom. avsedda lönekoeficient som fastställts för dagpenningens begynnelse tidpunkt avviker från den fastställda lönekoeficienten för det kalenderår då pensionen började.

retagarens arbetsinkomst på basis av 6 kap. 5 § 3 mom., justeras lönen eller arbetsinkomsten med en lönekoeficient till samma nivå som det år då den inkomstrelaterade dagpenningen började. Justeringen av lönen eller arbetsinkomsten förutsätter att delinvaldpension eller deltidspension har fortsatt utan avbrott i minst tre år och att pension eller deltidsarbete vid sidan av en sådan pension har upphört.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 2 kap. 7 § 1 mom. 7 punkten, 5 kap. 6 § och 7 § 1 mom. träder dock i kraft först den 1 januari 2015.

På personer vars företagsverksamhet har upphört och arbetslöshet börjat innan denna lag trädde i kraft, tillämpas 3 kap. 7 § 2 mom. sådant det lydde vid lagens ikraftträdande.

På en förmån som betalas för tiden före lagens ikraftträdande tillämpas 4 kap. 5 §, 6 kap. 2 § samt 7 kap. 1, 5 och 8 § sådana de lydde vid lagens ikraftträdande. Om det till den arbetssökande innan denna lag träder i kraft har börjat betalas arbetsmarknadsstöd utan behovsprövning med stöd av 7 kap. 8 § 3 eller 4 mom., tillämpas på honom eller henne 7 kap. 8 § sådan den lydde vid lagens ikraftträdande till och med den 31 december 2014.

Lagens 5 kap. 2 § och 3 § 1 mom. tillämpas på en arbetssökande sedan han eller hon efter den 29 december 2013 har varit minst en kalendervecka i sådant arbete där arbetsvillkoret uppfylls.

Lagens 5 kap. 4 § 2 och 4 mom. tillämpas på arbete som utförts den 30 december 2013 och därefter.

Lagens 6 kap. 3 § tillämpas på en arbetssökande vars maximala dagpenningsperiod börjar efter denna lags ikraftträdande.

Om maximitiden för den arbetssökandes arbetslöshetsdagpenning har börjat före lagens ikraftträdande, tillämpas på honom eller henne 6 kap. 3 § 1 mom. sådant det lydde vid lagens ikraftträdande till och med den 31 mars 2014.

På en arbetssökande, vars anställningsför-

hållande har upphört före lagens ikraftträdande, tillämpas 6 kap. 3 a § 1 mom. sådant det lydde vid lagens ikraftträdande.

Om en arbetssökandes rätt till omställningsskyddstillägg eller omställningsskyddets förtjänstdel har börjat innan denna lag träder i kraft, betalas till honom eller henne förhöjningsdel eller förhöjd förtjänstdel för den tid efter lagens ikraftträdande under vilken han eller hon deltagit i sysselsättningsfrämjande service. De dagar med arbetslöshetsdagpenning för vilka har betalats omställningsskyddstillägg eller omställningsskyddets förtjänstdel räknas in i maximitiden på 200 dagar för förhöjningsdel och förhöjd förtjänstdel.

På ärenden som gäller undanröjande av lagakraftvunna beslut och som är anhängiga i besvärsnämnden för utkomstskyddsärenden vid lagens ikraftträdande tillämpas de bestämmelser som gällde vid ikraftträdandet.

2.

Lag**om ändring av lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice**

I enlighet med riksdagens beslut
upphävs i lagen om offentlig Arbetskrafts- och företagsservice (916/2012) 2 kap. 10 § samt
ändras 1 kap. 3 § 1 mom. 7 punkten, det inledande stycket i 6 kap. 3 § 1 mom., 11 kap. 1 §
 och 2 § 2 mom. samt 12 kap. 3 § 3 punkten som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

1 kap.

1 kap.

Allmänna bestämmelser**Allmänna bestämmelser**

3 §

3 §

*Definitioner**Definitioner*

I denna lag avses med

I denna lag avses med

7) *omställningsskydd* en åtgärdsmodell som arbets- och näringsbyrån, arbetsgivaren och arbetstagarna genomför i samarbete, med hjälp av vilken man försöker hjälpa en arbetstagare som blir arbetslös på grund av uppsägning, permittering tills vidare eller för minst 180 dagar eller visstidsanställnings upphörande att så snabbt som möjligt få arbete på nytt och som består av sådan service enligt denna lag som överenskommits i sysselsättningsplanen och eventuell annan service som utvecklar yrkesfärdigheterna,

7) *omställningsskydd en åtgärdsmodell* som arbets- och näringsbyrån, arbetsgivaren och arbetstagarna genomför i samarbete, med hjälp av vilken man försöker hjälpa en arbetstagare som blir arbetslös på grund av uppsägning, eller permittering eller på grund av att en visstidsanställning upphör, att så snabbt som möjligt få arbete på nytt och som består av sådan service enligt denna lag som överenskommits i sysselsättningsplanen och eventuell annan service som utvecklar yrkesfärdigheterna,

2 kap.

Arbetssökande

10 §

Vem omfattas av omställningsskyddet

Omställningsskyddet omfattar arbetssökande

(upphävs)

1) *som arbetsgivaren har sagt upp av ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker en-*

ligt 7 kap. 3, 7 eller 8 § i arbetsavtalslagen eller 8 kap. 3, 6 eller 7 § i lagen om sjöarbetsavtal och vars tidigare anställningar före uppsägningstidens utgång skulle ha uppgått till sammanlagt minst tre år hos samma eller olika arbetsgivare,

2) som när anställningsförhållandet upphör har stått i anställningsförhållande för viss tid till samma arbetsgivare utan avbrott i minst tre år eller i anställningsförhållanden för viss tid till samma arbetsgivare i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna,

3) vars anställningsförhållande har upphört på grund av att anställningsavtalet gällde för viss tid och som när anställningsförhållandet upphörde hade varit anställd hos samma eller olika arbetsgivare i sammanlagt minst fem år under de sju år som föregick upphörandet,

4) som permitteras för minst 180 dagar och som när han eller hon får meddelande om permittering har tidigare anställningar i enlighet med 1 punkten,

5) som har varit permitterad utan avbrott minst 180 dagar och som då har tidigare anställningar i enlighet med 1 punkten,

6) som har sagt upp sitt anställningsavtal i enlighet med 5 kap. 7 § i arbetsavtalslagen eller 6 kap. 7 § i lagen om sjöarbetsavtal sedan en permittering har varat oavbrutet i minst 200 dagar och som när anställningsförhållandet upphör har tidigare anställningar i enlighet med 1 punkten.

För att arbetssökanden ska omfattas av omställningsskyddet krävs utöver det som föreskrivs i 1 mom. att hans eller hennes jobbsökning börjat inom 30 dagar från det att anställningsförhållandet upphörde eller att det krav på permitteringens längd som avses i 1 mom. 4 eller 5 punkten uppfylldes, om inte det att jobbsökningen började senare beror på sådan tid i arbete som räknas in i arbetsvillkoret, sjukdom, sluten vård, rehabilitering, värnplikt, civiltjänstgöring, frihetsstraff, studier, stipendieperiod, barns födelse, vård av barn under skolåldern, vård av handikappad eller åldring eller någon annan orsak som kan jämföras med dessa eller om det inte av annan anledning är oskäligt att förvägra den arbetssökande rätten att omfattas av omställningsskyddet.

Arbets- och näringsmyndigheten undersö-

ker de i 1 och 2 mom. avsedda villkoren för att omfattas av omställningsskyddet i samband med att en sysselsättningsplan utarbetas eller revideras. Arbetssökandens tid i arbete beaktas enligt en tillförlitlig utredning från den arbetssökande eller arbetsgivaren.

En person omfattas av omställningsskyddet under den tid han eller hon är arbetssökande. Arbetssökanden omfattas inte längre av omställningsskyddet när hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör till följd av att maximitiden har gått ut.

6 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

3 §

Förutsättningar för studierna

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 6 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

6 kap.

Arbetssökandes frivilliga studier som stöds med arbetslöshetsförmån

3 §

Förutsättningar för studierna

Bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på studier som betraktas som heltidsstudier enligt 2 kap. 10 § 2 mom. i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och

11 kap.

Sysselsättningsskyldigheten, den regionala garantin och tilläggsstöd som beviljas kommuner

1 §

Att ordna möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

En arbetslös arbetssökande som är född 1950 eller därefter ska tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller arbetskraftsutbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning till följd av maximitidens utgång upphör när han eller hon fyllt 57 år, men innan han eller hon fyller 60 år.

Om arbetskraftsutbildning med stöd av 1 mom. ordnas för en arbetslös arbetssökande, har han eller hon under utbildningstiden rätt

11 kap.

Sysselsättningsskyldigheten, den regionala garantin och tilläggsstöd som beviljas kommuner

1 §

Att ordna möjlighet till rehabilitering, utbildning eller arbete

En arbetslös arbetssökande ska tryggas möjlighet till sysselsättningsfrämjande rehabilitering eller arbetskraftsutbildning, om hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning till följd av maximitidens utgång upphör när han eller hon fyllt 57 år, men innan han eller hon fyller 60 år.

Arbets- och näringsbyrån ska för en arbetslös arbetssökande som fyllt 60 år ordna möjlighet till en sådan sysselsättningsfräm-

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

till arbetslöshetsdagpenning och kostnadsersättning oberoende av vad som föreskrivs om maximitiden i 6 kap. 7 och 9 § i lagen om utkomstskydd för arbetslösa.

Om en sådan arbetslös arbetssökande som avses i 1 mom. inte kan sysselsättas på den öppna arbetsmarknaden och lämplig arbetskraftsutbildning eller rehabilitering inte kan ordnas för honom eller henne, är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbets- och näringsbyrån ordna möjligheter till arbete för den arbetssökande i åtta månader (*sysselsättningsskyldighet*). Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. I 7 kap. 13 § föreskrivs om kommunens rätt att få lönesubvention för de arbetstagare som kommunen har sysselsatt på grundval av sysselsättningsskyldigheten.

Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten ska vara heltidsarbete enligt branschens ordinarie arbetstider. För dem som får invalidpension som delpension ordnas deltidsarbete som motsvarar deras arbetsförmåga och uppfyller det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

Närmare bestämmelser om fullgörande av sysselsättningsskyldigheten och om tillhörande anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

jande service som avses i lagen om utkomstskydd för arbetslösa eller till arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen innan hans eller hennes rätt till arbetslöshetsdagpenning upphör på grund av maximitiden. Sysselsättningsfrämjande service eller arbete med lönesubvention ska ordnas under minst en så lång tid att den arbetssökande uppfyller det arbetsvillkor som är förutsättningen för arbetslöshetsdagpenning.

Om en sådan arbetslös arbetssökande som avses i 1 eller 2 mom. inte sysselsätts på den öppna arbetsmarknaden och lämplig sysselsättningsfrämjande service enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa, rehabilitering eller arbete med lönesubvention i anställning hos någon annan än kommunen inte kan ordnas för honom eller henne på det sätt som avses i 1 eller 2 mom., är hemkommunen skyldig att på anvisning av arbets- och näringsbyrån ordna möjligheter till arbete för den arbetssökande i sex månader (*sysselsättningsskyldighet*). Kommunen ska ordna möjligheten till arbete så att den som sysselsätts kan påbörja arbetet när maximitiden för arbetslöshetsdagpenning går ut. I 7 kap. 13 § föreskrivs om kommunens rätt att få lönesubvention för de arbetstagare som kommunen har sysselsatt på grundval av sysselsättningsskyldigheten.

Arbete som ordnas på grundval av sysselsättningsskyldigheten ska vara heltidsarbete enligt branschens ordinarie arbetstider. För dem som får invalidpension som delpension ordnas deltidsarbete som motsvarar deras arbetsförmåga och uppfyller det arbetsvillkor som utgör en förutsättning för arbetslöshetsdagpenning.

Närmare bestämmelser om fullgörande av sysselsättningsskyldigheten och tillhörande anmälningar utfärdas genom förordning av statsrådet.

2 §

Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningskyldigheten

Arbete som utförts under den granskningsperiod för arbetsvillkoret som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som hänförs till arbetsvillkoret förkortar sysselsättningskyldigheten på åtta månader i motsvarande mån.

2 §

Begränsningar i fråga om och upphörande av sysselsättningskyldigheten

Arbete som utförts under den granskningsperiod för arbetsvillkoret som anges i lagen om utkomstskydd för arbetslösa och som räknas in i arbetsvillkoret och deltagande i sysselsättningsfrämjande service som räknas in i arbetsvillkoret minskar sysselsättningskyldigheten på sex månader i motsvarande mån.

12 kap.

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

3 §

Arbets- och näringsbyråns uppgifter för att genomföra omställningsskyddet

I syfte att genomföra omställningsskyddet ska arbets- och näringsbyrån

3) reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av en arbetsgivare ha fått ett meddelande enligt 9 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen.

12 kap.

Genomförande av offentlig arbetskrafts- och företagsservice och tillhörande samarbete

3 §

Arbets- och näringsbyråns uppgifter för att genomföra omställningsskyddet

I syfte att genomföra omställningsskyddet ska arbets- och näringsbyrån

3) reservera tillräckliga resurser och bereda sig på behövliga åtgärder efter att av en arbetsgivare ha fått ett meddelande enligt 9 kap. 3 a § i arbetsavtalslagen, 10 kap. 4 § i lagen om sjöarbetsavtal eller 37 a § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014. Lagens 11 kap. 1 § 2 mom. tillämpas dock först från den 1 januari 2017.

3.

Lag**om ändring av 9 kap. 3 a och 3 b § i arbetsavtalslagen**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i arbetsavtalslagen (55/2001) 9 kap. 3 a och 3 b § sådana de lyder, 9 kap. 3 a § i lag 456/2005 och 3 b § i lag 920/2012, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 kap.

9 kap.

Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal

Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal

3 a §

3 a §

Arbetsgivarens meddelande till arbetskraftsbyrån

Arbetsgivarens meddelande till arbets- och näringsbyrån

En arbetsgivare som av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 7 kap. 3, 4, 7 eller 8 § säger upp en arbetstagarare som före uppsägningstidens utgång skulle ha en arbetshistoria på sammanlagt minst tre år hos samma arbetsgivare eller olika arbetsgivare, är skyldig att utan dröjsmål meddela arbetskraftsbyrån om uppsägningen. Samma skyldighet har en arbetsgivare till vilken arbetstagararen när anställningsförhållandet upphör har stått i anställningsförhållande för viss tid utan avbrott i minst tre år eller i anställningsförhållanden för viss tid i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna.

Arbetsgivaren skall, med arbetstagararens samtycke, till meddelandet enligt 1 mom. foga tillgängliga uppgifter om arbetstagararens utbildning, arbetsuppgifter och arbetserfarenhet.

En arbetsgivare ska utan dröjsmål meddela arbets- och näringsbyrån om uppsägning av arbetstagarare, om minst tio arbetstagarare sägs upp av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 7 kap. 3, 4, 7 eller 8 §.

Av det meddelande som avses i 1 mom. ska framgå antalet arbetstagarare som sägs upp, deras yrken eller arbetsuppgifter samt tidpunkterna för när anställningsförhållandena upphör.

3 b §

*Arbetsgivarens skyldighet att informera om sysselsättningsplan **och omställningsskyddstillägg***

Arbetsgivaren är i de fall som avses i 3 a § skyldig att informera arbetstagaren om dennes rätt till en sysselsättningsplan enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och till omställningsskyddstillägg enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

3 b §

Arbetsgivarens skyldighet att informera om sysselsättningsplan

Arbetsgivaren är i de fall som avses i 3 a § skyldig att informera arbetstagaren om dennes rätt till en sysselsättningsplan enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagservice.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

4.

Lag**om ändring av 37 a § i lagen om kommunala tjänsteinnehavare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om kommunala tjänsteinnehavare (304/2003) 37 a § 2 mom. sådant det lyder
 i lag 450/2007, som följer:

Gällande lydelse

37 a §

*Sysselsättningsledighet och arbetsgivares
 skyldighet att lämna meddelande*

Arbetsgivares skyldighet att meddela arbetskraftsbyrån om uppsägning av tjänsteinnehavare av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker eller att ett tjänsteförhållande för viss tid har upphört samt skyldighet att informera tjänsteinnehavare om hans eller hennes rätt till sysselsättningsplan och tillägg för sysselsättningsplan bestäms enligt arbetsavtalslagen.

Föreslagen lydelse

37 a §

*Sysselsättningsledighet och arbetsgivares
 skyldighet att lämna meddelande*

Arbetsgivares skyldighet att meddela *arbets- och näringsbyrån* om uppsägning av tjänsteinnehavare av ekonomiska orsaker eller av produktionsorsaker samt skyldighet att informera tjänsteinnehavare om hans eller hennes rätt till *sysselsättningsplan* bestäms enligt arbetsavtalslagen.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.

5.

Lag**om ändring av 10 kap. 4 och 5 § i lagen om sjöarbetsavtal**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om sjöarbetsavtal (756/2011) 10 kap. 4 och 5 § av dem 10 kap. 5 § sådan den lyder i lag 921/2012, som följer:

Gällande lydelse

10 kap.

Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal

4 §

Arbetsgivarens meddelande till arbets- och näringsbyrån

En arbetsgivare som av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 8 kap. 3, 4, 6 eller 7 § säger upp en arbetstagarare som före uppsägningstidens utgång skulle ha en arbetshistoria på sammanlagt minst tre år hos samma arbetsgivare eller olika arbetsgivare, är skyldig att utan dröjsmål lämna arbets- och näringsbyrån meddelande om uppsägningen. Samma skyldighet har en arbetsgivare till vilken arbetstagaren när anställningsförhållandet upphör har stått i anställningsförhållande för viss tid utan avbrott i minst tre år eller i anställningsförhållanden för viss tid i sammanlagt minst 36 månader under de senaste 42 månaderna.

Arbetsgivaren ska, med arbetstagarens samtycke, till meddelandet enligt 1 mom. föga tillgängliga uppgifter om arbetstagarens utbildning, arbetsuppgifter och arbetserfarenhet.

Föreslagen lydelse

10 kap.

Förfarandet vid upphävande av arbetsavtal

4 §

Arbetsgivarens meddelande till arbets- och näringsbyrån

En arbetsgivare ska utan dröjsmål meddela arbets- och näringsbyrån om uppsägning av arbetstagarare, om minst tio arbetstagarare sägs upp av sådana ekonomiska orsaker eller produktionsorsaker som avses i 8 kap. 3, 4, 6 eller 7 §.

Av det meddelande som avses i 1 mom. ska framgå antalet arbetstagarare som sägs upp, deras yrken eller arbetsuppgifter samt tidpunkterna för när anställningsförhållandena upphör.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §

5 §

*Arbetsgivarens skyldighet att informera om
sysselsättningsplan och omställningsskydds-
tillägg*

*Arbetsgivarens skyldighet att informera om
sysselsättningsplan*

Arbetsgivaren är i de fall som avses i 4 § skyldig att informera arbetstagaren om dennes rätt till en sysselsättningsplan enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice och till omställningsskyddstillägg enligt lagen om utkomstskydd för arbetslösa (1290/2002).

Arbetsgivaren är i de fall som avses i 4 § skyldig att informera arbetstagaren om dennes rätt till en sysselsättningsplan enligt lagen om offentlig arbetskrafts- och företagsservice.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2014.